

INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI

KRIMINALITA V ROCE 2003

Sborník statí pracovníků IKSP a časové řady vybraných ukazatelů kriminality

**Autoři: PhDr. Alena Marešová
Ing. Vladimír Baloun
PhDr. Martin Cejp, CSc.
Ing. Drahúše Kadeřábková
PhDr. Milada Martinková, CSc.**

Tento text neprošel jazykovou korekturou a je určen jen pro studijní účely

Neprodejné

Praha 2005

ISBN 80- 7338-038-2

© Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Obsah	Strana
Úvod.....	4
Kriminalita v roce 2003 (z pohledu statistik Policie ČR)..... PhDr. Alena Marešová	6
Kvantifikace statistických jevů (velikostní struktura obcí ve VÚSC) a jejich dopad na kriminalitu..... Ing. Vladimír Baloun	22
Organizovaný zločin v České republice v letech 1993-2003..... PhDr. Martin Cejp, CSc.	35
Výskyt hospodářské trestné činnosti v roce 2003..... Ing. Drahůše Kadeřábková	66
Oběti trestné činnosti v České republice v roce 2003..... PhDr. Milada Martinková, CSc.	78
Resumé: Kriminalita v roce 2003.....	92
Summary: Criminality 2003	94
Tabulky 1 – 6.....	96
PŘÍLOHY 1 – 11.....	103

Úvod

Předkládaný sborník statí o kriminalitě v roce 2003 je pokračováním již dlouholeté tradice IKSP jednou ročně formou sborníku zhodnotit jak celkovou úroveň kriminality v předchozím roce (s návazností v tabulkové části na několikaleté řady statistických údajů o vybraných druzích kriminality v ČR), tak u některých druhů kriminality poskytnout hlubší pohled na problémy, v tom kterém roce pro určitý druh kriminality charakteristické.

Statistické údaje či informace o kriminalitě obsažené v ročenkách kriminality vydávaných jinými institucemi (MV ČR, MSp ČR), či informace o kriminalitě v obecněji zaměřených ročenkách (ČSÚ) a zprávách hodnotících činnost institucí za uplynulý rok (např. státních zastupitelství), mají zpravidla charakter přehledu základních statistických dat k uplynulému roku či maximálně ve srovnání údajů za dva poslední roky – tj. dat, z nichž lze poznat jen změny oproti roku předchozímu. Zřídka jsou tato data doplněna krátkým komentářem (např. u Kapesní ročenky kriminality vydávané Policejním prezidiem, odborem systémového řízení a informatiky a ve zprávách Nejvyššího státního zastupitelství). Také údaje o kriminalitě dostupné na webových stránkách resortů MV ČR a MSp ČR mají především číselnou podobu a chybí v nich delší časové řady.

Jediným zdrojem obsahujícím podrobnější komentář k úrovni kriminality v konkrétním roce je tak každoroční Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky zpracovávaná v gesci Ministerstva vnitra ČR. Vzhledem k její obsáhlosti – cca 200 stran včetně příloh ve formě grafů a tabulek blíže nekomentovaných a jejímu zaměření po potřebu orgánů veřejné správy, zůstává naše pojetí hodnocení kriminality pro potřebu širší odborné veřejnosti a využití pro studijní účely formou sborníku stále účelnou a žádanou publikací. Mimo jiné i proto, že dostupnou formou zpracovává základní data obsažená ve všech výše jmenovaných ročenkách a zprávách, a to v kontinuitě cca desetiletí.

Předkládaná ročenka opět v prvním příspěvku vedoucí autorského kolektivu komentuje základní ukazatele o kriminalitě v roce 2003, změny oproti minulému období i případný vývoj v nejbližší budoucnosti. Na úvodní článek navazují v závěru studie publikované přílohy.

Článek ing. Balouna je v tomto roce koncipován jako další z fragmentů statistické kvantifikace kriminogenních faktorů, a je věnován velikostní struktuře obcí a jejímu dopadu na kriminalitu. Představuje tak čtvrtou část kvantifikace: první část, publikovanou v roce 2000, věnoval autor vlivu chudoby na kriminalitu, resp. výskytu nezaměstnanosti v regionech, druhou - vlivu hustoty osídlení a třetí - výskytu religiozity obyvatelstva ve srovnávaných regionech na kriminalitu v těchže regionech.

Dr. Cejp se tradičně zabývá problematikou organizovaného zločinu, jeho stavem a vývojem do roku 2003.

V článku ing. Kadeřábkové je popsán současný stav hospodářské kriminality a jeho odlišnosti od předchozích let.

Poslední příspěvek (dr. Martinkové) je věnován problematice obětí trestné činnosti v České republice v roce 2003 a je zpracován z námi každoročně vyžadovaných nestandardních statistických sestav Policie ČR.

Samostatnou část sborníku tvoří přílohy, jejichž cílem je mj. ukázat kontinuální vývoj kriminality obecně i jednotlivých kriminálních jevů. Protože jednotlivé tabulky a grafy v přílohách již nejsou podrobně komentovány, doporučuji v případě jejich dalšího využití vyhledat komentář v první stati sborníku.

Kriminalita v roce 2003

(především z pohledu statistik Policie ČR)
PhDr. Alena Marešová

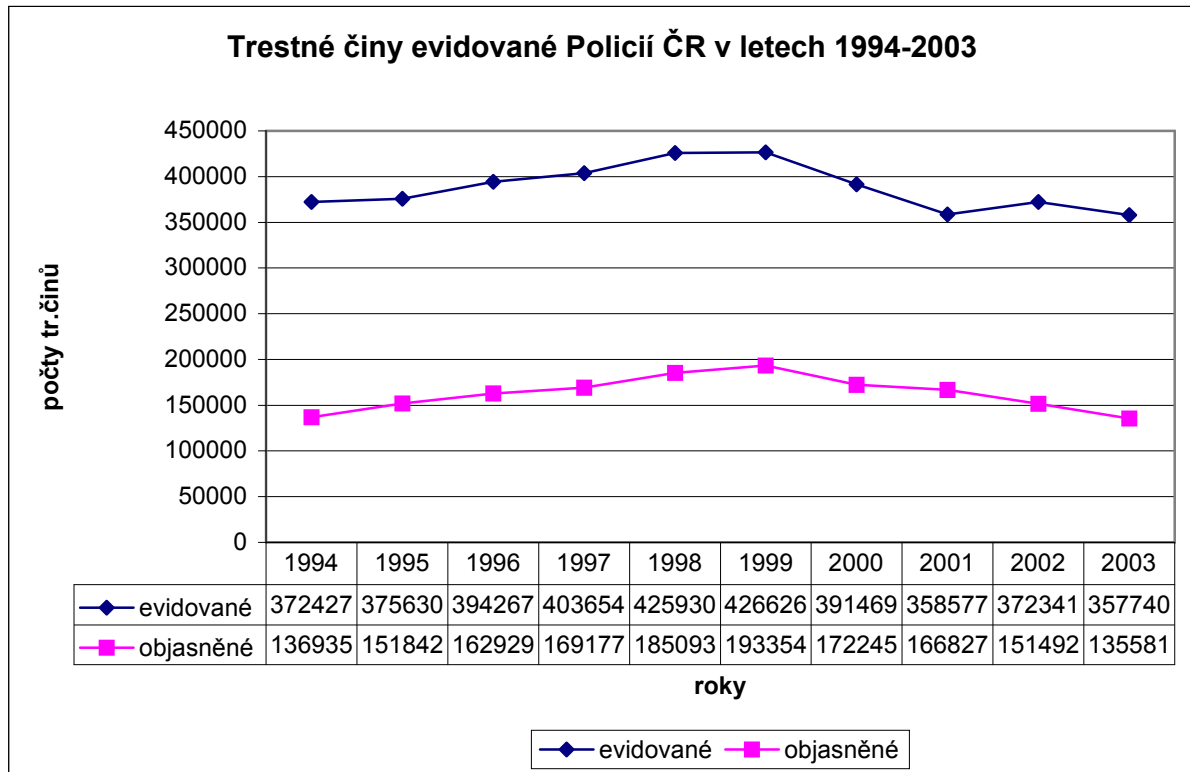
Rok 2003 byl dalším rokem, z pohledu statistik o kriminalitě, nevýrazného období. Zdá se, že v tomto období, které trvá zhruba od roku 1993, a v němž statistická data o kriminalitě jsou na zhruba stejné úrovni, se čeká na výrazný vnější impuls jakým směrem se tato data mají dát. Zda se od hranice cca 360-400 tis. evidovaných trestných činů ročně mají pohnout nahoru - při přitvrzení represivních opatření, kriminalizaci některých nových, společnost poškozujících jednání, při rozšíření trestní odpovědnosti na další osoby, dosud beztrestné, či dolů - při rozšíření dekriminlizace a depenalizace dalších zatím sankcionovaných druhů jednání, či pardonování určitých skupin osob (z důvodu věku, stavu, imunity apod.) a asociálních jevů.

Hranice 400 tis. policii evidovaných trestných činů v jednom roce byla překročena jen v letech 1997-1999 a nepředpokládáme, že by v nejbližší době byla znovu dosažena, natož překročena.

Jen těžko se odhaduje další vývoj kriminality, a to bez ohledu na změny na domácí politické scéně. Dnes je již i kriminalita natolik globálním jevem, že na úroveň, dynamiku, strukturu i trendy kriminality v jednotlivých (především evropských) státech mají výrazný a často nepředvídatelný vliv jevy zcela mimo hranice státu. A tak mimo vliv na kriminalitu více méně přímý (v rámci státu, regionu) a známý - např. vznik nových kriminogenních faktorů či jevů, růst počtu obyvatel (cestou přirozenou či migrací), změny ve skladbě obyvatel (věkové, národnostní), změny trestní legislativy ve směru kriminalizace či dekriminlizace jevů nebo ve zpracování statistik o kriminalitě atd. je tu prokazatelný vliv nepřímý, globální. Nejčastěji je způsoben stálým pohybem práva (stálými změnami regulí, předpisů, právních norem atd.) v celé složité struktuře společnosti, nejen v trestní legislativě, ale právě v právních odvětvích reagujících na globální jevy (např. války, přírodní katastrofy, mimořádné události, politické změny v mocenských státech nebo EU, nadnárodní opatření různých politických, ale i ekonomických a vojenských uskupení). Proto ani v našem malém rybníčku nevíme jaké kriminální jevy nás budou trápit za 5-10 let a s určitou pravděpodobností, že snad máme pravdu, můžeme předvídat vývoj kriminality (podobně jako meteorologové) jen na krátké období, jehož zdroje již vidíme a známe, což u kriminologie představuje rok až dva s tím, že „nebude-li přšet- nezmoknem“.

Graf č. 1, který ukazuje dynamiku kriminality za posledních deset let, současně ukazuje pohyb tzv. objasněnosti evidovaných trestných činů. Jinak řečeno ukazuje u kolika trestných činů v každém roce byl pachatel policii znám či zjištěn. Bohužel i u tohoto ukazatele křivka směřuje dolů - tj. objasněnost od roku 1999 klesá. Takže pozitivní jev poklesu počtu trestných činů je doprovázen jevem negativním poklesem objasněnosti zjištěných trestných činů.

Graf. č. 1

V číselném vyjádření lze rok 2003 popsat následovně: **evidováno bylo 357 740 trestných činů**, což ve srovnání s rokem předchozím představovalo pokles o 14 601 tr.činů. Z toho **135 581 bylo tzv. objasněných**, což bylo o ca 16 tis. méně než v roce předchozím. Včetně dodatečně objasněných (dodatečně z let minulých) řešila v roce 2003 policie **154 437 trestných činů, jejichž pachatel byl znám či zjištěn. Na 1 000 obyvatel tak bylo v České republice evidováno 36 trestných činů, přičemž v Praze to bylo 82 trestných činů.**

Policie ČR počítá index, vyjadřující vztah počtu trestných činů k počtu obyvatel, na 10 tis. obyvatel. Ten v roce 2003 představoval hodnotu 351.

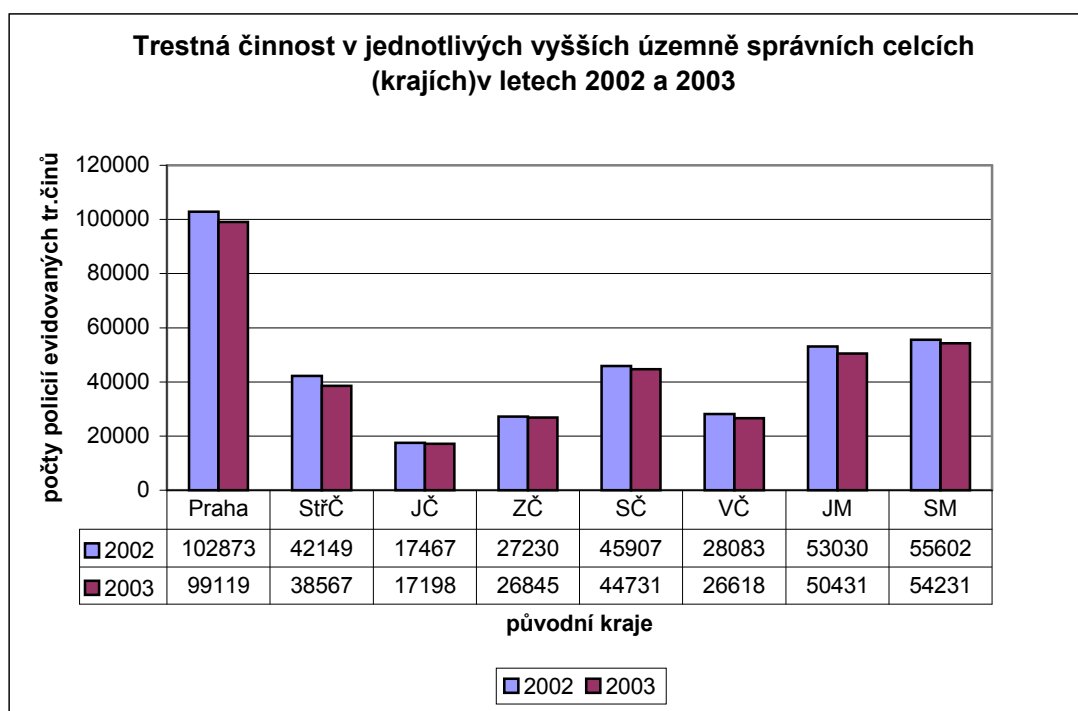
Vysokému indexu na 1 000 i 10 000 obyvatel u Prahy odpovídá její podíl na výši celkové kriminality (viz graf č. 2 a 3) a který představuje 28 %. Přičemž také v Praze klesá objasněnost. Celkem více než tři čtvrtiny trestných činů spáchaných v Praze v roce 2003 zůstalo neobjasněno, což lze komentovat i tak, že značná část majetkových trestných činů spáchaných v průběhu roku na území Prahy se pachatelům vyplatila. U majetkové kriminality, představované především krádežemi vloupáním a tzv. krádežemi prostými (kapesními, aut, věcí z aut, krádežemi v bytech, obchodech a jiných objektech, jízdních kol apod.), bylo objasněno v Praze jen cca 9 % z evidovaných trestných činů. Nejvyšší počet trestných činů byl v Praze (vyjádřeno absolutními čísly) spáchan na území Prahy 4. Nejvyšším indexem kriminality se může „pochlubit“ území Prahy 1.

V hodnocení Policie ČR je rok 2003 pokládán za rok s nejnižší kriminalitou od roku 1993 a to díky výraznému poklesu počtu zjištěných trestných činů hospodářské kriminality¹. V roce 2003 bylo evidováno o cca 10 tis. trestných činů hospodářské kriminality méně. K poklesu však došlo i u všech ostatních druhů kriminality v rozmezí od 200 trestných činů u mravnostní kriminality až po – 5 tis. trestných činů u majetkové kriminality (z toho – 2 tis. u krádeží prostých a cca 1,5 tis. krádeží vloupáním). Jen na okraj poznamenávám, že právě u mnoha majetkových a hospodářských trestných činů snížení jejich počtu určitě ovlivnila novelizace tr.zákona platná od 1.1.2002. Tato novelizace mj. nově vymezila pojem výše škody, která je nejdůležitějším kritériem pro odlišení trestných činů od korespondujících přestupků. A škoda nikoli nepatrná byla stanovena částkou nejméně 5. tis. – což představuje oproti původnímu znění zvýšení více než dvojnásobné.

Přesto, že evidovaná hospodářská kriminalita poklesla, trestnou činností způsobená škoda se mírně zvýšila – o cca 5 miliard ve srovnání s rokem 2002 – a činila 48 miliard Kč.

Další dva grafy jsou věnovány územnímu rozložení kriminality. Oba jsou zpracovány ze statistik Policie ČR.

Graf č. 2

Graf č. 2 byl zpracován podle rozdělení republiky do starých krajů. Graf č. 3 již představuje rozdělení do nových celků : vyšších územně správních celků – dále též označovaných jako VÚSC. Z grafu č. 2 je zřejmé, že pokles evidované kriminality v roce 2003 ve srovnání s rokem 2002, byl ve sledovaných územních celcích rovnoměrný: v rozsahu cca 300 (v Jihočeském kraji) až čtyř tisíc trestných činů (v Praze a Středočeském kraji).

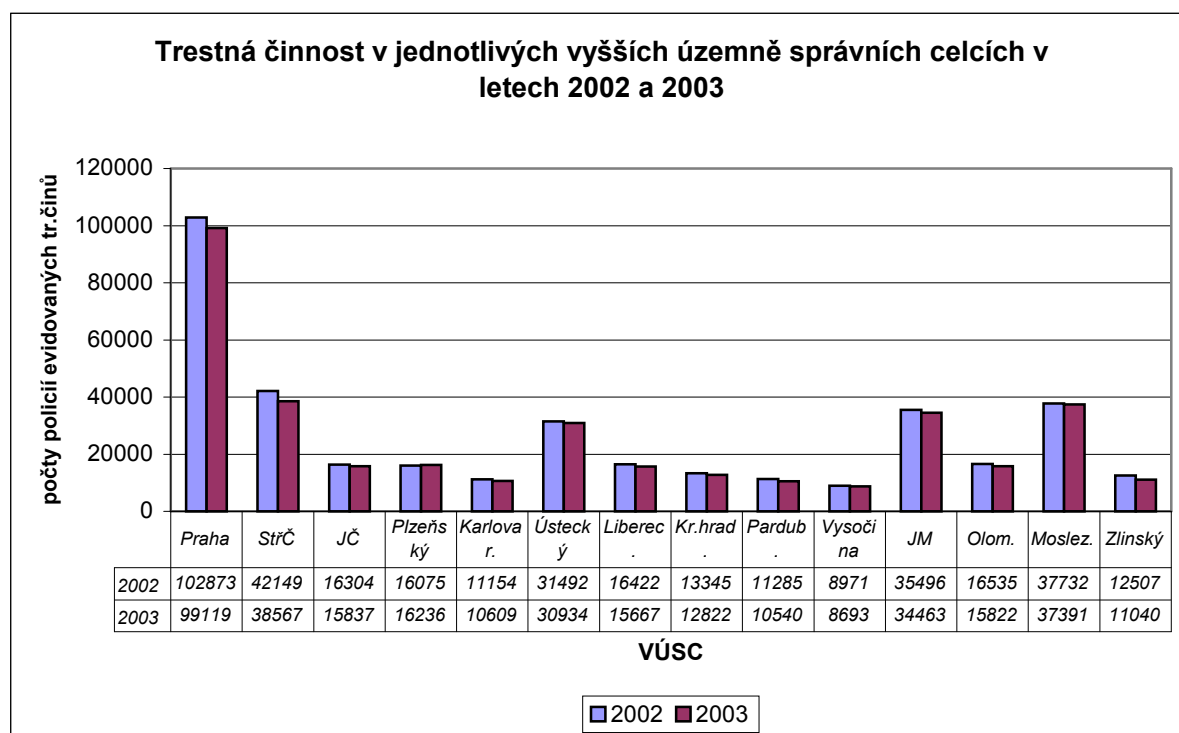
¹ Srov. Úvodní komentář ke Kapesní ročence kriminality v ČR v roce 2003, Policejní prezidium, Odbor systémového řízení a informatiky, 2004, s. 4

V posledně jmenovaných krajích a v Severomoravském kraji však současně nejvíce poklesla objasněnost trestných činů.

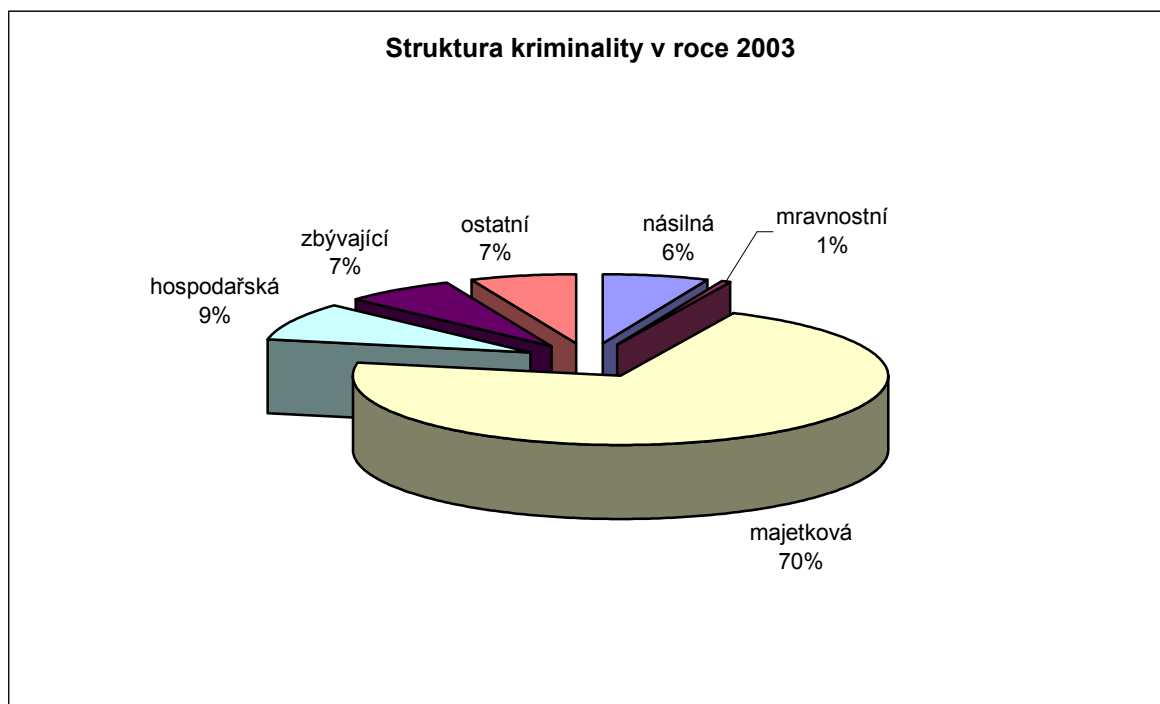
Graf č. 3 se v tomto ohledu (srovnání roku 2003 a 2002) nijak neliší. Jedinou výjimkou je Plzeňský vyšší územně správní celek, kde došlo ke zvýšení počtu evidovaných trestných činů, avšak nepatrně - o necelých 200 skutků.

Graf. č. 3

Další graf (č.4) znázorňující strukturu kriminality v roce 2003 je zpracován z údajů Policie ČR. Ve srovnání s rokem předchozím je zjevná též stagnace. O 2 % se snižuje podíl hospodářské trestné činnosti na celkové trestné činnosti a o tento rozdíl se zvyšuje podíl majetkové trestné činnosti a ostatní – každý druh o 1 %. Jinak graf potvrzuje trvale dominantní postavení majetkové trestné činnosti mezi ostatními druhy kriminality.

Graf. č. 4²

Další graf (č. 5) znázorňuje pohyb počtu osob stíhaných a vyšetřovaných policií v letech 1993 až 2003, tj. za posledních 11 let. Také zde nedochází k nijak zajímavým posunům.

Jedná se o počty známých pachatelů – tj. pachatelů, kteří se dopustili trestných činů zahrnutých do objasněné kriminality. V roce 2003 to bylo **121 393 osob stíhaných a vyšetřovaných za spáchání 143 654 trestných činů** (včetně cca 8 tis. dodatečně objasněných). Vyjádřeno indexem k počtu obyvatel to bylo **12 osob z 1 000 obyvatel**.

Z toho bylo **14 577 žen (včetně mladších 18 let), což představuje 12 %**. Pachatelů – **cizinců bylo 6 923, tj. 5,7 %**. Ve srovnání s rokem předchozím počet stíhaných žen se mírně snížil (-815 žen) a počet cizinců mírně zvýšil (+ 685).

Celkový pokles počtu pachatelů se projevil zejména ve věkové kategorii 20 až 30 let.

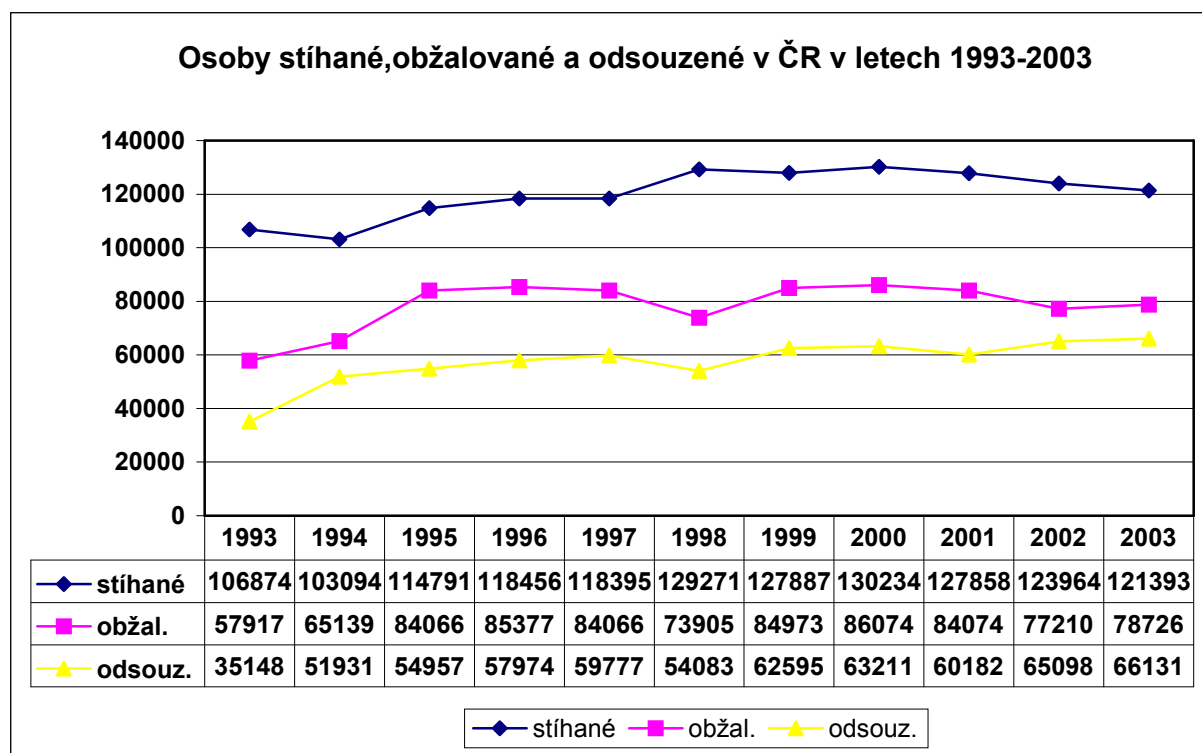
Rozdělení pachatelů na tzv. prvopachatele – pachatele poprvé trestně stíhané a recidivisty – pachatele, kteří již byli za trestnou činnost stíháni, příp. odsouzeni, ukazuje, že zatímco počet osob označených policií jako prvopachatelé klesá, počet stíhaných recidivistů výrazně stoupá. Srovnáním s věkovým rozdělením stíhaných pachatelů a zastoupením jednotlivých věkových kategorií v populaci docházíme k závěru, že tento jev alespoň částečně

² „zbyvajících kriminalita“ a „ostatní kriminalita jsou pojmy užívané ve statistikách Policie ČR. „Zbyvajících kriminalita“ obsahuje především trestné činy zanedbání povinné výživy, nedbalostní dopravní nehody, ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství aj. „Ostatní kriminalita“ pak zahrnuje zejména maření výkonu úředního rozhodnutí, výtržnictví, sprejství, ohrožení mravní výchovy mládeže, drogové delikty a podílctví.

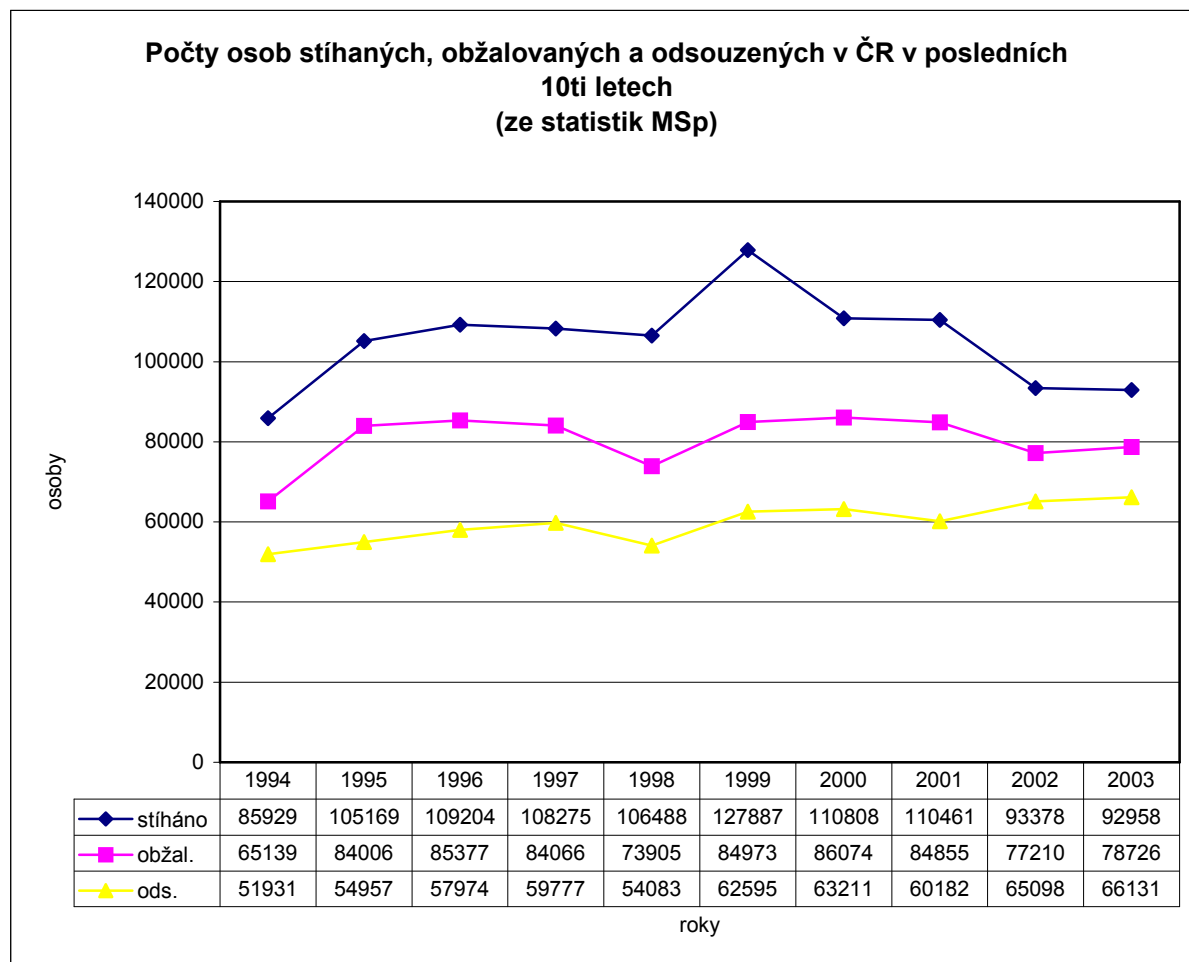
je ovlivněn skutečností, že úprava trestního zákona vztahující se na většinu majetkových a hospodářských trestných činů (zvýšení hranice trestným činem způsobené škody z 2 tis. na 5 tis. pro odlišení trestných činů od přestupků), snižuje počet stíhaných osob prvopachatelů, a to zejména mladšího věku, a proto současně roste podíl recidivujících pachatelů, kterým novelizace trestního zákona neulevila.

Graf č. 6 dává do souvislosti počty osob stíhaných a vyšetřovaných Policií ČR s počty osob stíhaných, obžalovaných a odsouzených v ČR ve srovnatelném období, ale dle statistik Ministerstva spravedlnosti ČR.

Graf č. 5

Graf č. 6

Z grafu je zjevné, že každá křivka, znázorňující počty osob v průběhu trestního řízení má odlišný trend. (Při hledání důvodů odlišnosti těchto trendů nelze pominout, že některé dílčí změny jsou ovlivněny rozdílnou délkou trestního řízení některých druhů kauz a změnou legislativy v jednotlivých obdobích). Počty stíhaných osob až do roku 2002 výrazně klesaly a v roce 2003 se pokles zastavil, počty obžalovaných se po celou dekádu pohybovaly kolem 80 tisíc osob ročně bez větších výkyvů (s výjimkou roku 1994) a počty odsouzených celou dekádu, s výjimkou roku 1998 (důsledek rozsáhlé amnestie), mají vzestupný trend. Počty odsouzených osob jsou v posledních letech na nejvyšší úrovni od roku 1990.

Skladba ukládaných trestů byla následující: nejčastěji byly ukládány tresty odnětí svobody s podmíněným odkladem – cca u 37 tis. osob (54 % ze všech odsouzených), tresty odnětí svobody nepodmíněné - u cca 10 tis. osob (15 %). Více než 13 tis. osob bylo odsouzeno k trestu obecně prospěšných prací – tj. 28 %. Z toho lze odvodit, že rozpor v trendech u osob trestně stíhaných (pokles) a osob pravomocně odsouzených (stálý vzestup) není vysvětlitelný zvyšující se tvrdostí soudů, ale naopak především častějším ukládáním alternativních trestů k trestu odnětí svobody – tj. pokračující depenalizací³. Např. v roce 2000 bylo odsouzeno k trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem cca 38 tis. osob (60 %),

³ Depenalizací je zde míněna záměna klasických trestů alternativními sankcemi, nikoliv obecný pokles osob pravomocně odsouzených.

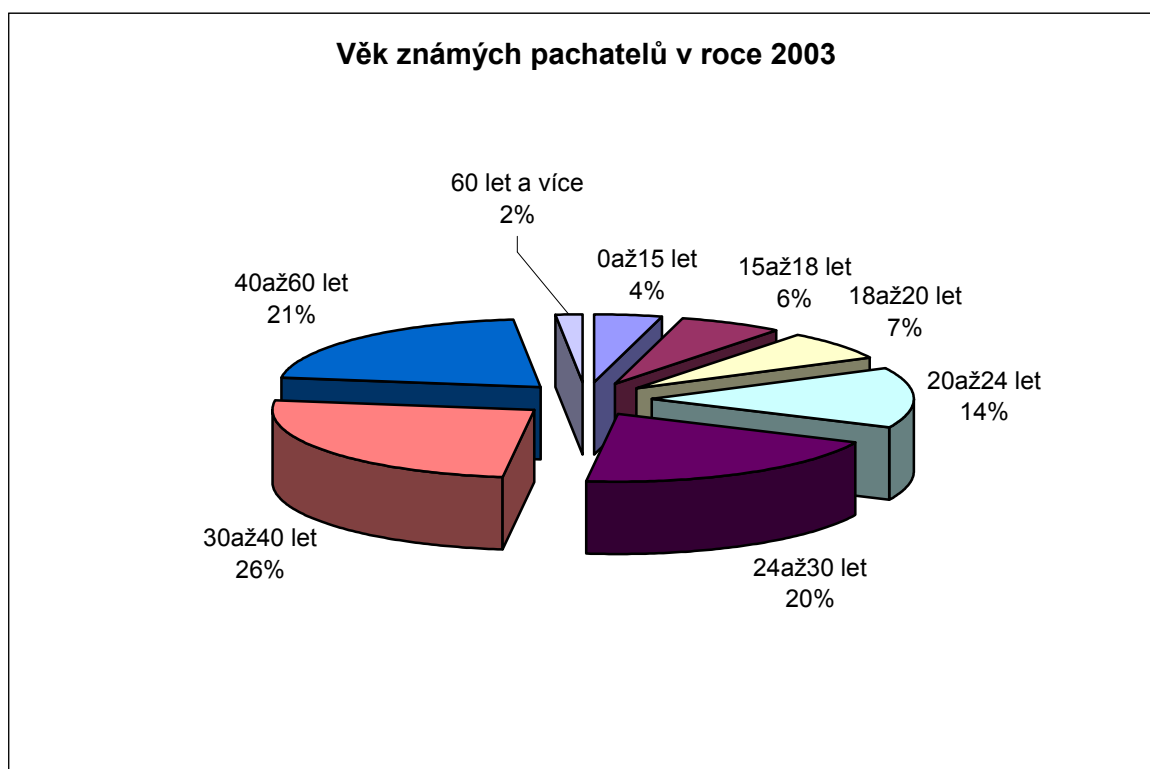
k trestu odnětí svobody nepodmíněně cca 15 tis. osob (24 %) a k obecně prospěšným pracem bylo odsouzeno cca 3 tis. osob (5 %).

Mezi odsouzenými k nepodmíněnému trestu odnětí svobody se v posledním období zvyšuje počet recidivistů (opětovných pachatelů trestné činnosti). Zvyšování počtu recidivistů mezi pachateli je však jev obecný. V roce 2003 bylo mezi stíhanými osobami cca 52 tis. recidivistů, což představovalo cca 43 % ze všech známých pachatelů . Od roku 1993 to je nejvyšší počet i podíl recidivistů mezi stíhanými pachateli.

Více než polovina pachatelů ale stále bylo tzv. prvopachatelů – tj. podle evidence Policie ČR byli za trestnou činnost poprvé trestně stíháni. Výrazně mezi nimi převažovaly osoby mladší 30 let.

Základní charakteristikou převažující části pachatelů trestných činů je věk do 30 let. Více než polovina pachatelů stíhaných v roce 2003 (konkrétně 51 %) byla mladší 30 let.

Graf č. 7

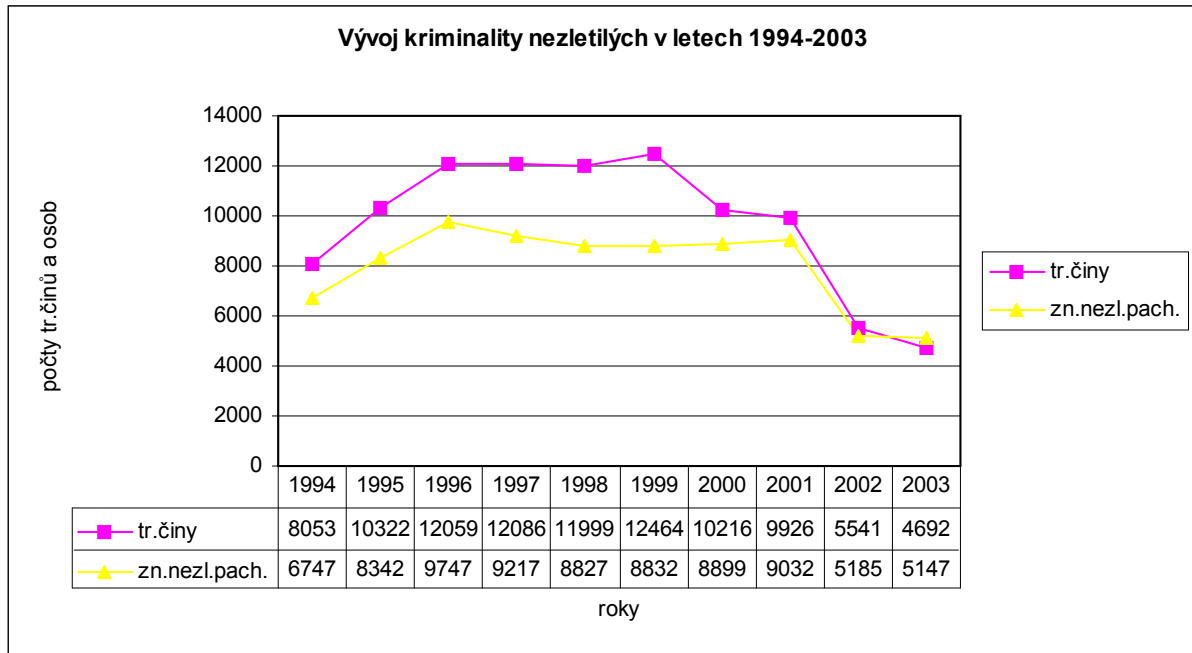

Zpracováno ze statistik Policie ČR.

Mezi mladšími pachateli pak zcela specifickou skupinu tvoří osoby mladší 18 let, a to ve známém členění na děti mladší 15 let a mladistvé (ve věku od 15 do 18 let). Kriminalita nedospělých (též označovaných jako nezletilci) pachatelů i jejich obě věkové skupiny jsou vždy hodnoceny zvlášť od ostatních – dospělých – pachatelů.

Z pohledu policejních statistik počet kriminálních **skutků** (tj. činů jinak trestných) spáchaných nezletilými v posledních dvou letech výrazně klesá. Klesají jak počty těchto skutků tak i počty jejich pachatelů (viz graf č.8).

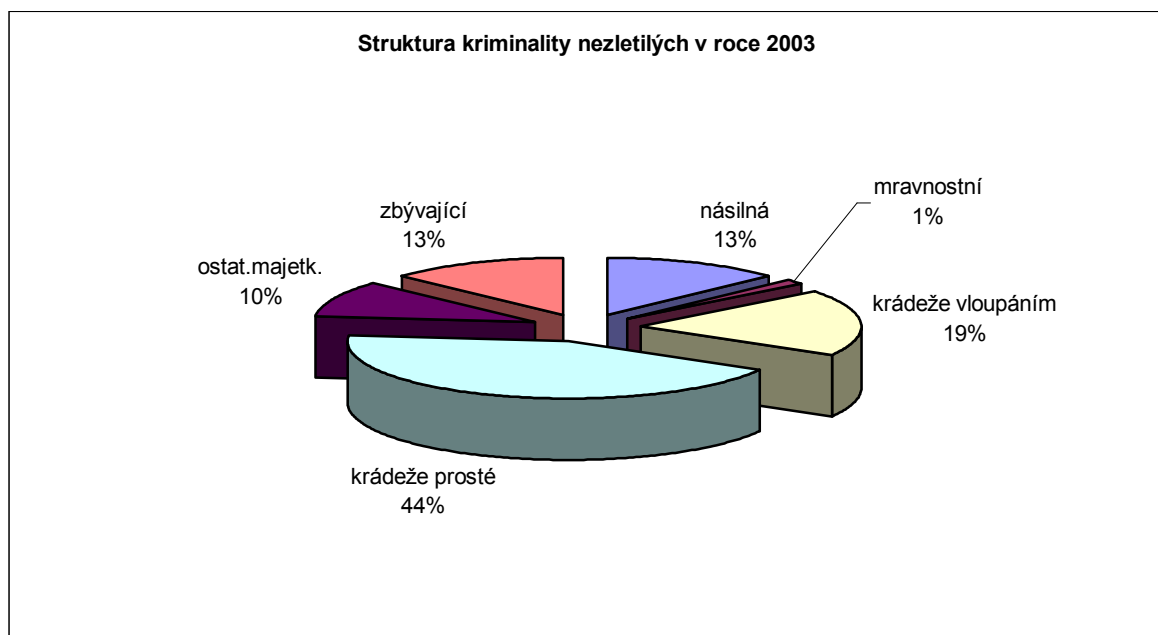
Graf č. 8

Zpracováno ze statistik Policie ČR.

Struktura kriminality nezletilých v roce 2003 ukazuje (viz graf č.9), že se děti do 15 let nejčastěji dopouštějí majetkové kriminality - konkrétně krádeži, které představují více než polovinu ze všech jimi spáchaných trestných činů. Spolu s „ostatní“ majetkovou trestnou činností pak představují všechny majetkové trestné činy 3/4 veškeré objasněné trestné činnosti nezletilých.

Graf č. 9

Zpracováno ze statistik Policie ČR.

Také podle údajů Nejvyššího státního zastupitelství ČR v roce 2003 pokračoval trend z předcházejících let spočívající ve snižování trestné činnosti (činnosti jinak trestné) spáchané nezletilými. V roce 2002 byl ve statistikách Nejvyššího státního zastupitelství ČR zaznamenán extrémní pokles trestné činnosti nezletilých, a to o plných 39,2%, kdežto v roce 2003 se jednalo o pokles 8,1% .

Vývoj v obvodech jednotlivých územních celků byl přitom různý: na jedné straně osciloval od nárůstu o 18,6% (v působnosti KSZ v Ústí nad Labem), resp. o 16,3% (MSZ v Praze), přes pokles jen o 1,5% (KSZ v Brně) až po pokles o 17,5% (KSZ v Plzni) a 33,1% (KSZ v Praze).

Některá státní zastupitelství uvádějí, že takový výrazný pokles nebyl způsoben pouze zvýšením věku delikventů, ale že se zde zřejmě projevila i opatření na úrovni kontrol prováděných policií a navazující zvýšený dozor státních zástupců při přezkoumávání případů podezření z trestného činu nezletilců tak, aby nebyly formálně postupem podle § 159a odst. 2 tr.ř. z důvodů uvedených v § 11 odst. 1 písm. d) tr.ř. odkládány věci, ve kterých se s ohledem na § 3 odst. 2, 4 tr. zák. vůbec nejednalo o podezření z trestného činu.

Na pokles evidované trestné činnosti nezletilých měla určitý vliv i novelizace ustanovení § 89 odst. 11 tr.zák. ohledně stanovení výše škody, neboť zvýšení hranice škody nikoli nepatrně na 5000 Kč znamenalo dekriminlizaci nemalého počtu útoků proti majetku páchaných nezletilci, u kterých byla a je nadále méně rozsáhlá majetková kriminalita nejčtenějším případem trestné činnosti. Posledně uváděný závěr se vztahuje plně i na trestnou činnost mladistvých.

V roce 2003 připadalo v přepočtu na 10 000 dětí v ČR 30 policií objasněných trestných činů spáchaných nezletilým pachatelem (v roce 2002 - 34 a v roce 2001 - 60). **V přepočtu na 10 000 mladistvých v ČR připadalo 247 objasněných trestných činů spáchaných mladistvým pachatelem** (v roce 2002 - 271 a v roce 2001 - 321).

Z námi provedených analýz kriminality dětí a mladistvých pro potřebu resortu vyplývá, že trestná činnost nezletilých (alespoň evidovaná) narůstá s věkem. Rozdíl v absolutních počtech dvanáctiletých delikventů je zhruba dvojnásobně nižší než počet delikventů čtrnáctiletých. Z celkového nápadu nezletilců je každoročně v době spáchání kriminálního činu více jak jedna čtvrtina pachatelů mladší 12 let.

Vrchol policií evidované kriminality nezletilých byl ve statistice vykázan v roce 1996 (totéž platí i o kriminalitě mladistvých). V tomto roce byly evidovány nejvyšší počty nezletilců, ať již v kategorii dvanáctiletých či třináctiletých, u čtrnáctiletých pak byly absolutní počty pachatelů na druhé nejvyšší úrovni za posledních 10 let (nejvyšší počty byly u této věkové kategorie v roce 2001). Pro tyto kategorie spočítané indexy (vyjadřují poměr nezletilých známých pachatelů k 10 000 dětí stejné věkové kategorie v určitém roce) ukazují, že i relativní zastoupení delikventů v jednotlivých věkových skupinách nedelikventních vrstevníků bylo v roce 1996 v zásadě nejvyšší, přičemž i zde je zjevná závislost nárůstu zastoupení delikventů mezi vrstevníky se zvyšujícím se věkem mladých lidí.

Od roku 2002, kdy nastal výrazný pokles počtu známých nezletilých delikventů, se radikálně snižuje i index vyjadřující podíl dětských delikventů mezi vrstevníky. Nejvíce mezi dvanáctiletými delikventy - zhruba na polovinu.

Pořadí jednotlivých trestných činů nejčastěji páchaných nezletilými potvrzuje, že majetková kriminalita je u nich „základní“ trestnou činností. **Krádeže jsou doménou nezletilých bez ohledu na věk.** Přesto, že v posledních dvou letech počet evidovaných krádeží spáchaných nezletilými též zhruba dvojnásobně poklesl, stále ovšem zůstává násobkem evidovaných násilných trestných činů spáchaných nezletilými. Současně je nutno podotknout, že krádeže spáchané nezletilými mají nejvyšší míru latence. Kvalifikované odhady drobných krádeží (které nejsou trestnými činy) spáchaných nezletilými v obchodních domech, v rodinách, školách atd. jsou uváděny v tisících ročně.

Problémem poslední doby u kriminality nezletilých se stále častěji stávají násilné trestné činy, především jinak trestné činy loupeže. Bez ohledu na to, že objasněnost loupeží (tj. loupeží, u kterých je znám pachatel) je jedna z nejnižších, počty známých nezletilých pachatelů loupeží se dle policejních údajů, na rozdíl od skutků majetkové povahy, nesnižují.

Obdobná situace jako u nezletilých je u mladistvých delikventů. Budou-li vzaty v úvahu i údaje ze zkráceného přípravného řízení, v roce 2003 byla částečně přerušena předchozí tendence projevující se prakticky již od roku 1996 nepřetržitým poklesem počtu stíhaných a obžalovaných mladistvých delikventů (v roce 1996 tento ukazatel dosáhl svého absolutního vrcholu – jednalo se o 13 985 mladistvých stíhaných, resp. 10 930 mladistvých obžalovaných). V roce 2003 byla tedy poprvé zaznamenána tendence opačná – nárůst počtu mladistvých obžalovaných (včetně mladistvých, na něž byl podán návrh na potrestání). Faktem ovšem zůstává, že se jedná o nárůst nepříliš výrazný. Pokud jde o stíhané mladistvé a mladistvé, ohledně nichž bylo konáno zkrácené přípravné řízení, zde byl charakteristický naopak nepatrný pokles.

Údaje policejní statistiky za rok 2003 (ve srovnání s rokem 2002) uvádějí ohledně trestné činnosti mladistvých snížení počtu pachatelů trestné činnosti z řad mladistvých (o 1,8%) i počtu trestných činů spáchaných mladistvými (dokonce o 10,3%).

K naznačenému trendu vývoje kriminality mladistvých v roce 2003 je třeba ještě dodat, že již v předcházejícím období nastal výrazný populační pokles u věkové kategorie v rozmezí od 14 do 18 let (asi o 20 %), takže i když je evidován pokles ukazatelů o kriminalitě v absolutních číslech, nadále lze spíše vycházet z toho, že fakticky jde spíše o relativní vzestup. Tento jev – má-li být náležitě zhodnocen – tedy ve svých důsledcích znamená, že nárůst zejména trestné činnosti mladistvých je fakticky vyšší, než by to odpovídalo příslušným statistickým podkladům.

Z trendu poklesu stíhaných osob se vymyká nejvýrazněji území Severních Čech, kde došlo k nárůstu stíhaných mladistvých téměř o 13%.

Skladba trestné činnosti páchané mladistvými ve srovnání s předchozími roky zůstala neměnná, dominují majetkové delikty. Jak je zřejmé z přiložených tabulek, mladiství se stále nejvíce dopouštěli trestných činů krádeže podle § 247 tr.zák. a loupeže podle § 234 tr.zák. Varující je však poměrně výrazný vzestup počtu evidovaných trestných činů nejen u trestných činů loupeže, ale i znásilnění.

Pokud jde o trestný čin krádeže dle § 247 tr.zák., mladiství se ho většinou dopouštějí ve skupinách a často ve spojení s osobami mladšími 15 let, přičemž v Praze jde často o cizí státní příslušníky (Rumunsko), či o osoby romského etnika. Většinou se jedná o kapesní

krádeže, ke kterým dochází v městské hromadné dopravě a na tržištích. Dále dochází ke krádežím v obchodních domech, zde odcizené věci jsou zpravidla určené k prodeji a za utržené peníze mladiství většinou zakoupí drogy.

Dalšími nejméně frekventovanými páchanými trestnými činy ze strany mladistvých jsou trestné činy poškozování cizí věci podle § 257 a § 257 b) tr.zák., neoprávněné užívání cizí věci podle § 249 tr.zák., ublížení na zdraví podle § 221 a § 222 tr.zák.

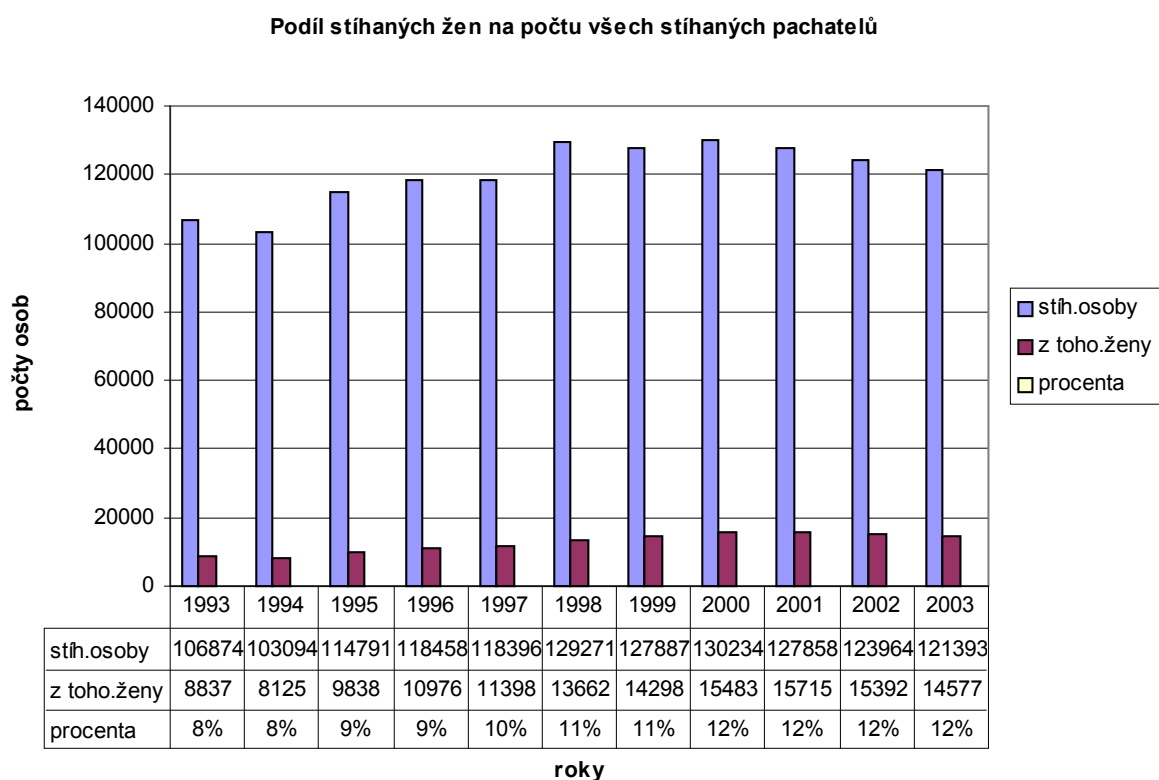
Nejčastěji jsou mladiství delikventi odsouzeni za majetkové trestné činy. V roce 2003 bylo z celkového počtu odsouzených mladistvých delikventů odsouzeno za majetkové trestné činy 1 508 osob. Celkem 2 048 mladistvých bylo odsouzeno k trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem a pouze 213 mladistvých k nepodmíněným trestům odnětí svobody. Výrazný počet mladistvých byl odsouzen k tzv. alternativním trestům. Obecně lze předpokládat, že případné snížení hranice trestní odpovědnosti na 14 let významně nezvýší počty vězněných mladistvých ani v budoucnosti, že nárůst by bylo možno očekávat pouze v řádu desítek.

Dílčí shrnutí: Počet evidovaných (objasněných) trestných činů spáchaných nezletilými pachateli každoročně klesá. Klesají i počty nezletilých známých delikventů. Celkový pokles kriminality nezletilých je ovlivněn především poklesem jimi spáchané majetkové kriminality, konkrétně krádeží. K největšímu poklesu došlo v roce 2002 po výrazné novelizaci trestního zákona. Přetrvávajícím problémem posledních let je skutečnost, že nedochází k poklesu počtu násilných trestných činů páchaných nezletilými, především loupeží.

Na okraji zájmu v posledních letech zůstává počet a podíl pachatelů z řad cizinců. Jejich podíl se pohybuje kolem 6 %. Od roku 1993 se téměř nemění. Také zastoupení pachatelů podle jednotlivých států zůstává dosti podobné: převažují občané SR, Ukrajiny, Vietnamu, Polska, Bulharska. Nejčastěji páchají trestnou činností v Praze a příhraničních oblastech.

Kriminalitě žen je naopak věnována stále větší pozornost. Především proto, že dochází k postupnému zvyšování podílu žen mezi známými pachateli a mění se, byť mírně, i charakter jimi páchané trestné činnosti – zvyšuje např. závažnost jejich kriminality, včetně zvyšování jejich zastoupení v násilné kriminalitě.

Graf č. 10

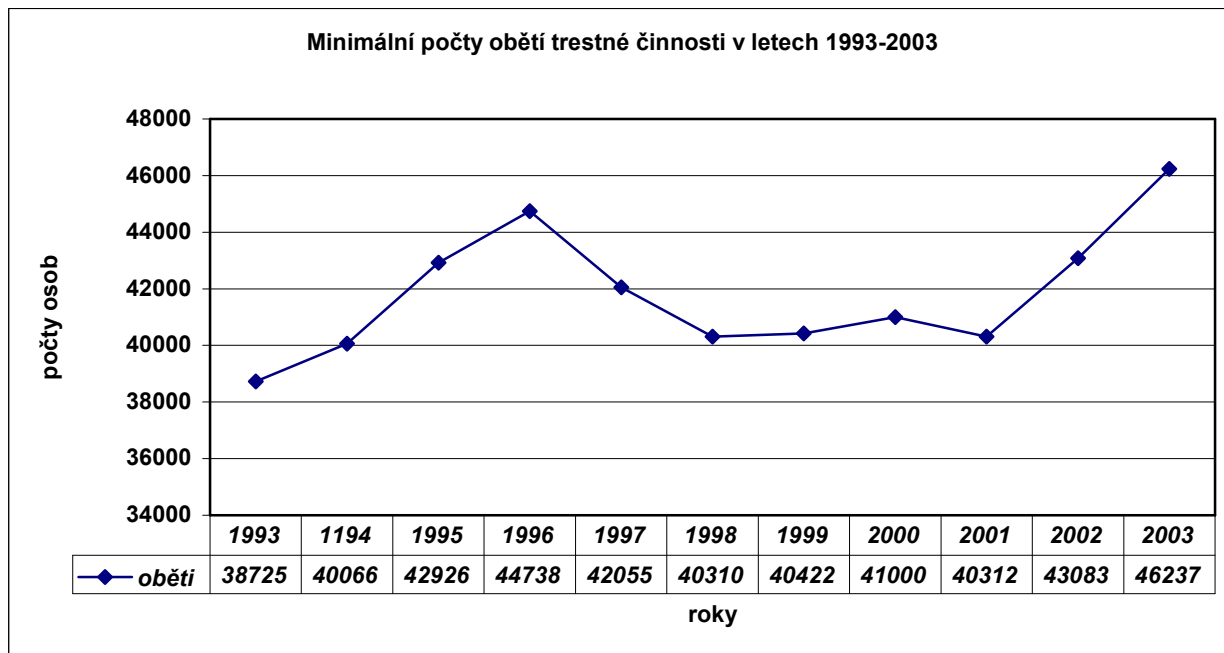

Zpracováno ze statistik Policie ČR.

Snížení počtu stíhaných v roce 2003 má, pravděpodobně stejné příčiny, jako u ostatních skupin pachatelů. Potvrzuje to i shodný pohyb sloupců v grafu č. 10 a skutečnost, že podíl žen se výrazněji nemění.

I v tomto roce uvádím v úvodním článku graf znázorňující souhrnné údaje Policie ČR o minimálním počtu obětí – poškozených, napadených kriminalitou. Blíže je obětech pojednáno v článku dr. Martinkové, kde je i blíže vysvětlen obsah pojmu minimální počet obětí.

Graf č. 11

Zpracováno ze statistik Policie ČR.

Závěrem uvádím počty sebevražd, zpracované z údajů uváděných každoročně Policií ČR v Kapesní ročence kriminality. Sebevraždy jsou závažným sociálním jevem stejně jako kriminalita, avšak údaje o nich jsou velmi obtížně dostupné. Součástí statě o kriminalitě jsou především proto, aby se s nimi mohlo seznámit více osob.

Tabulka I
Sebevraždy v ČR

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Muži	706	752	752	769	888	989	1076	1130	1263	1192	1330
Ženy	232	264	262	249	213	294	268	302	321	306	339
Celkem	938	1016	1014	1018	1101	1293	1344	1432	1584	1498	1669

Zpracováno ze statistik Policie ČR.

Z tabulky vyplývá, že nejčastějšími sebevrahy jsou muži (zhruba čtyřikrát více než ženy). Také skutečnost, že počet sebevrahů rok co rok stoupá, a to jak u mužů, tak i u žen, ukazuje, že by bylo vhodné tomuto fenoménu věnovat více pozornosti.

Tabulka 2
Věk sebevrahů v roce 2003

Věk sebevrahů	Počet sebevrahů
Do 15 let	4
Od 15 do 18 let	15
Od 18 do 20 let	33
Od 20 do 25 let	96
Od 25 do 30 let	118
Od 30 do 40 let	252
Od 40 do 50 let	322
Od 50 do 60 let	355
Od 60 do 70 let	157
Nad 70 let	317

Zpracováno ze statistik Policie ČR.

Souhrn a závěr

Základní poznatky, blíže ve sborníku komentované lze stručně shrnout takto: Celkový stav kriminality v ČR v roce 2003, vyjádřený statistickými údaji a srovnáním s léty předchozími, lze nahlížet jako pokračování nevýrazného období stagnace. Policie evidovala v roce 2003 celkem 357 740 trestných činů, což bylo o cca 15 tis. méně než v roce předchozím. Z evidovaných trestných činů v roce 2003 bylo 135 581 tzv. objasněných, což bylo o cca 16 tis. méně než v roce 2002. Včetně dodatečně objasněných řešila policie 154 tis. tr. činů, jejichž pachatel byl znám či zjištěn. Na 1 000 obyvatel tak bylo v České republice policií evidováno 36 trestných činů, přičemž v Praze to bylo 82 trestných činů. Tomu odpovídá podíl Prahy na výši kriminality, který představuje cca 30 %. Objasněnost trestných činů v Praze také stále klesá.

Z vývoje policií stíhaných a vyšetřovaných osob (tzv. známých pachatelů) za trestné činy evidované v části objasněné kriminality v roce 2003 vyplývá, že i zde došlo k poklesu, byť nepatrnému. Přepočítáno na počet obyvatel ČR bylo v roce 2003 stejně jako v roce 2002 Policií ČR stíháno a vyšetřováno 12 osob z 1 000 obyvatel.

Z celkového počtu 121 393 známých pachatelů bylo 14 577 žen, což představuje 12 % a 6923 cizinců, což představuje 6% ze všech známých pachatelů. Ve srovnání s rokem 2002 se počet známých pachatelek mírně snížil a počet pachatelů – cizinců se mírně zvýšil (o cca 700 osob).

Při vyčlenění nedospělých pachatelů (mladších 18ti let), tzv. mladistvých a dětí do 15ti let, z počtu všech známých pachatelů, je zjevné, že v posledních dvou letech došlo k radikálnímu poklesu jimi spáchané kriminality (policií evidované) a poklesu počtu stíhaných a vyšetřovaných osob v uvedeném věku.

Tento nepřehlédnutelný pokles, ke kterému došlo poprvé v roce 2002 ve srovnání s celým předchozím desetiletím, Nejvyšší státní zastupitelství ČR ve své zprávě o činnosti za rok 2002 vysvětluje takto: 1) došlo k poklesu zastoupení mládeže v populaci obecně; 2) právě na statisticky vyjádřené kriminalitě mladistvých se projevila novela trestního zákona, která od 1.1.2002 mj. radikálně zvýšila hranici škody (na více než dvojnásobek). Výše trestným činem způsobené škody je nejdůležitějším kritériem pro odlišení trestných činů od korespondujících přestupků, které již nejsou ve statistice policie vykazovány. První důvod však, dle našeho mínění, platí pro delší časové období a nelze jim zdůvodnit pokles v jednom roce. Takže spíše platí druhý důvod.

Teprve další roky ukáží, která zdůvodnění poklesu stavu kriminality v letech 2002 a 2003 byla pravdivá a zda křivka dalšího vývoje kriminality začne opravdu směřovat dolů.

Kvantifikace statistických jevů (velikostní struktura obcí ve VÚSC)

a

jejich dopad na kriminalitu

Ing. Vladimír Baloun

Předkládaná studie je koncipována jako další z fragmentů možného výzkumného záměru IKSP - statistická kvantifikace kriminogenních faktorů (první část se věnovala vlivu chudoby, resp. nezaměstnanosti, druhá se zabývala vlivem hustoty osídlení, třetí se zabývala religiozitou⁴ obyvatelstva); nutno dodat, že tyto práce byly 'zatíženy' starým regionálním uspořádáním. Třetí a tato studie již respektuje nové uspořádání krajů, resp. VÚSC.

Současně je nutno zmínit určitý časový nesoulad: data o trestné činnosti jsou za období r. 2003, zatímco porovnávaný jev - tedy údaje o velikostní struktuře obcí ve VÚSC byly obdobně jako data o religiozitě - byly staženy z prezentace ČSÚ z jeho internetových stránek (konkrétně z www.czso.cz/csu/edicniplan/nsf/p) jako výsledek jednorázové akce sčítání lidu, domů a bytů (dále jen SLDB). Domnívám se nicméně, že tento časový nesoulad není na závadu, neboť lze mít zato, že obdobně jako data o náboženském vyznání jsou i údaje o velikostní struktuře obcí v čase podstatně stálejší, než zkoumaný jev - tedy kriminalita.

S ohledem na již několikrát zmiňovaný fakt nižší kriminality v 'jižních' oblastech republiky (tedy jihočeském a jihomoravském) je u obou patrna absence větších sídel či průmyslovějších aglomerací (s výjimkou sídel krajů - tedy Českých Budějovic a Brna; Brno navíc plní některé celorepublikové funkce - sídlo ÚS, sídlo úřadu veřejného ochránce práv apod.). Proto jsem se zaměřil na porovnání jednotlivých druhů kriminality k relaci na velikost obcí v daném území (tedy procento sídel nad 100 tis obyvatel). Lze předpokládat, že územní celky s větším počtem takovýchto sídel budou mít i vyšší kriminalitu - otázka je, zda skutečně tento vztah existuje a pokud ano, nakolik je tato závislost těsná. Výjimku tvoří - jako obvykle - hlavní město Praha, neboť ta samotná tvoří VÚSC a tedy má stoprocentní „obsazení“ velikosti nad 100 tis. obyvatel; z toho důvodu jsou také grafy uváděny ve dvou podobách (vč. Prahy a s vyloučením Prahy).

Výsledky takto provedeného porovnání jsou uvedeny v tabulkách a grafech, slovní vyhodnocení bude provedeno závěrem.

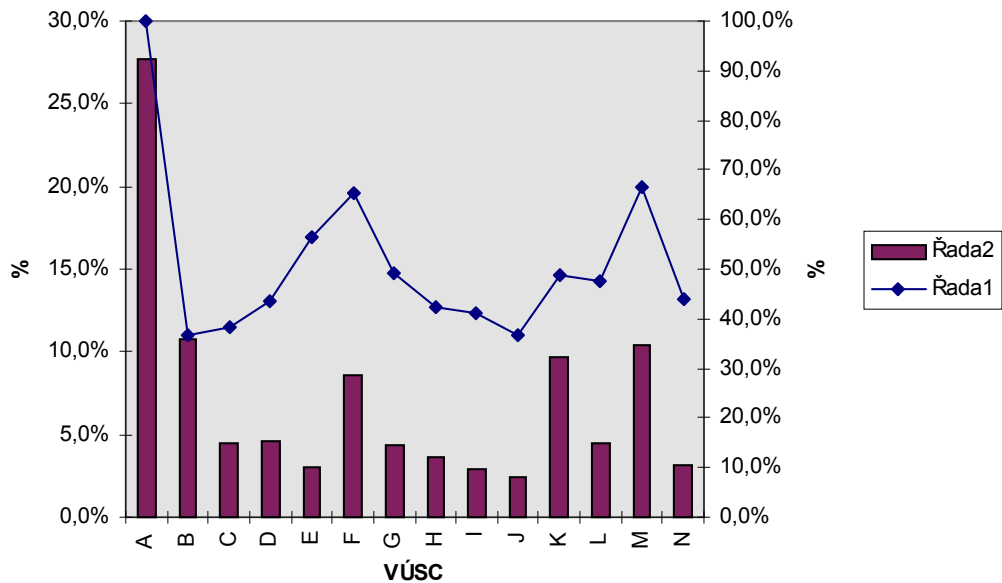
⁴ religiozita - náboženská, sociologická kategorie zjišťující vztah obyvatelstva k transcendenčním a duchovním hodnotám, k víře, resp. k církvím a náboženským společnostem

tab č. 1

Kraj		Kriminal. absolutně	%	Struktura obcí v %
Celkem		357740	100,0%	x
Hl. m. Praha	A	99119	27,7%	100,0%
Středočeský kraj	B	38567	10,8%	36,8%
Jihočeský kraj	C	15837	4,4%	38,2%
Plzeňský kraj	D	16236	4,5%	43,5%
Karlovarský kraj	E	10609	3,0%	56,3%
Ústecký kraj	F	30934	8,6%	65,4%
Liberecký kraj	G	15667	4,4%	49,3%
Královéhradecký kraj	H	12822	3,6%	42,3%
Pardubický kraj	I	10540	2,9%	41,2%
Vysočina	J	8693	2,4%	36,6%
Jihomoravský kraj	K	34463	9,6%	48,6%
Olomoucký kraj	L	15822	4,4%	47,5%
Moravskoslezský kraj	M	37391	10,5%	66,6%
Zlínský kraj	N	11040	3,1%	44,1%

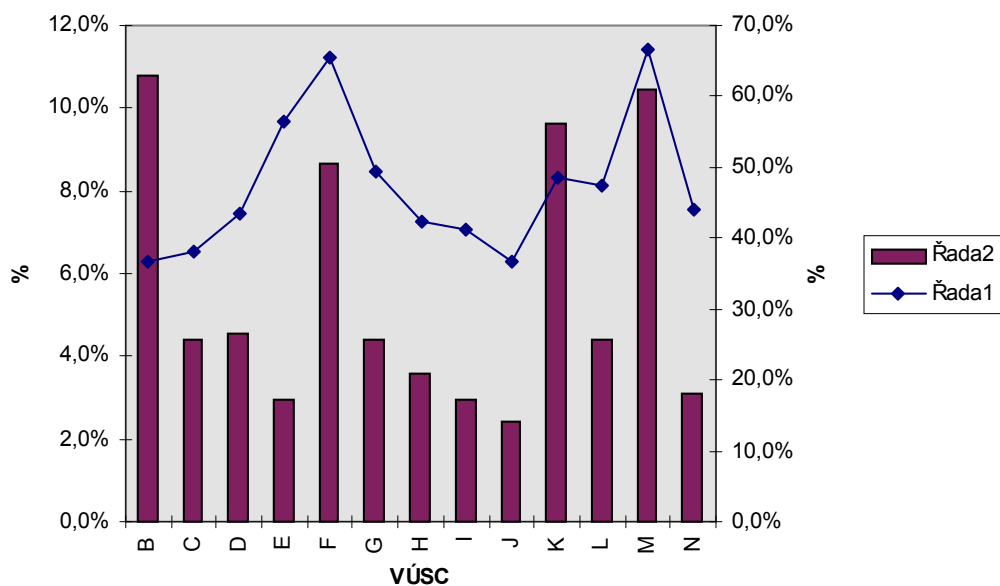
graf č. 1a

Celková kriminalita - velikost obcí

graf č. 1b

Celková kriminalita - velikost obcí

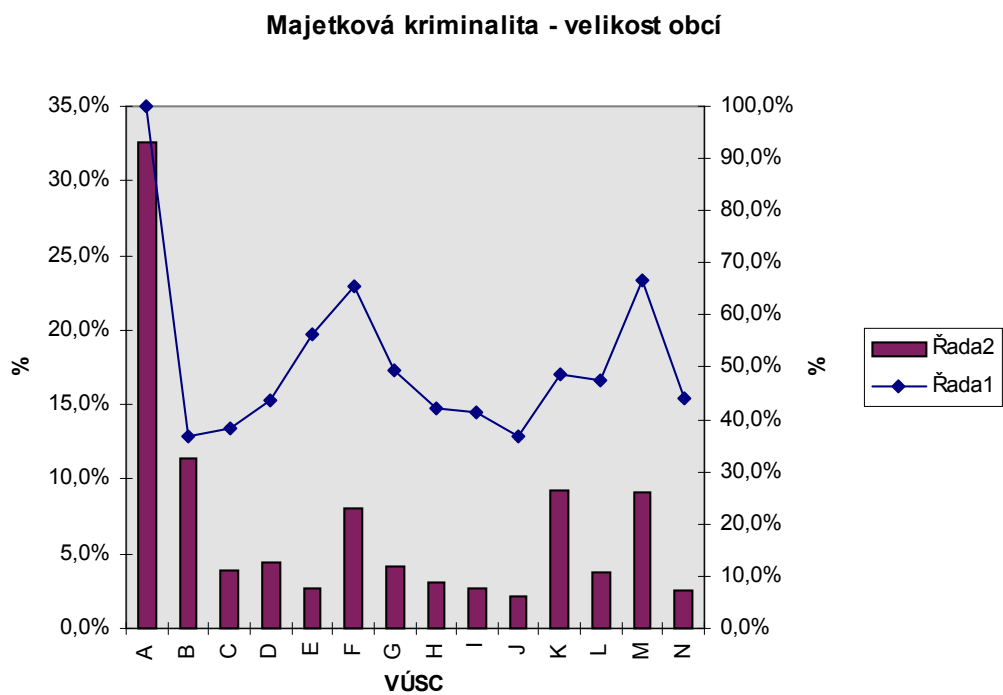

Tab,č. 2

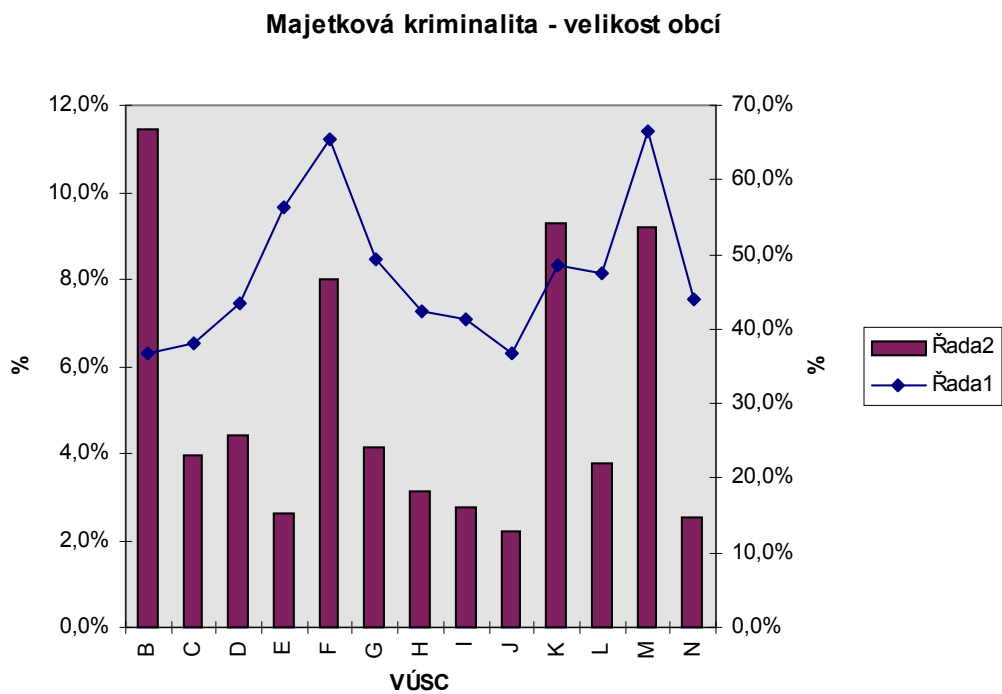
Kraj		Majetková absolutně	%	Struktura obcí v %
Celkem		253372	100,0%	x
Hl. m. Praha	A	82548	32,6%	100,0%
Středočeský kraj	B	29024	11,5%	36,8%
Jihočeský kraj	C	9990	3,9%	38,2%
Plzeňský kraj	D	11196	4,4%	43,5%
Karlovarský kraj	E	6657	2,6%	56,3%
Ústecký kraj	F	20235	8,0%	65,4%
Liberecký kraj	G	10525	4,2%	49,3%
Královéhradecký kraj	H	7964	3,1%	42,3%
Pardubický kraj	I	6942	2,7%	41,2%
Vysočina	J	5603	2,2%	36,6%
Jihomoravský kraj	K	23474	9,3%	48,6%
Olomoucký kraj	L	9513	3,8%	47,5%
Moravskoslezský kraj	M	23243	9,2%	66,6%
Zlínský kraj	N	6458	2,5%	44,1%

graf č. 2a

graf č. 2b

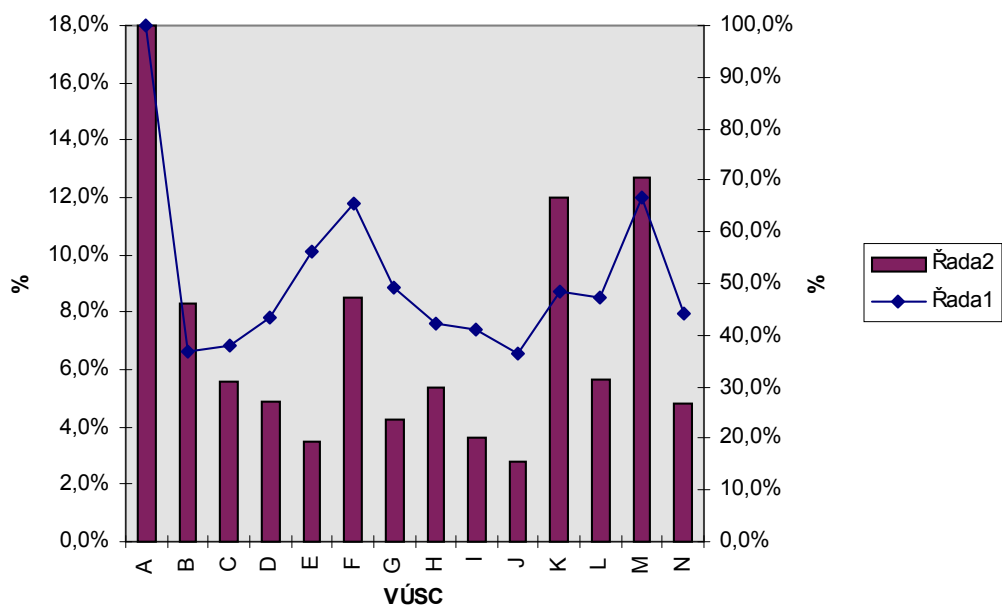

tab. č. 3

Kraj		Hospodář. absolutně	%	Struktura obcí v %
Celkem		31451	100,0%	x
Hl. m. Praha	A	5661	18,0%	100,0%
Středočeský kraj	B	2609	8,3%	36,8%
Jihočeský kraj	C	1762	5,6%	38,2%
Plzeňský kraj	D	1541	4,9%	43,5%
Karlovarský kraj	E	1104	3,5%	56,3%
Ústecký kraj	F	2674	8,5%	65,4%
Liberecký kraj	G	1333	4,2%	49,3%
Královéhradecký kraj	H	1698	5,4%	42,3%
Pardubický kraj	I	1147	3,6%	41,2%
Vysočina	J	877	2,8%	36,6%
Jihomoravský kraj	K	3778	12,0%	48,6%
Olomoucký kraj	L	1777	5,7%	47,5%
Moravskoslezský kraj	M	3984	12,7%	66,6%
Zlínský kraj	N	1506	4,8%	44,1%

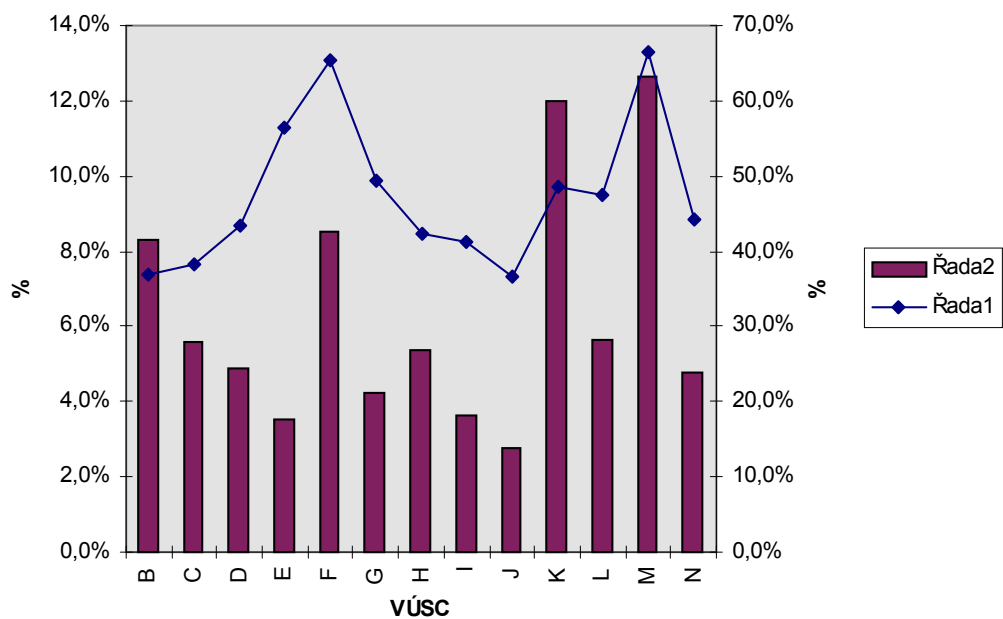
graf č. 3a

Hospodářská kriminalita - velikost obcí

graf č. 3b

Hospodářská kriminalita - velikost obcí

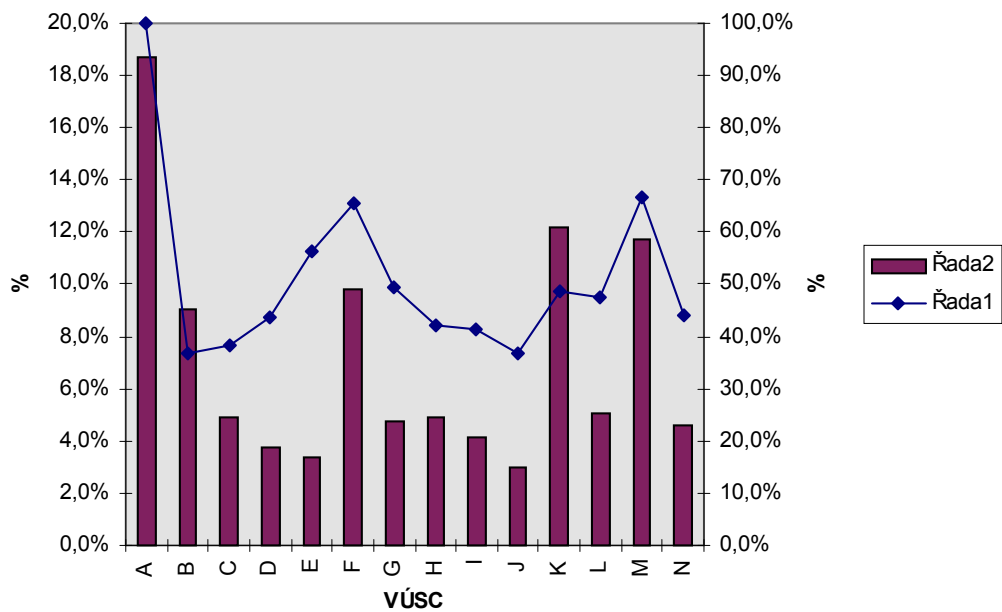

tab č. 4

Kraj		Obecná absolutně	%	Struktura obcí v %
Celkem		40213	100,0%	x
Hl. m. Praha	A	7522	18,7%	100,0%
Středočeský kraj	B	3644	9,1%	36,8%
Jihočeský kraj	C	1959	4,9%	38,2%
Plzeňský kraj	D	1524	3,8%	43,5%
Karlovarský kraj	E	1360	3,4%	56,3%
Ústecký kraj	F	3948	9,8%	65,4%
Liberecký kraj	G	1916	4,8%	49,3%
Královéhradecký kraj	H	1976	4,9%	42,3%
Pardubický kraj	I	1666	4,1%	41,2%
Vysočina	J	1208	3,0%	36,6%
Jihomoravský kraj	K	4887	12,2%	48,6%
Olomoucký kraj	L	2029	5,0%	47,5%
Moravskoslezský kraj	M	4715	11,7%	66,6%
Zlínský kraj	N	1859	4,6%	44,1%

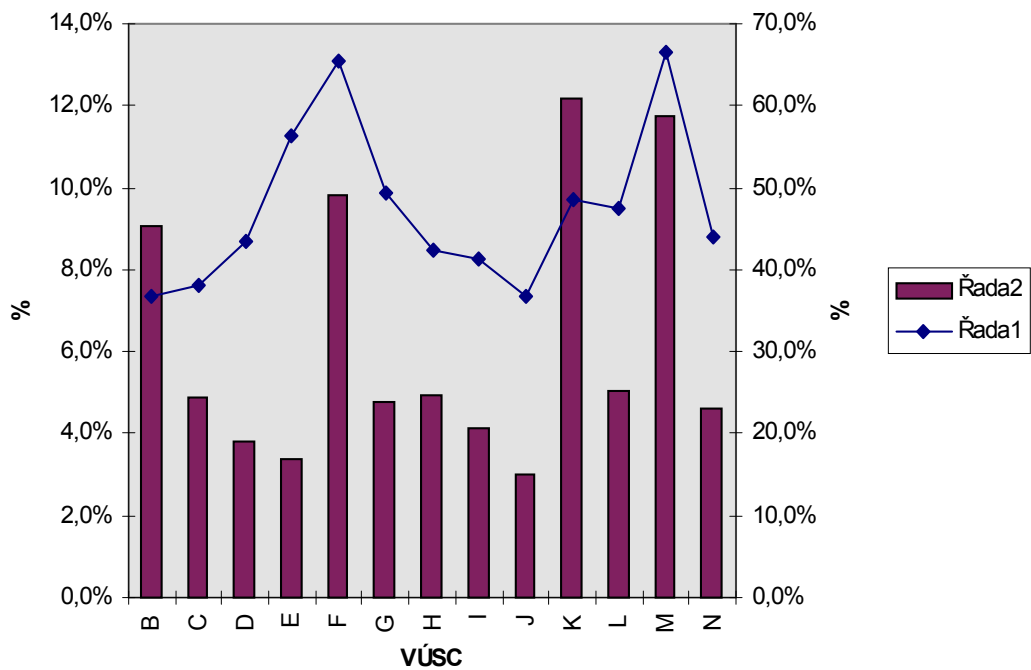
graf č. 4a

Obecná kriminalita - velikost obcí

graf č. 4b

Obecná kriminalita - velikost obcí

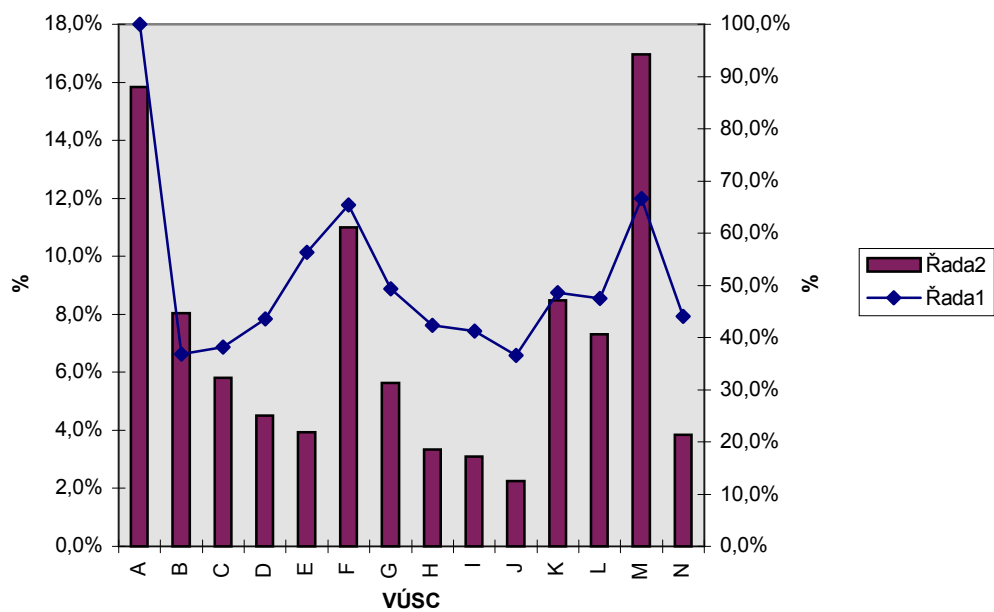

tab. č.5

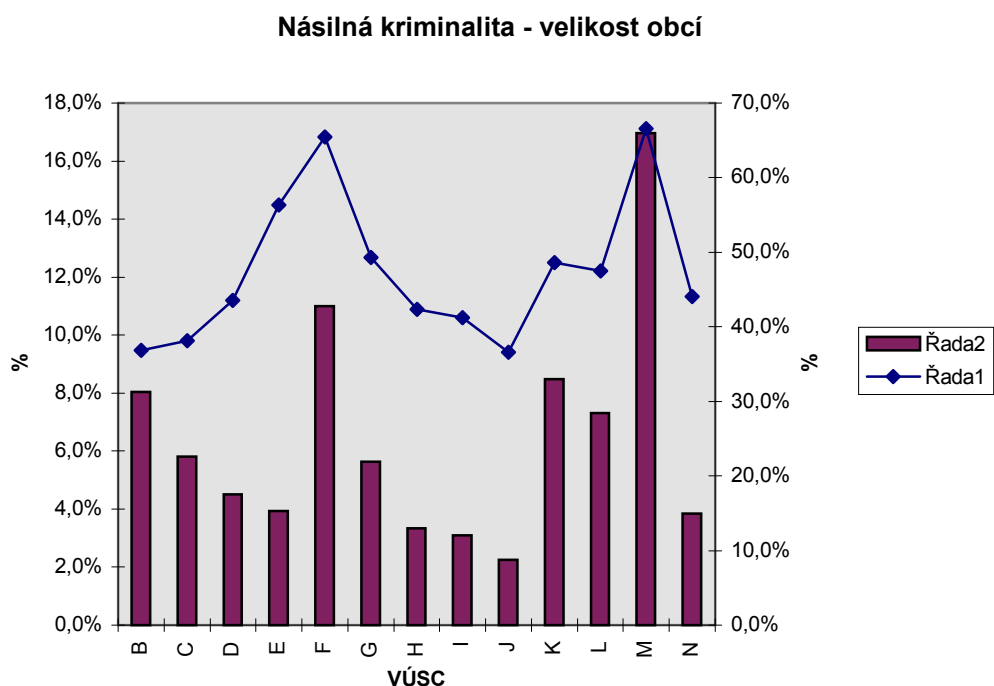
Kraj		Násilná absolutně	%	Struktura obcí v %
Celkem		22358	100,0%	x
Hl. m. Praha	A	3541	15,8%	100,0%
Středočeský kraj	B	1796	8,0%	36,8%
Jihočeský kraj	C	1298	5,8%	38,2%
Plzeňský kraj	D	1009	4,5%	43,5%
Karlovarský kraj	E	879	3,9%	56,3%
Ústecký kraj	F	2457	11,0%	65,4%
Liberecký kraj	G	1257	5,6%	49,3%
Královéhradecký kraj	H	746	3,3%	42,3%
Pardubický kraj	I	692	3,1%	41,2%
Vysočina	J	505	2,3%	36,6%
Jihomoravský kraj	K	1898	8,5%	48,6%
Olomoucký kraj	L	1632	7,3%	47,5%
Moravskoslezský kraj	M	3791	17,0%	66,6%
Zlínský kraj	N	857	3,8%	44,1%

graf č. 5a

Násilná kriminalita - velikost obcí

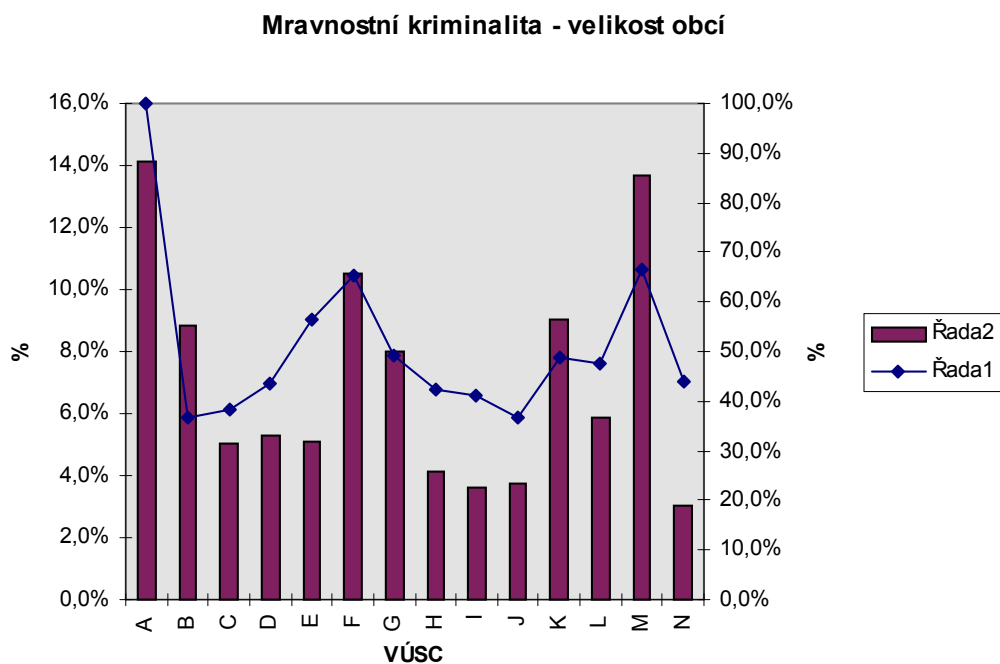
graf č. 5b

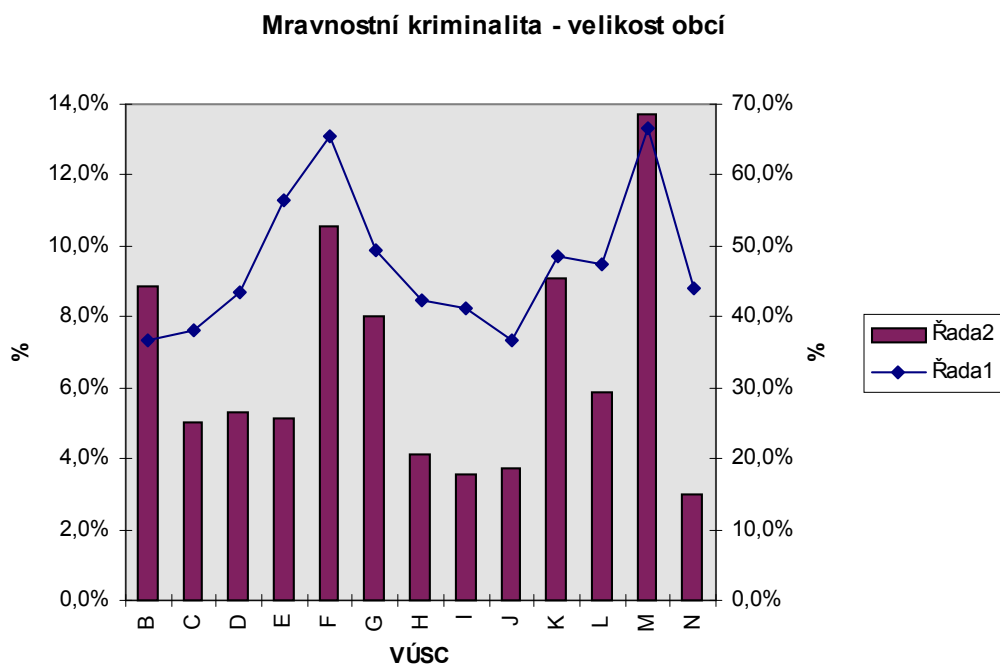
tab. č. 6

Kraj		Mravnost. absolutně	%	Struktura obcí v %
Celkem		1898	100,0%	x
Hl. m. Praha	A	268	14,1%	100,0%
Středočeský kraj	B	168	8,9%	36,8%
Jihočeský kraj	C	95	5,0%	38,2%
Plzeňský kraj	D	101	5,3%	43,5%
Karlovarský kraj	E	97	5,1%	56,3%
Ústecký kraj	F	200	10,5%	65,4%
Liberecký kraj	G	152	8,0%	49,3%
Královéhradecký kraj	H	78	4,1%	42,3%
Pardubický kraj	I	68	3,6%	41,2%
Vysočina	J	71	3,7%	36,6%
Jihomoravský kraj	K	172	9,1%	48,6%
Olomoucký kraj	L	111	5,8%	47,5%
Moravskoslezský kraj	M	260	13,7%	66,6%
Zlínský kraj	N	57	3,0%	44,1%

graf č. 6a

graf č. 6b

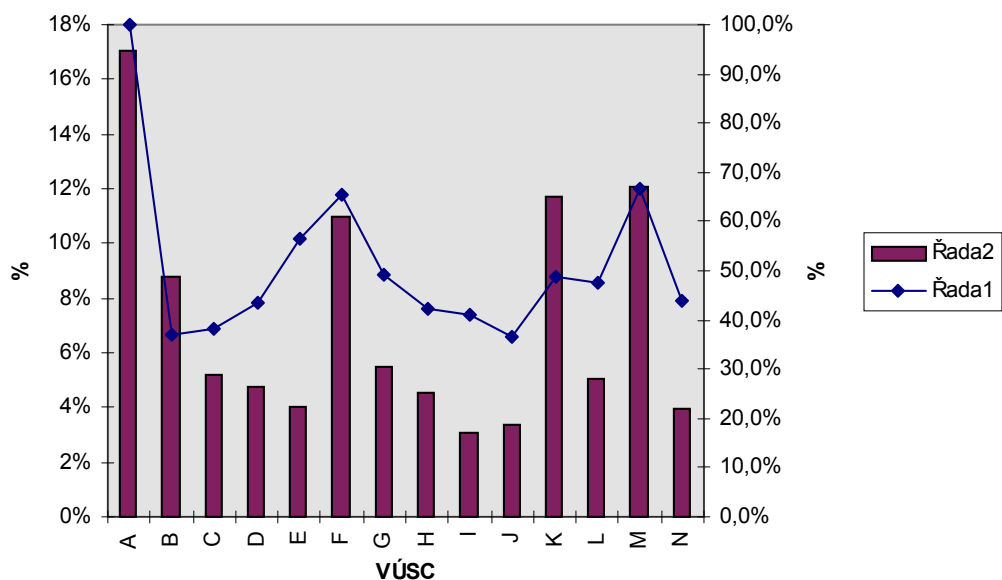

tab. č. 7

Kraj		Ostatní absolutně	%	Struktura obcí v %
Celkem		23183	100%	x
Hl. m. Praha	A	3951	17%	100,0%
Středočeský kraj	B	2043	9%	36,8%
Jihočeský kraj	C	1196	5%	38,2%
Plzeňský kraj	D	1103	5%	43,5%
Karlovarský kraj	E	938	4%	56,3%
Ústecký kraj	F	2541	11%	65,4%
Liberecký kraj	G	1264	5%	49,3%
Královéhradecký kraj	H	1058	5%	42,3%
Pardubický kraj	I	718	3%	41,2%
Vysočina	J	772	3%	36,6%
Jihomoravský kraj	K	2722	12%	48,6%
Olomoucký kraj	L	1166	5%	47,5%
Moravskoslezský kraj	M	2794	12%	66,6%
Zlínský kraj	N	917	4%	44,1%

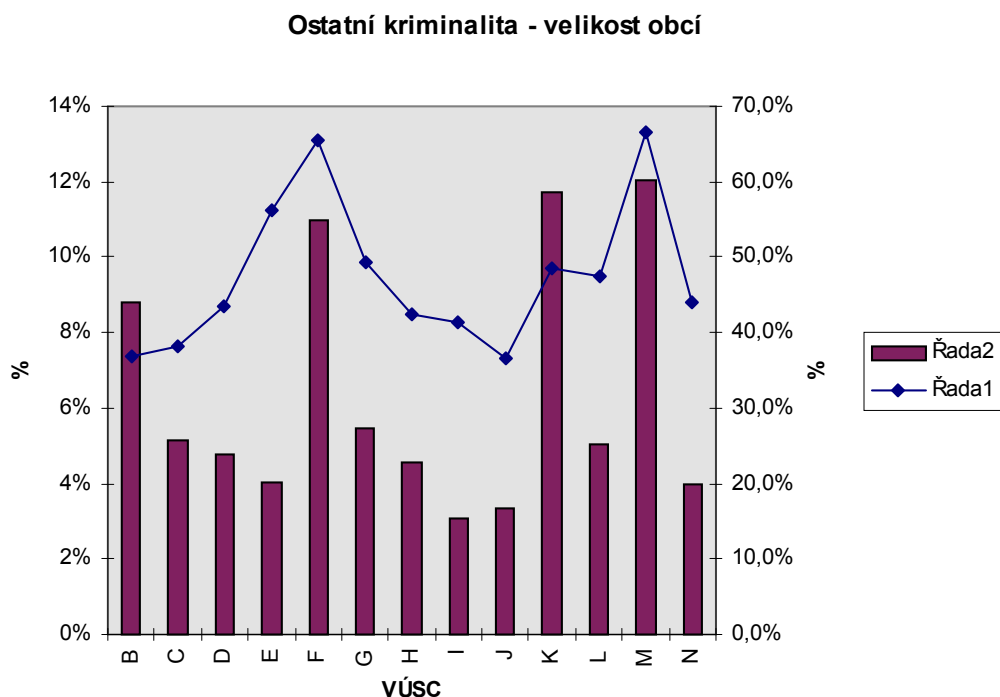
graf č. 7a

Ostatní kriminalita - velikost obcí

graf č. 7b

tab č. 9a (seřazeno podle údaje vč. Prahy)

Korelační koeficient u jednotlivých typů kriminality	a vč. Prahy
Násilná	0,790
Mravnostní	0,790
Hospodářská	0,800
Ostatní	0,810
Obecná	0,810
Majetková	0,840
CELKOVÁ	0,850

tab č. 9b (seřazeno podle údaje s vyloučením Prahy)

Korelační koeficient u jednotlivých typů kriminality	b bez Prahy
Majetková	0,330
Hospodářská	0,520
Obecná	0,520
Ostatní	0,610
Mravnostní	0,710
Násilná	0,730
CELKOVÁ	0,420

Je tedy patrné, že jak z grafů, tak z konečné tabulky korelačních koeficientů vyplývá, že velikostní struktura obcí na daném území má poměrně značný vliv na velikost zaznamenané kriminality. Toto zjištění sice není nové (kriminologie a sociologie o tomto jevu 'ví'), domnívám se, že zapadá do kontextu předchozích dílčích studií. Pokud by však kvantifikace statistických dat ve vztahu ke kriminalitě měla být řešena jako samostatný výzkumný úkol a nikoli 'pouze' jako v zásadě izolované dílčí kapitoly do Ročenky, je potřeba upozornit, že by bylo nutno pracovat s podstatně jemnějším členěním, shodným s velikostní strukturou, tedy extrahovat zaznamenanou kriminalitu podle velikostní struktury obcí na území daného kraje.

Museli bychom ovšem zkoumat i pozadí celkové problematiky VÚSC (krajů); jestliže se nyní ukazuje, že např. nezaměstnanost nemá obzvláštní sociální dopady v severních regionech republiky (tedy v původních krajích Severočeském a Severomoravském) údajně proto, že řada obyvatel těchto regionů je 'chráněna' rentami (horníci, hutníci, policisté, vojáci), že zaměstnavatelé na severní Moravě v období zvýšené poptávky po oceli marně shánějí pracovníky (z tohoto faktu řada ekonomů a dokonce i MPSV vyvozuje, že buď sociální zabezpečení tvoří dostatečný polštář nebo dokonce že lidé tak řečeno 'utekli' do šedé ekonomiky), pak to vrhá i nový pohled na problematiku chudoby (měřené nezaměstnaností) ve vztahu ke kriminalitě.

Navíc údaje o např. majetkových deliktech (u nichž lze předpokládat úzkou souvislost s mírou chudoby) jsou díky tomu, že škoda do 5 tis. Kč je posuzována pouze jako přešůpek (tyto přešůpky se navíc u jednotlivého delikventa nenačítávají), že dosud neexistuje souhrnná evidence přešůpků a delikventů, podle mého soudu značně podhodnoceny a je i možno připustit, že na toto posuzování má vliv i tzv. kriminalita dětí do 15 let věku.

Organizovaný zločin v České republice v letech 1993-2003

PhDr. Martin Cejp, CSc.

1. Úvod

Před rokem 1989 se organizovaný zločin na území bývalého Československa ve významnějším rozsahu a rozvinutější podobě nevyskytoval. Po roce 1990 využil mezinárodní organizovaný zločin to, že se uvolnila většina formálních zábran a že docházelo k řadě chyb v oblasti politiky, státní správy, ekonomiky, práva. Snížila se pro něj rizika a zároveň se zvýšila možnost zisků. Do mezinárodního organizovaného zločinu působícího na našem území se záhy začali zapojovat i čs. občané. Postupně dokonce začali sami v této oblasti podnikat.

Přímých poznatků o organizovaném zločinu je velice málo. Prakticky až do roku 1998 nebyl u nás v souvislosti s tímto způsobem trestné činnosti nikdo zatčen a obžalován. Až v roce 1999 byl zaznamenán jeden odsouzený. Do roku 1997 neexistovaly tedy žádné vyšetřovací či soudní spisy, ze kterých by bylo možné čerpat jakékoliv poznatky. Ze stejného důvodu neexistovala ani statistika. Byli jsme tedy odkázáni na poznatky získané nepřímou. Do určité míry jsme využívali odborné publikace, ty ale byly většinou zahraniční, a jejich platnost byla vázána na zemi, kde vznikly. Pro analýzu konkrétních poznatků o situaci v České republice byla v podstatě jediným zdrojem expertní šetření. Ta jsme realizovali pomocí dotazníků či přímých rozhovorů s odborníky z řad specifických policejních útvarů a postupně i se státními zástupci a soudci. K problematice širších společenských souvislostí se vyslovovali i přední odborníci z oblasti společenských věd. *(Většinou šlo o pedagogy pražských i mimopražských vysokých škol.)* Takto jsme soustavně získávali kvalifikované odhady vyslovované těmi, kdo přicházeli s organizovaným zločinem buď přímo, nebo alespoň prostřednictvím pro nás nepřístupných (neb dosud neuzavřených) dokumentů, do kontaktu. Nutno říci, že tento způsob zjišťování údajů o stavu organizovaného zločinu na území České republiky bude i nadále převažovat, protože konkrétní spisy mohou být pouze doplňkem, ze kterého lze čerpat podrobné okolnosti, jimiž lze doložit nebo zpochybnit naše hypotézy. Vzhledem k relativně nízkému počtu případů a vzhledem k tomu, že zatčení, obžalování a odsouzení tvoří pouze nepatrnou část z celkové množiny účastníků organizovaného zločinu, nemohou jejich případy vypovídat o tomto světě dosti reprezentativním způsobem.

Pokud se týká odhadů, sledujeme základní trendy od roku 1993. Statistická data o počtech stíhaných, obžalovaných a odsouzených za účast na zločinném spolčení podle § 163 a) trestního zákona uvádí Statistická ročenka kriminality, vydávaná každoročně ministerstvem spravedlnosti České republiky. Kromě toho probíhá v rámci Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu evidence některých ukazatelů jejich činnosti. V mezinárodním měřítku se od roku 1997 realizuje soustavné zjišťování údajů o organizovaném zločinu v evropských zemích v rámci Skupiny pro trestní právo a kriminologické aspekty organizovaného zločinu při Radě Evropy. V roce 1998 provedla obdobný výzkum i Evropská unie a v roce 1999 - 2000 proběhl v sedmnácti zemích předvýzkum OSN.

Kromě statistických dat realizujeme od roku 1993 v rámci výzkumu organizovaného zločinu každoročně expertní šetření zaměřená na základní data o skupinách operujících na území České republiky a na základní data o jejich aktivitách. Jako experti jsou dotazováni zkušení pracovníci speciálních útvarů Policie ČR zaměřených na boj proti organizovanému

zločinu. Počet dotazovaných expertů se pohybuje mezi 12 - 31. (V roce 2003 bylo dotázáno 19 respondentů.) Vzhledem k tomu, že optimální počet je mezi 15 - 25, je toto množství dostačující. (Viz např. : Šulc, O.: Abeceda prognostiky. Praha, SNTL 1976.) Dotazníky byly distribuovány prostřednictvím Policejního prezidia ČR.

2. Počty zatčených, obžalovaných a odsouzených

Podle vnitřní evidence trestních spisů vedených Útvarem pro odhalování organizovaného zločinu byla struktura pachatelů trestné činnosti realizovaná tímto útvarem v roce **2003** následující:

- § 163a tr.z.- účast na zločinném spolčení (**138** pachatelů - v roce 2002 = 212 pachatelů),
- § 171a tr.z.- nedovolené překročení státní hranice (**145** pachatelů - v roce 2002 = 184 pachatelů),
- § 185 tr.z.- nedovolené ozbrojování (**83** pachatelů - v roce 2002 = 93 pachatelů),
- § 235 tr.z.- vydírání (**76** pachatelů - v roce 2002 = 52 pachatelů),
- § 140 tr.z. - padělání a pozměňování peněz (**66** pachatelů - v roce 2002 = 63 pachatelů),
- § 246 tr.z. obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku (**41** pachatelů - v roce 2002 = 41 pachatelů),
- § 234 tr.z.- loupež (**40** pachatelů - v roce 2002 = 22 pachatelů),
- § 219 tr.z.- vražda (**23** pachatelů - v roce 2002 = 30 pachatelů),
- § 187 tr.z. - nedovolená výroba a držení OPL a jedů (**22** pachatelů /k 1.7.2003/
- v roce 2002 = 98 pachatelů),
- § 179 tr.z.- obecné ohrožení (**15** pachatelů - v roce 2002 = 21 pachatelů),
- § 250a tr.z.- podvod (**14** pachatelů - v roce 2002 = 103 pachatelů),
- § 204 tr.z. - kuplířství (**14** pachatelů - v roce 2002 = 55 pachatelů) ,
- § 124d tr.z. - porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem (**14** pachatelů - v roce 2002 = 0),
- § 185a tr.z. - vývoj, výroba a držení zakázaných bojových prostředků (**11** pachatelů - v roce 2002 = 0),
- § 186 tr.z. - nedovolená výroba a držení radioaktivního materiálu a vysoce nebezpečných látek (**6** pachatelů - v roce 2002 = 0),
- § 199 tr.z. šíření poplašné zprávy (**4** pachatelé - v roce 2002 = 0).

Pramen: Podklady pro „Zprávu o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky za rok 2003“. Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR str. 75

Podle statistiky státního zastupitelství jsou podle § 163 a) trestního zákona, který se týká účasti na zločinném spolčení, počty zatčených, obžalovaných a odsouzených nepoměrně nižší. Počet stíhaných odpovídá počtu těch, které předala policie státnímu zastupitelství ke stíhání, počty obžalovaných jsou již o něco nižší a odsouzen nebyl v roce 2002 ani v roce 2003 nikdo.

Tabulka 1

Organizovaný zločin, účast na zločinném spolčení (§163a tr.z.) – počty stíhaných

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
0	0	0	0	0	16	36	42	75	97	96

Pramen: Statistická ročenka kriminality 2003, MSp, s.172

Tabulka 2

Organizovaný zločin, účast na zločinném spolčení (§ 163a tr.z.) – počty obžalovaných

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
0	0	0	0	0	16	36	40	59	94	96

Pramen: Statistická ročenka kriminality 2003, MSp, s.172

Tabulka 3

Organizovaný zločin, účast na zločinném spolčení (§ 163a tr.z.) – počty odsouzených

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0

Pramen: Statistická ročenka kriminality 2003, MSp, s.180

Až do roku 1997 - včetně - nebyl u nás nikdo za účast na zločinném spolčení trestně stíhán. Problém je, že členy organizovaných zločineckých skupin je možné stíhat i za celou řadu jiných trestných činů. Na druhé straně i prokázaná vražda, krádež auta nebo pojistný podvod nemusí souviset s organizovaným zločinem.

3. Charakteristika skupin

Mezi organizovanými zločineckými skupinami lze rozlišit dva typy. První typ se sice vyznačuje dělbou úkolů, ale struktura skupiny je spíše horizontální, není zde patrná existence vyšších řídicích článků. Druhým typem jsou **plně rozvinuté skupiny**, ve kterých je víceúrovňové hierarchické členění. Na vrcholu je nejvyšší vedení, které řídí několik relativně samostatně operujících skupin. V nich pak jsou na nejnižší úrovni řadoví členové a externisté. Nejvyšší vedení je od bezprostředního páčání trestné činnosti většinou izolováno. Provádějí ji skupiny tzv. středního článku. Vedení však disponuje veškerými finančními prostředky a má k dispozici dokonalý odborný servis a ochranu. Podíl takto plně organizovaných skupin činil v České republice v letech 1995 - 1999 asi jednu třetinu. V roce 2000 - 2002 se pohyboval podíl vysoce organizovaných skupin kolem 40 %, v roce 2003 již byla plně rozvinutých skupin více než polovina (52%). Dokonaleji organizované skupiny mají větší šanci obstát v konkurenčním boji, mohou dosahovat vyšších zisků, mohou si lépe zabezpečit beztrestnost. Lze tedy očekávat, že v příštích letech by mohl být podíl tříúrovňově organizovaných skupin stále vyšší.

Odhad **podílu žen** ve skupinách organizovaného zločinu jsme na žádost RE poprvé zjišťovali v roce 2000. V roce 2003 jsme dotaz na míru podílu žen ve skupinách organizovaného zločinu zopakovali, abychom mohli porovnat, zda došlo k nějakým změnám. Podíl žen byl v roce 2000 i v roce 2003 naprosto stejný.

Tabulka 4

Podíl mužů a žen ve skupinách organizovaného zločinu (v %)

	2000	2003
	N=27	N=19
muži	85	85
ženy	15	15
celkem	100 %	100 %

V roce 2000 se ženy nejvíce podílely na obchodování se ženami a kuplířstvím, a obchodováním s omamnými a psychotropními látkami - nejčastěji jako dealerky. Se značným odstupem následovaly další aktivity. Nelegální migrace, korupce, ojediněle pak zakládání fiktivních firem, praní špinavých peněz, organizace krádeží, krádeže uměleckých předmětů, celní podvody a finanční podvody. V roce 2003 jsme zaznamenali podíl žen na prostituci a kuplířství (13 x), obchodování s drogami (10 x) a obchodování s lidmi (6 x). Výrazně se zvýšil podíl na finanční kriminalitě (8 x) a tradičně se objevila i nelegální migrace. Číslo v závorce označuje počet expertů, z celkového počtu 19, kteří aktivitu uvedli.

Pokud se týká **podílu domácího a mezinárodního prvku** ve skupinách, zaznamenáváme od roku 1993 - s výjimkou roku 1996 - do současnosti pravidelně mírnou převahu mezinárodního prvku nad domácím. Přesné výsledky i tendence jsou patrné z tabulky číslo 5. Celkově je mezinárodního prvku mírně přes polovinu a domácího mírně pod ni. Kolem 1/4 je ryze českých skupin. Přibližně polovinu tvoří skupiny smíšené. V nich pak je poměr mezinárodního prvku stabilně poněkud vyšší než prvku domácího.

Tabulka 5

Odhad poměru mezinárodních a domácích skupin organizovaného zločinu v ČR

	1993	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	N=1 2	N=1 7	N=1 8	N=3 1	N=2 0	N=2 7	N=2 7	N=3 1	N=2 1	N=1 9
Mezinárodní (Součet mezinár.)	- (53)	30 (61)	20 (47)	25 (53)	27 (55)	31 (60)	28 (55)	24 (53)	28 (54)	30 (58)
Smíš. s převahou mez.	-	31	27	28	28	29	27	29	26	28
Smíš. s převahou dom. (Součet domácího)	- (47)	21 (39)	20 (53)	24 (47)	20 (45)	20 (40)	21 (45)	20 (47)	23 (46)	18 (42)
Domácí		18	33	23	25	20	24	27	23	24
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Míru zastoupení cizích národností v organizovaném zločinu na území České republiky jsme odvodili z výpovědi expertů tak, že jsme vypočetli souhrnný index odstupňovaný podle váhy jednotlivých pořadí, která experti uvedli. Získali jsme celkové pořadí, které je uvedeno v tabulce číslo 6. Posoudíme-li toto zastoupení z hlediska dlouhodobého vývoje, pak trvale nejsilněji jsou v organizovaném zločinu na území České republiky zastoupeni Ukrajinci a

Rusové. Jestliže byl podíl Ukrajinců kolem roku 2000 a po něm vyšší než podíl Rusů, v roce 2003 se podle odhadu expertů situace vyrovnala. Podíl Ukrajinců a Rusů je stejný. V 90. letech patřili do nejsilnější skupiny, kromě Ukrajinců a Rusů, také občané bývalé Jugoslávie a Číňané. S rozpadem Jugoslávie na několik menších států se kolem roku 1999 podíl Jugoslávčů výrazně snižoval. Od roku 1998 také poněkud klesá poměrné zastoupení Číňanů. Tento pokles však není tak výrazný, a Číňané si - spolu s Vietnamci - zachovávají silnou pozici za Ukrajinci a Rusy. Po roce 2000 zaujímají významné místo také Albánci. (Většinou kosovští.)

Oproti tomu došlo k poklesu u Poláků a Bulharů. Ti byli ještě do konce 90. let zastoupeni na scéně organizovaného zločinu v České republice dosti silně, poté se již ocitají mezi národnostmi, které se na organizovaném zločinu v ČR podílejí spíše sporadicky. Tam patří občané cca 14 národností. Kromě zmíněných Bulharů a Poláků také Srbové, Čečenci, Arabové, Jugoslávci, Arméni, Turci, Slováci, Indové, Rumuni, Němci, Kurdové, Pákistánci.

Tabulka 6

Míra zastoupení cizích národností v organizovaném zločinu na území ČR v roce 2003

Národnost	Index
Ukrajinci	91
Rusové	91
Vietnamci	56
Číňané	51
Albánci	36
Srbové	9
Bulhaři	9
Čečenci	7
Slováci	6
Arabové	5
Němci	5
Arméni	4
Jugoslávci	4
Poláci	3
Turci	2
Indové	2
Rumuni	2
Kurdové	1
Pákistánci	1

Pozn.: Souhrnný index jsme stanovili tak, že počet respondentů, kteří uvedli příslušnou národnost na 1. místě byl násoben 6 x, na 2. místě 5 x atd. až na 6. místě 1 x Celkový index je pak součtem těchto násobků.

3. Odhad nejrozšířenějších forem činností

Od roku 1993 zjišťujeme každoročně odhad nejrozšířenějších forem činností organizovaného zločinu. Experti vycházejí ze seznamu cca 35 aktivit. U každé z nich se vyjadřují, zda se v příslušném roce vyskytuje na území ČR v rozvinuté či zárodečné podobě - případně i, zda se nevyskytuje vůbec. Míru výskytu nejrozšířenějších činností

stanovujeme podle toho, kolik respondentů uvedlo příslušnou činnost jako rozšířenou. Seznam je doplňován o nové aktivity. Takto bylo např. doplněno padělání CD, převody akcií bez vědomí majitelů, vylákání peněz se slibem jejich velkého zhodnocení, obchod s radioaktivním materiálem, nelegální vývoz a dovoz nebezpečných odpadů. Zároveň z něj vyřazujeme ty aktivity, které se opakovaně ukazují jako méně významné, nebo byly charakteristické pouze pro určité období. Vyřazena byla např. lichva, podvody související s procesem privatizace, podvody související se soukromým podnikáním. Pokud by některá z vyřazených aktivit znovu nabyla na významu, což je např. u lichvy dosti pravděpodobné, lze ji do seznamu kdykoliv zařadit.

Mezi rozšířené činnosti - tj. mezi ty, které jako rozšířené uvedla více než polovina expertů - řadíme většinou kolem 20 aktivit. Mezi nimi lze pro přehlednost rozlišit tři skupiny, skupinu nejrozšířenějších, skupinu silně rozšířených a skupinu průměrně rozšířených aktivit.

1. Skupina nejrozšířenějších

Po celou dobu, kdy situaci sledujeme, patří mezi nejrozšířenější aktivity organizovaného zločinu na území ČR **krádeže automobilů** a **organizování prostituce**. V roce 1995 se do této skupiny zařadila i **výroba, pašování a distribuce drog**, a od té doby patří mezi absolutně nejrozšířenější. V roce 1998 došlo k prudkému vzestupu **organizování nelegální migrace**. Tato aktivita se posledních šest let rovněž umísťuje mezi nejrozšířenějšími, v roce 2003 se spolu s organizováním prostituce dostala na první místa, těsně před tradiční obchodování s drogami a krádeže automobilů.

2. Skupina silně rozšířených

V roce 2003 se v čele této skupiny umístilo **vydírání a vybírání poplatků za ochranu**. Potvrdil se tím trend zaznamenaný již v roce 2002, kdy bylo vydírání mezi silně rozšířenými aktivitami. V roce 2003 se mezi silně rozšířenými činnostmi umístila dosti vysoko také **korupce**. I tento trend zřejmě odráží reálnou situaci, zároveň však může být i vyjádřením nejistoty dotázaných o tom, co vše lze nebo nelze pod pojem korupce zařazovat. Značné výkyvy jsme zaznamenali také u **praní peněz** a u **daňových, úvěrových a pojistných podvodů**. Rovněž **zakládání fiktivních firem** se objevuje mezi rozšířenými aktivitami s určitými výkyvy. Poprvé bylo zaznamenáno v roce 1995. V roce 2002 jsme zaznamenali silný vzestup na 7. - 10. místo, který se v roce 2003 potvrdil - rovněž 7. - 10. místem. **Nezákoně vymáhání dluhů** jsme v roce 2003 zaznamenali na konci první desítky, **mezinárodní obchod se zbraněmi** na začátku druhé desítky. **Krádeže uměleckých předmětů** patřily v letech 1993 a 1994 spolu s krádežemi aut v České republice k nejrozšířenějším. Od roku 1995 opouští tato aktivita skupinu nejrozšířenějších, stále se však pohybuje na konci první desítky nebo na začátku desítky druhé. **Padělání CD a nelegální kopírování videokazet** se mezi rozšířenými aktivitami zcela nově objevilo až v roce 1998 na úrovni 10. místa. Umístění této aktivity na 11. - 13. místě v roce 2003 neznamená tedy nějaký významný výkyv. **Vylákání peněz se slibem jejich velkého zhodnocení** se vůbec poprvé objevilo v roce 1999 na konci druhé desítky. Tuto pozici si udrželo i v letech 2000, 2001 a 2002. Umístění na 14. - 16. místě v roce 2003 znamená tedy nepatrný vzestup. **Padělání dokumentů, šeků, peněz, mincí**, které lze většinou považovat za podpůrnou aktivitu organizovaného zločinu, se buď mezi rozvinutými vůbec neobjevilo, nebo bylo (v letech 1996, 1998, 1999, 2000, 2002 a v roce 2003) na konci druhé desítky. **Překupnictví odcizených předmětů** se většinou umísťovalo kolem 10. - 15. místa. K výraznému vzestupu došlo jak v roce 2000, tak v roce 2001 (na 5. - 6. místo), a v roce 2002 na 3. - 6. místo. V roce 2003 překupnictví opět kleslo na 14. - 16. místo. **Celní podvody** se v letech 1993,

1996 a 1999 umístily velmi vysoko - kolem 5. - 6. místa. Také v roce 1995 byly v první desítce. Naopak v letech 1994, 1997 se pohybovaly na začátku druhé desítky, v letech 1998, 2000 a 2001 klesly do konce až na její konec. Rok 2002 naznačil opět určitý vzestup - celní podvody se umístily na konci první desítky. V roce 2003 poklesly na konec druhé desítky. **Bankovní loupeže** se nad průměrem objevily pouze v letech 2000 - na konci druhé desítky, v roce 2002 na začátku druhé desítky. V roce 2003 se umístily znovu na konci druhé desítky.

3. Skupina průměrně rozšířených aktivit

Do skupiny průměrně rozšířených aktivit zařazujeme ty, které uvedlo kolem 50 % dotázaných expertů. Sem patří především **krádeže z nákladních aut a kamionů**. Ty se mezi nejrozšířenější aktivity dostaly až v roce 1998. V letech 1999 - 2002 se umístily na začátku druhé desítky, v roce 2003 se dostaly na konec druhé desítky. Trvale sem řadíme **vraždy a ostatní násilné aktivity**. (*Odděleně rozlišujeme od roku 2001.*) Jde o významnou, většinou podpůrnou aktivitu organizovaného zločinu. Pod společnou kategorií „násilí“ se tento typ aktivity pohyboval těsně pod hranicí 50 %, většinou na konci druhé desítky. Výjimkou byl pouze rok 1999, kdy jsme zaznamenali vzestup na konec první desítky. V letech 2000 - 2002 se násilné aktivity opět umístily na své pozici, tj. na konci desítky druhé, v roce 2003 byly na 20. - 21. místě. **Bankovní podvody** se mezi rozšířenými činnostmi objevují pouze v některých obdobích. Vyskytnou-li se, pak dosti výrazně. V roce 1996 byly na konci první desítky, v roce 1997 rovněž. V letech 1998, 2002 a 2003 se objevily na konci druhé desítky.

Pořadí zjištěné v roce 2003 ukazuje tabulka č. 7

Tabulka 7

Odhad výskytu nejrozšířenějších forem činností organizovaného zločinu na území České republiky v roce 2003

		N = 19	%
1.-2.	Organizování prostituce a obchod se ženami	19	100
	Organizování nelegální migrace	19	100
3. - 5.	Výroba, pašování a distribuce drog	18	95
	Krádeže automobilů	18	95
	Vydírání a vybírání poplatků za „ochranu“	18	95
6.	Korupce	16	84
7. - 10.	Praní peněz	15	79
	Daňové, úvěrové, pojišťovací podvody	15	79
	Zakládání fiktivních firem	15	79
	Vymáhání dluhů	15	79
11. - 13.	Mezinárodní obchod se zbraněmi	13	68
	Krádeže uměleckých předmětů	13	68
	Padělání CD a nelegální kopie videokazet	13	68
14. -16.	Vylákání peněz se slibem zhodnocení	12	63
	Padělání dokumentů, šeků, peněz, mincí	12	63
	Překupnictví odcizených předmětů	12	63
17.	Celní podvody	11	58
18. - 19.	Bankovní loupeže	10	53
	Krádeže z nákladních aut a kamionů	10	53
20. - 21.	Bankovní podvody	9	47
	Vraždy	9	47

Pravidelné zjišťování nejrozšířenějších aktivit, prováděné od roku 1993, umožňuje porovnat vývoj v letech 1993-2003. Při posouzení tendencí za deset let vyjdeme z pořadí, ve kterém se aktivity umístily v roce 2003. U nejfrekventovanějších aktivit si ukážeme vývoj poněkud podrobněji.

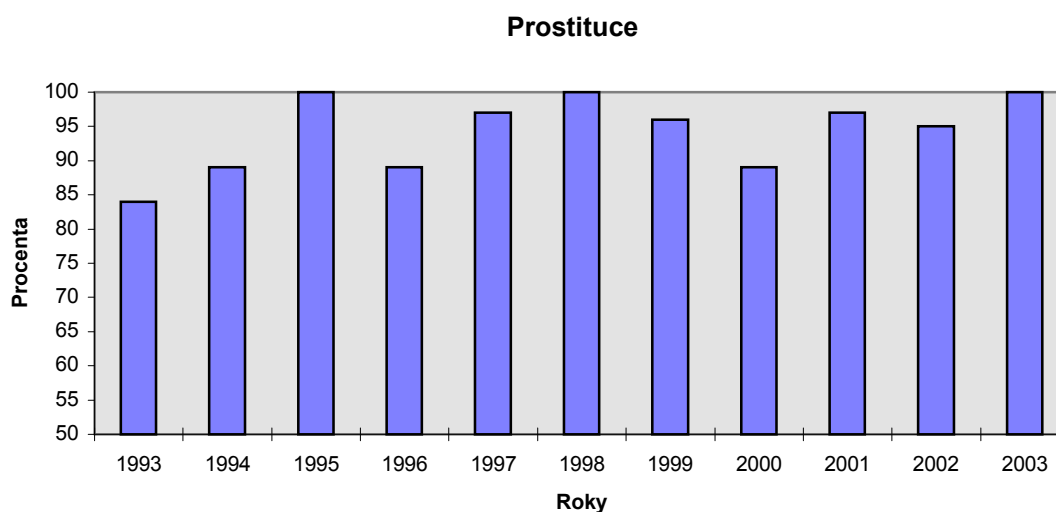
Pozn.: V tabulkách číslo 8-24 - a v přílehlých grafech - je uvedeno procento expertů, kteří v příslušném roce jmenovali uvedenou aktivitu jako rozvinutou. Tam, kde počet dotázaných, kteří aktivitu uvádějí jako rozvinutou poklesl pod 50%, není údaj uveden. Příslušný graf má vždy spodní hranici na 50%.

Organizování prostituce a obchod se ženami patří trvale k nejrozšířenějším aktivitám organizovaného zločinu nejen u nás, ale i v Evropě a na celém světě.

Tabulka 8

Prostituce

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
84	89	100	89	97	100	96	89	97	95	100

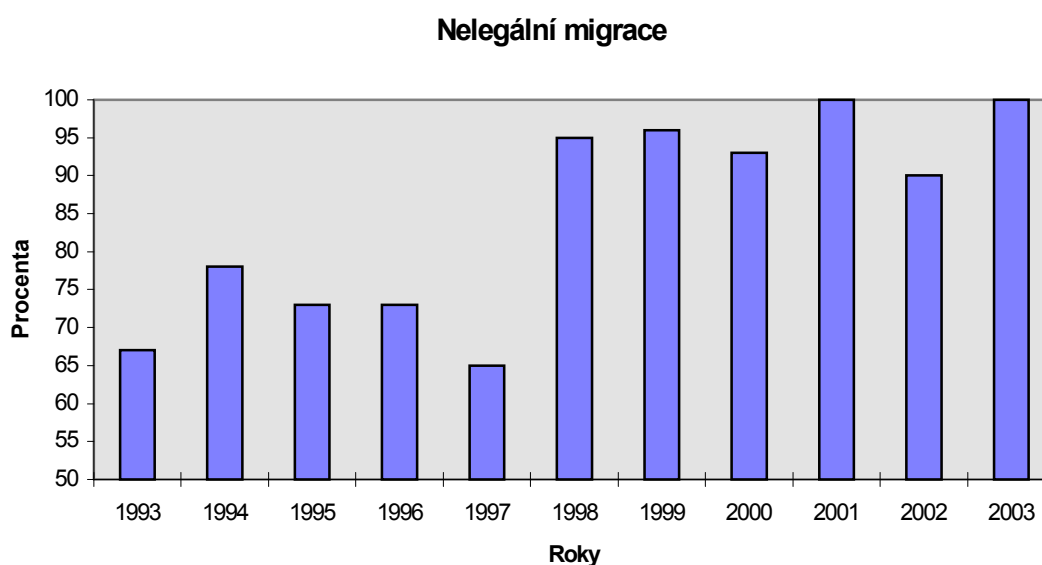
Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří označili příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. (Údaje pod hranicí 50% nejsou uváděny)

V roce 1998 se mezi naprosto nejrozšířenější aktivity organizovaného zločinu dostalo **organizování nelegální migrace**. Výsledky z let následujících toto postavení potvrdily. Předtím se tato aktivita pohybovala mezi 6.-9. místem v letech 1993 - 1996 a v roce 1997 dokonce poklesla na 16.-17. místo. Zvýšený výskyt v odpovědích expertů po roce 1998 zřejmě reaguje na reálnou situaci, kdy nelegální migrace se stává jedním ze závažných problémů souvisejících s bezpečnostní situací.

Tabulka 9

Nelegální migrace

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
67	78	73	73	65	95	96	93	100	90	100

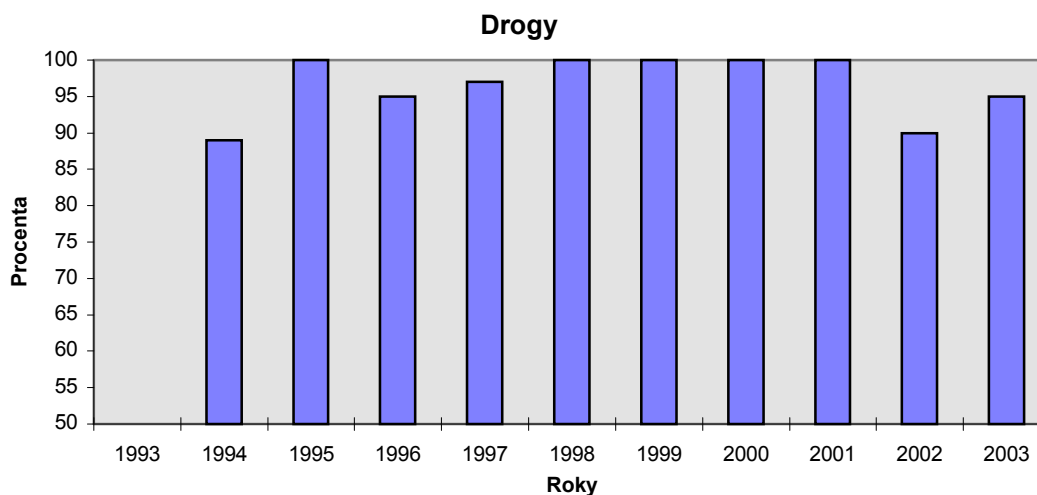
Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří označili příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. (Údaje pod hranicí 50% nejsou uváděny)

Výroba, pašování a distribuce drog nebyla na počátku 90. let ještě na čs. území tak výrazně zastoupena. V prvním roce výzkumu (1993) byly činnosti související s drogami zařazeny až na počátek druhé desítky aktivit organizovaného zločinu. Jako rozšířené je uvedla pouze polovina dotázaných. O rok později jsme však již zaznamenali výrazný vzestup. V roce 1994 se aktivity související s drogami posunuly na 3.-5. místo a od roku 1995 patří trvale mezi nejrozšířenější. Na této pozici se obchodování s drogami o prvenství dělilo s krádežemi aut nebo s prostitucí. V roce 2000 a 2001 byly drogy na prvním místě zcela jednoznačně.

Tabulka 10

Drogy

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
50	89	100	95	97	100	100	100	100	90	95

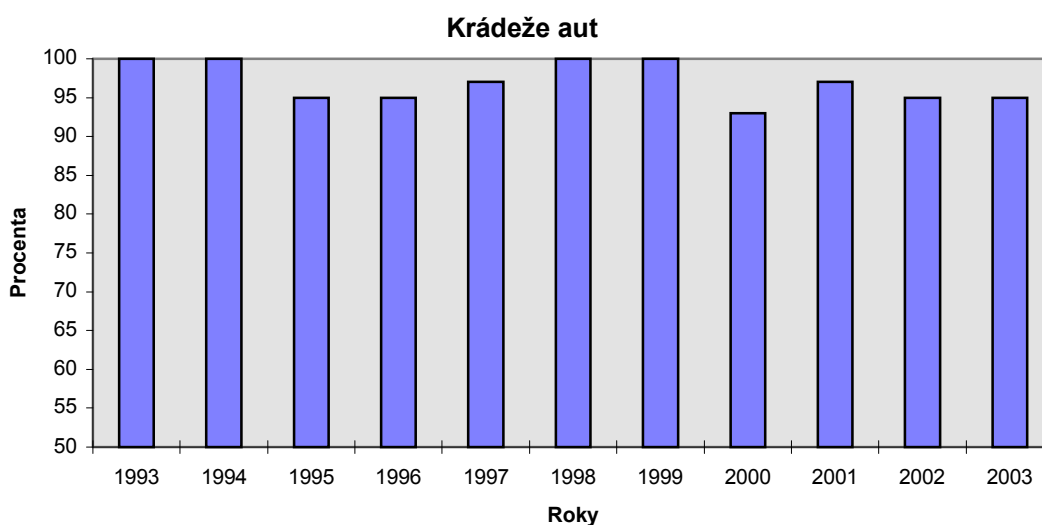
Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří označili příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. (Údaje pod hranicí 50% nejsou uváděny)

Krádeže aut a obchod s nimi patří trvale mezi nejrozšířenější aktivity organizovaného zločinu na našem území. Přestože již v roce 1994 se vyslovovali experti o poklesu, reálně k němu stále nedochází. Tato oblast zůstává pro organizovaný zločin velice atraktivním oborem podnikání, a to nejen v ČR, ale prakticky v celé Evropě.

Tabulka 11

Krádeže aut

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
100	100	95	95	97	100	100	93	97	95	95

Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří označili příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. (Údaje pod hranicí 50% nejsou uváděny)

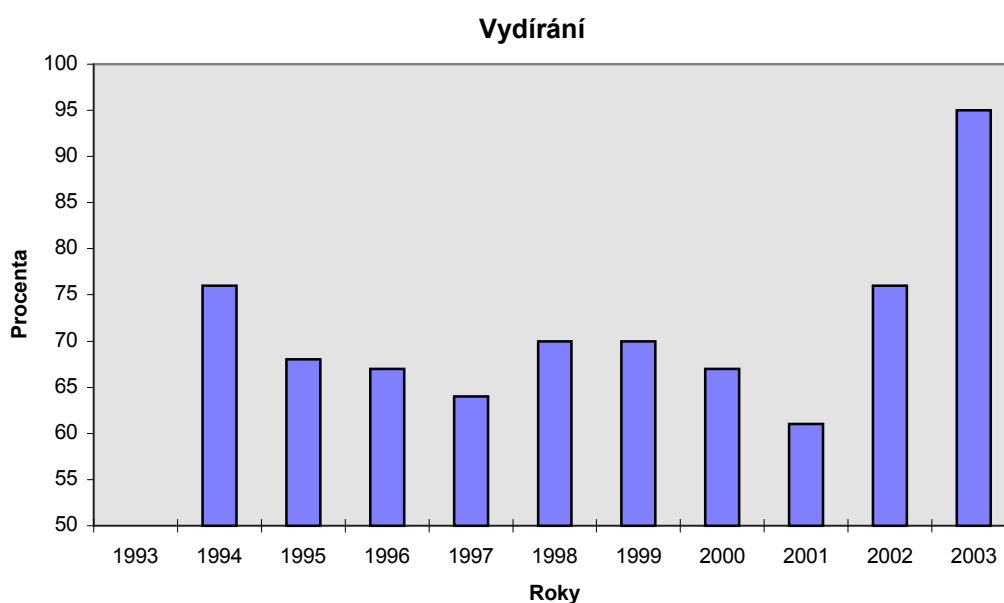
Za silnou čtyřkou, která má před ostatními určitý náskok, následují aktivity s celkem pravidelnými odstupy.

Vydírání a vybírání poplatků za ochranu se pohybovalo celkem stabilně pod hranicí 70%. Až v roce 2002 se dostává téměř k 80%, na 7.-10. místo a v roce 2003 stoupá mezi nejrozšířenější na 95%. Dostává se na 3-5. místo.

Tabulka 12

Vydírání

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
50	76	68	67	64	70	70	67	61	76	95

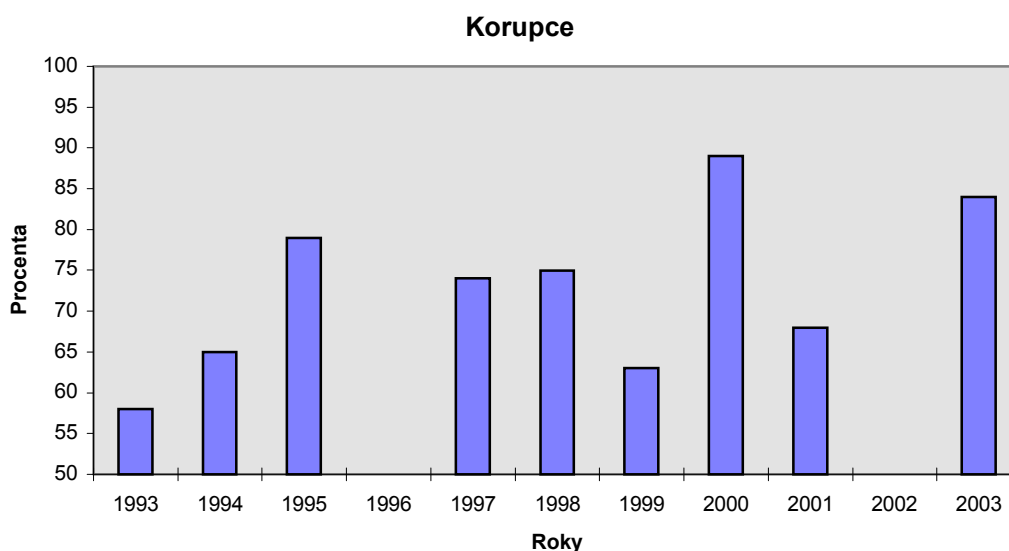
Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří označili příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. (Údaje pod hranicí 50% nejsou uváděny)

Velice silně vzrostla také **korupce**. Korupce patří k nejcharakterističtějším podpůrným aktivitám organizovaného zločinu. Pomocí úplatků jsou zjišťovány potřebné informace, ovlivňována strategická rozhodnutí, zajišťována bezpečnost a beztrestnost. Z hlediska míry výskytu docházelo zatím u této aktivity k dosti velkým výkyvům. V letech 1993 - 1994 se vyskytovala kolem 10. místa, v roce 1995 stoupla na 4.-6. místo, v roce 1996 poklesla až na 20. příčku. V roce 1997 se opět vrátila na 6.-9. místo, v roce 1998 setrvala na místě 6. V roce 1999 došlo opět k poklesu, a to až na 12.-14. místo. Zařazení na 4.-6. místo - hned za nejrozšířenější aktivity, které bylo zaznamenáno v roce 2000 i 7-8. místo z roku 2001 znamená dosud největší výskyt za posledních osm let. O to zajímavější by bylo znát příčiny mohutného poklesu na 19. místo, který jsme zaznamenali v roce 2002, zvláště proto, že šlo o náhodný výkyv směrem dolů. V roce 2003 se korupce opět dostala mezi nejrozšířenější aktivity - na šesté místo.

Tabulka 13

Korupce

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
58	65	79	50	74	75	63	89	68	48	84

Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří označili příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. (Údaje pod hranicí 50% nejsou uváděny)

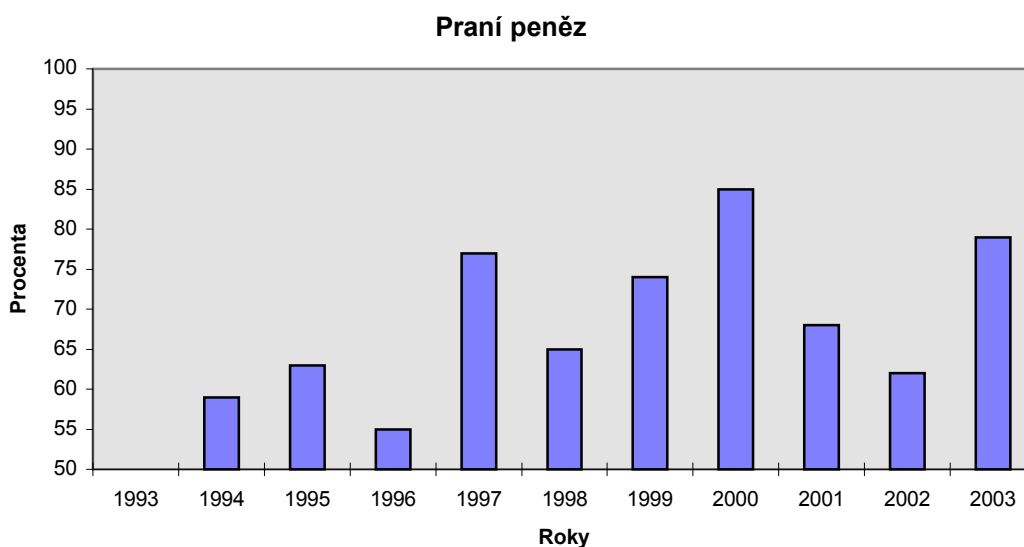

Značné výkyvy jsme zaznamenali u **praní peněz**. V letech 1993-1995 se tato aktivita umisťovala na začátku druhé desítky. V roce 1993 byla na 11.-13. místě, v roce 1994 na 12.-14. místě, v roce 1995 rovněž na 12.-14. místě. V roce 1996 poklesla na 16.-19. místo, ale v roce 1997 se prudce vyšvihla na místo 5. V roce 1998 opět klesla na konec první desítky a v roce 1999 došlo znovu k velice mírnému zvýšení na 7.-8. místo. V roce 2000 byla na 7.-9. místě, v roce 2001 na 7-8, v roce 2002 pak až na 16.-17. V roce 2003 se opět dostala vysoko - na 7. -10. místo.

Tabulka 14

Praní peněz

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
50	59	63	55	77	65	74	85	68	62	79

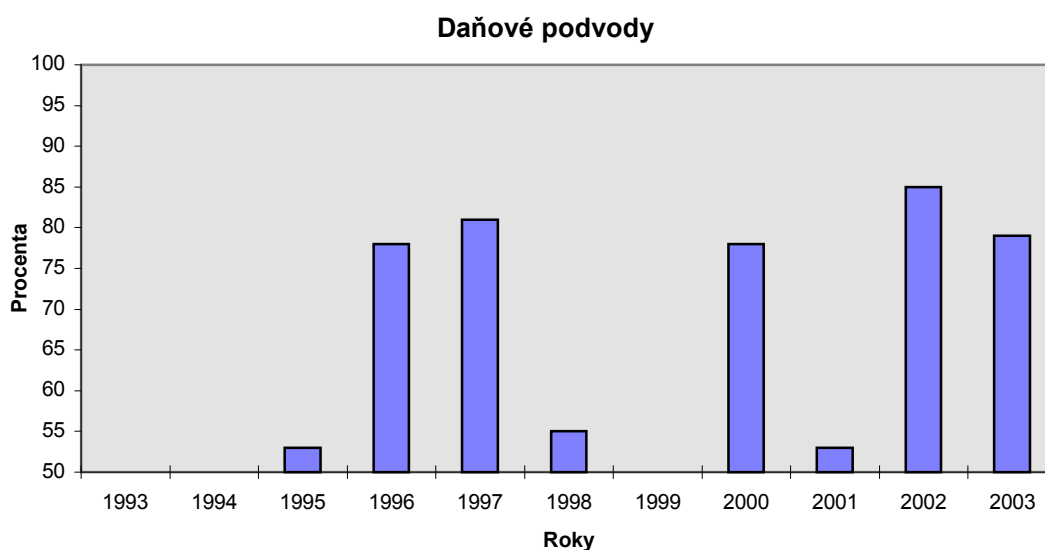
Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří označili příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. (Údaje pod hranicí 50% nejsou uváděny)

Rovněž u **daňových podvodů** lze hovořit o značných výkyvech. V letech 1993 a 1994 jsme je mezi rozšířenými aktivitami vůbec nezaznamenali. V roce 1995 byly na konci první dvacítky. V letech 1996 a 1997 byly dosti vysoko - na 5., resp. 4. místě. V roce 1998 byly na 13.-17. místě, v roce 1999 se mezi nejrozšířenějšími opět neobjevily a v roce 2000 se dostaly na 13.-14. místo. V roce 2001 byly na místě 15.-16., v roce 2002 dokonce na místě šestém. Tento vzestup se víceméně potvrdil pořadím na 7.-10. místě v roce 2003.

Tabulka 15

Daňové podvody

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
-	-	53	78	81	55	-	78	53	85	79

Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří uvedli příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. Údaje pod úrovní 50 % nejsou v grafu registrovány.

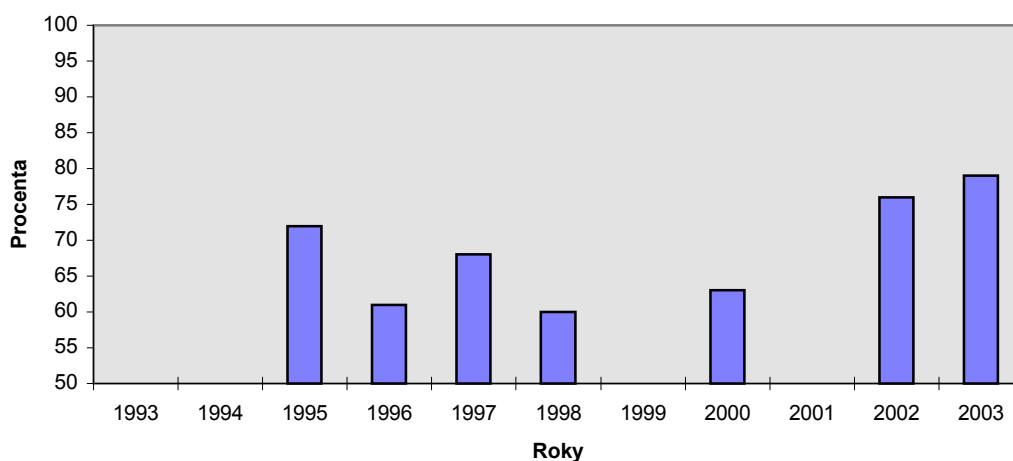
Čas od času se objevuje i **zakládání podvodných a fiktivních firem**. Poprvé bylo zaznamenáno v roce 1995 na 8.-11. místě. V roce 1996 a 1997 bylo 14.-15. , v roce 1998 11.-12. V roce 1999 se mezi rozšířenými aktivitami nevyskytlo, v roce 2000 bylo opět na 18.-19. místě, v roce 2001 na 17.-19. V roce 2002 nabyla tato aktivita opět na významu a ocitla se na konci první desítky, konkrétně na 7.-10. místě. Stejně pořadí se potvrdilo v roce 2003.

Tabulka 16

Zakládání podvodných a fiktivních firem

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
-	-	72	61	68	60	-	63	50	76	79

Zakládání podvodných a fiktivních firem

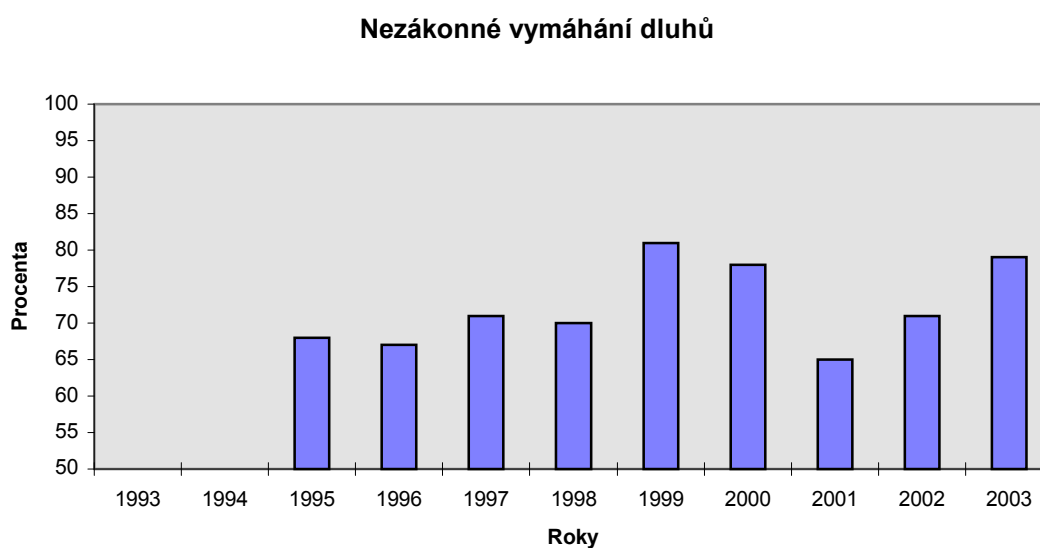
Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří uvedli příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. Údaje pod úrovní 50 % nejsou v grafu registrovány.

Nezákoně vymáhání dluhů se pohybuje celkem stabilně na konci první desítky. Výjimkou byl rok 1994, kdy byla dosti vysoko, na 3.-5. místě, a rok 1999, kdy byla na místě 5. V roce 2002 byla na začátku druhé desítky, v roce 2003 na konci první desítky.

Tabulka 17

Nezákoně vymáhání dluhů

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
-	-	68	67	71	70	81	78	65	71	79

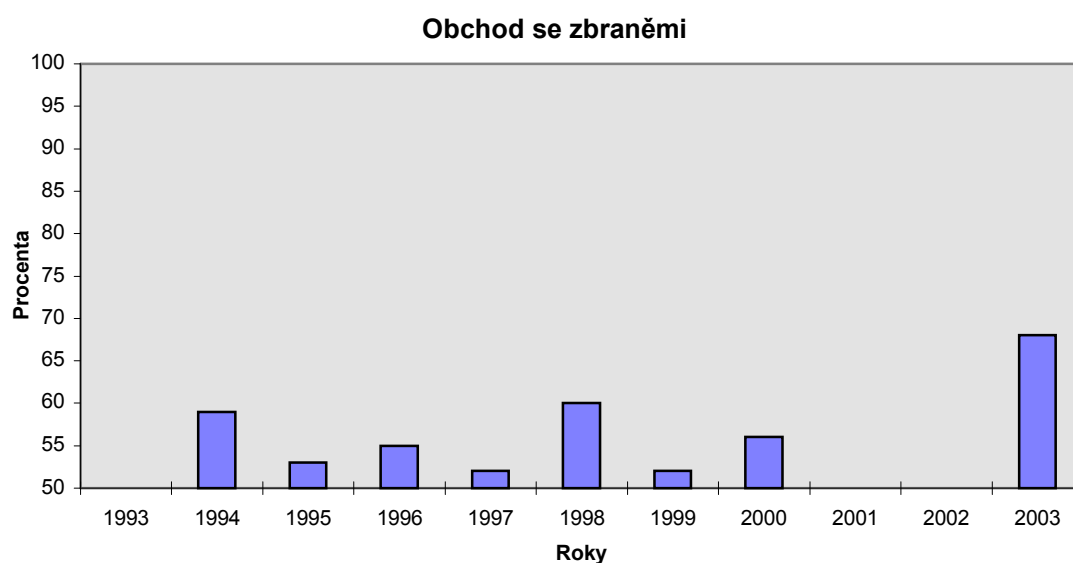
Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří uvedli příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. Údaje pod úrovní 50 % nejsou v grafu registrovány.

Mezinárodní obchod se zbraněmi a výbušninami byl v roce 1994 zaznamenán na 12.-14. místě. Pak se pohyboval na konci druhé desítky. V roce 1998 došlo k určitému vzestupu - na 11.-12. místo. V roce 1999 nastal opět pokles na konec druhé desítky aktivit, v roce 2000 dokonce až na 22. místo. I v roce 2002 byla tato aktivita na 20. místě. Rok 2003 znamenal opět vzestup. Obchodování se zbraněmi se ocitlo na 11. - 13. místě.

Tabulka 18

Obchod se zbraněmi

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
-	59	53	55	52	60	52	56	48	38	68

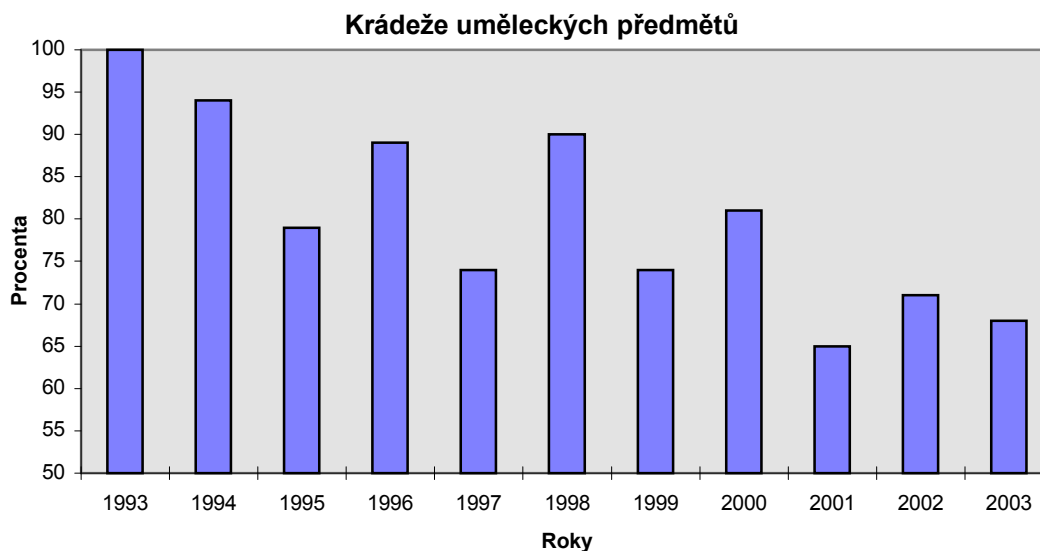
Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří uvedli příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. Údaje pod úrovní 50 % nejsou v grafu registrovány.

Určitými výkyvy se spíše klesajícím významem procházejí **krádeže uměleckých předmětů**. Tato činnost patřila v roce 1993 a 1994 spolu s krádežemi aut u nás k nejrozšířenějším, v roce 1995 u ní začalo docházet k mírnému poklesu na 4.-6. místo. V roce 1996 došlo opět k mírnému vzestupu na 3.-4. místo, v roce 1997 k poklesu zpět na 6.-9. místo. V roce 1998 jsme zaznamenali 5. místo, v roce 1999 7.-8. místo a v roce 2000 10.-12. místo, v roce 2001 9.-11.místo. V roce 2003 byl krádeže uměleckých předmětů na 11. - 13 místě. Tato aktivita, která byla v roce 1993 jednou z nejrozšířenějších, z čelních pozic postupně mizí. Pozice, kterou si zachovává, je však stále dosti významná.

Tabulka 19

Krádeže uměleckých předmětů

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
100	94	79	89	74	90	74	81	65	71	68

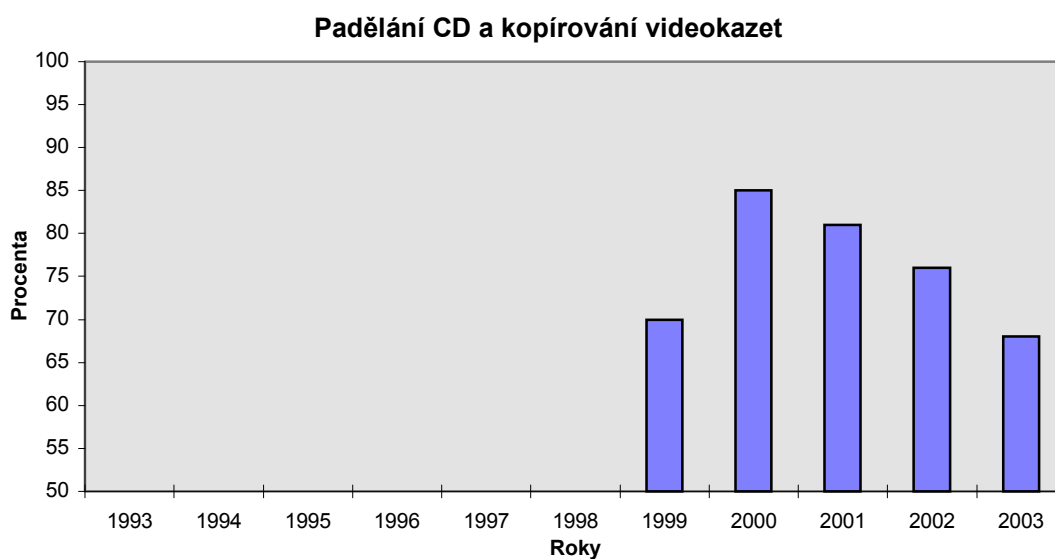
Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří uvedli příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. Údaje pod úrovní 50 % nejsou v grafu registrovány.

V roce 1998 se na úrovni kolem 10. místa zcela nově objevilo **padělání CD a nelegální kopírování videokazet**. V roce 1999 již na stejné pozici setrvalo a v roce 2000 se dostalo do skupiny na 7.-9. místě. Na stejné pozici se pak tato aktivita umístila v roce 2002, když předtím byla v roce 2001 dokonce na místě pátém. V roce 2003 jsme zaznamenali pokles - na 11. - 13. místo.

Tabulka 20

Padělání CD a kopírování videokazet

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
-	-	-	-	-	-	70	85	81	76	68

Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří uvedli příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. Údaje pod úrovní 50 % nejsou v grafu registrovány.

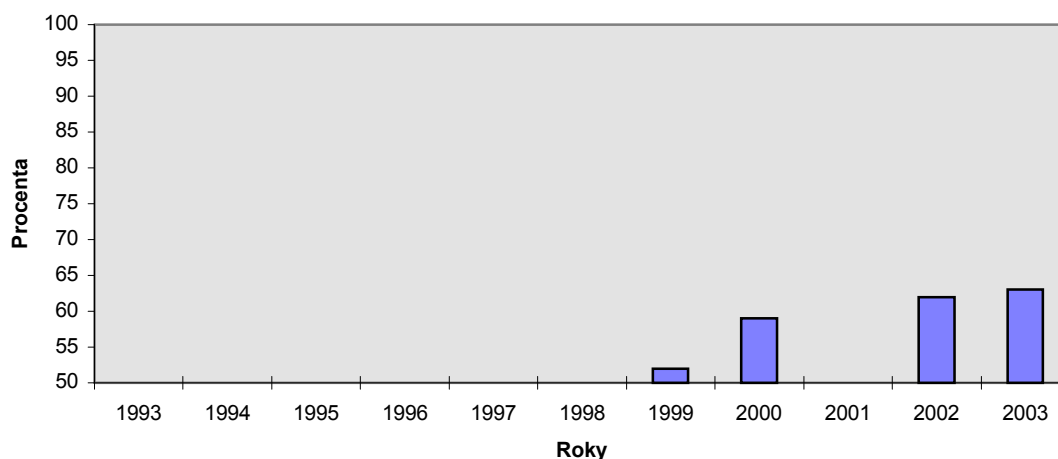
V roce 1999 se objevilo vůbec poprvé až na konci první dvacítky **vylákání peněz se slibem jejich velkého zhodnocení**. V roce 2000-2002 se jeho výskyt ve stejné pozici potvrdil. V roce 2003 jsme zaznamenali mírný vzestup - na 14. - 16. místo

Tabulka 21

Vylákání peněz

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
-	-	-	-	-	-	52	59	-	62	63

Vylákání peněz

Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří uvedli příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. Údaje pod úrovní 50 % nejsou v grafu registrovány.

Mezi nejrozšířenějšími činnostmi se občas objevuje **padělání dokumentů, šeků, peněz, mincí**. V roce 1996 byla tato aktivita na 14.-15. místě, v roce 1998 na 13.-17. a v roce 1999 a 2000 shodně na 15.-17. V roce 2001 byla na 15.místě, v roce 2002 na 20.-21, v roce 2003 na konci první dvacítky. V letech 1993 - 1995 a v roce 1997 se mezi rozvinutými aktivitami neobjevovala.

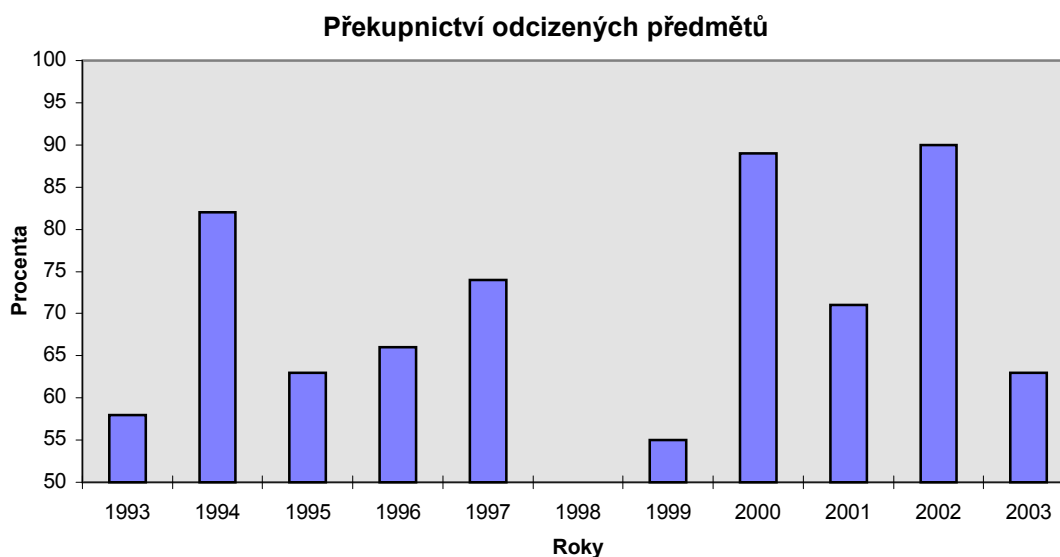

Od roku 2000 jsme zaznamenali nárůst u **překupnictví odcizených předmětů**. V roce 1993 byla tato aktivita na 8.-10. místě, v roce 1994 dokonce na 6.-7. místě, v roce 1995 na 12.-14., v roce 1996 na 8.-13. V roce 1997 se dostala opět na 6.-9. místo. V roce 1999 se opět vrátila na konec druhé desítky a byla uvedena na 13.-17. místě. V roce 2000 byla na 4.-6. místě, v roce 2001 na šestém, v roce 2002 na 3.-5. V roce 2003 opět silně klesla - až na 14. - 16. místo.

Tabulka 22

Překupnictví odcizených předmětů

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
58	82	63	66	74	50	55	89	71	90	63

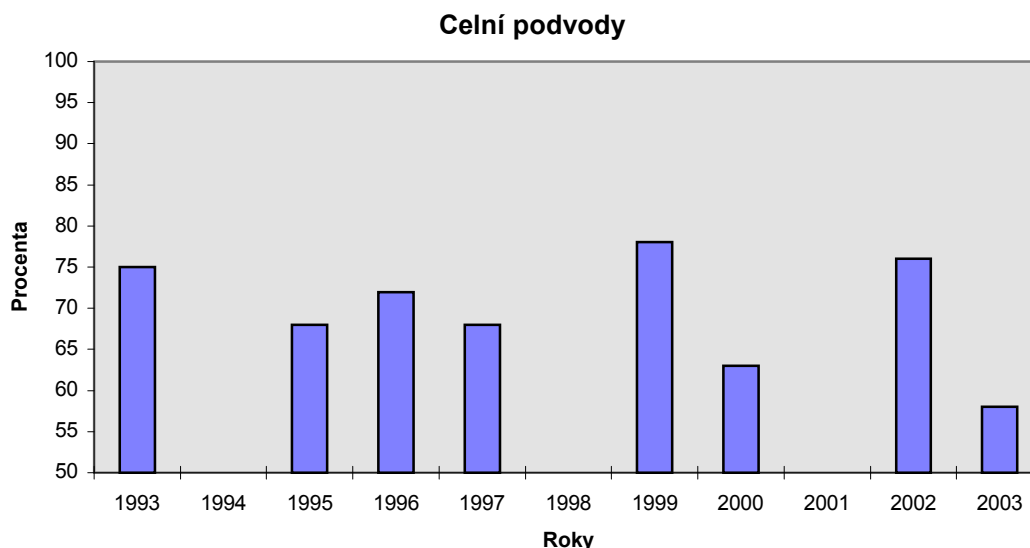
Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří uvedli příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. Údaje pod úrovní 50 % nejsou v grafu registrovány.

V roce 2002 se na konci první desítky objevily **celní podvody**. Také tato aktivita se vyznačuje značnými výkyvy. V roce 1993 byly na významné 4.-5. pozici, v roce 1994 klesly až na 15. místo, v roce 1995 stouply na 8.-11. místo. Vzestup pak plynule pokračoval, takže v roce 1996 byly na 6.-7. místě, ale v roce 1997 opět klesly na 13.-15. místo a v roce 1998 ještě hlouběji, na místo 18.- 19. V roce 1999 jsme zaznamenali výrazný skok směrem vzhůru. Celní podvody se objevily na 6. místě, tedy na přibližně stejné úrovni jako v roce 1993 a 1996. V roce 2000 jsme opět zaznamenali silný pokles až na 20. místo. Pokles se v roce 2001 potvrdil umístěním na konci druhé desítky. V roce 2002 došlo opět k vzestupu a celní podvody byly na konci první desítky. V roce 2003 jsme opět zaznamenali silný pokles - až na konec první dvacítky.

Tabulka 23

Celní podvody

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
75	50	68	72	68	50	78	63	48	76	58

Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří uvedli příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. Údaje pod úrovní 50 % nejsou v grafu registrovány.

Podobně se v roce 2000 umístily i **bankovní loupeže**, které zatím mezi rozšířenými aktivitami nefigurovaly. V roce 2002 byly na 20.-21. místě, v roce 2003 na místě 18. - 19.

K určitému zvýšení došlo v posledních letech u **krádeží z nákladních aut a kamionů**. Tato aktivita se dostala v roce 1998 poprvé mezi 20 nejrozšířenějších, na 13.-17. místo. Od roku 1999 se pohybuje na začátku druhé desítky. V roce 2003 se opět ocitá až na 18. - 19. místě.

Obdobné výkyvy mají **bankovní podvody**. Ty se mezi významnějšími aktivitami objevily poprvé v roce 1996 na konci první desítky. V roce 1997 byly na 6.-9. místě, v roce

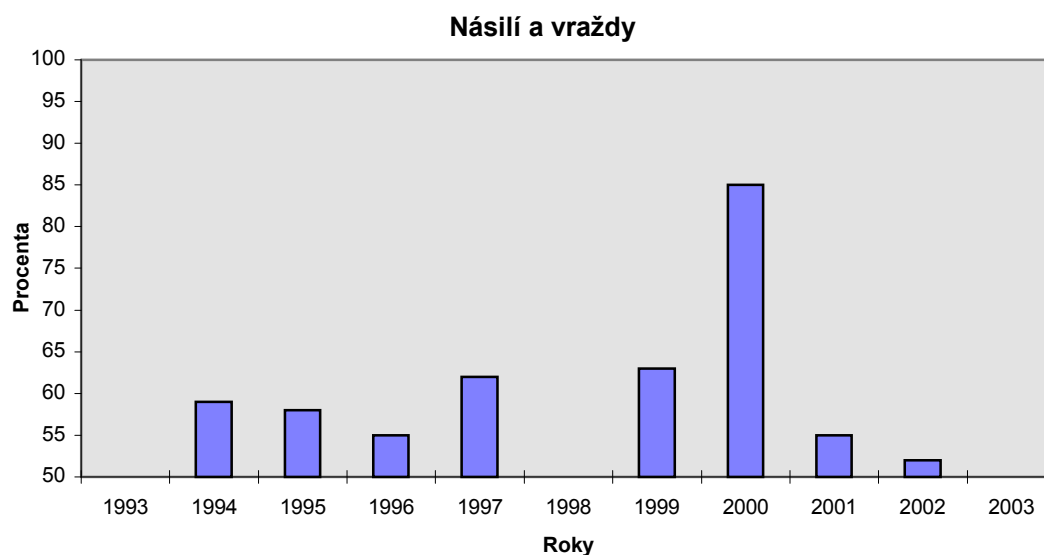
1998 na 13.-17. V roce 1999 se mezi nejrozšířenějšími neobjevily, v roce 2000 se opět vynořily na 15.-17. místě, v roce 2001 se pohybovaly kolem 20.místa, v roce 2002 kolem 15. místa a v roce 2003 opět na 20. 21. místě.

Násilné aktivity se pohybovaly v období 1993-1998 těsně nad hranicí průměru. V roce 1994 byly na 12.-14. místě, v roce 1995 na 15.-16., v roce 1996 na 16.-19., v roce 1997 na 18., v roce 1998 na 18.-20. místě. Rok 1999 znamenal dosti výrazný vzestup na 12.-14. místo. V roce 2000 byl pak vzestup ještě větší - na 7.-9. místo. V roce 2001 jsme sledovali vraždy a ostatní násilí odděleně. Vraždy se umístily na 14.místě, násilí na 15. V roce 2002 jsme v vražd zaznamenali 18. místo u ostatního násilí 23.-25. V roce 2003 byly vraždy související s organizovaným zločinem opět na 20. - 21. místě.

Tabulka 24

Násilí a vraždy

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
-	59	58	55	62	50	63	85	55	52	47

Pozn.: V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu příslušných aktivit na území ČR. Sloupce vyjadřují procenta expertů, kteří uvedli příslušnou aktivitu v daných letech jako rozšířenou. Údaje pod úrovní 50 % nejsou v grafu registrovány.

4. Nejčastější aktivity zahraničních skupin

Kromě zjišťování pořadí aktivit organizovaného zločinu jako celku jsme v letech 1993 - 2003 zjišťovali čas od času i to, jakými aktivitami se na území České republiky zabývají jednotlivé národnostní skupiny. Soustavně jsme tuto oblast začali zaznamenávat od roku 1999. Výsledky z roku 2003 tedy můžeme porovnat se třemi lety předcházejícími.

Nejfrekventovanější aktivity ukrajinských skupin v letech 1999-2003

Poznámka: V závorce je počet expertů, kteří činnost uvedli na 1.-8. místě (z celkového počtu 27 v roce 1999 a 2000, 31 v roce 2001, 21 v roce 2002, a 19 v roce 2003)

1999

vydírání (23), násilná kriminalita (15), loupeže (10), krádeže aut (8), zbraně a radioaktivní materiál (5), finanční kriminalita (5), prostituce (4), drogy (4)

2000

násilná kriminalita (24), vydírání (20), loupeže (13), drogy (13), prostituce (10), krádeže aut (7), nelegální migrace (7), zbraně a radioaktivní materiál (5), praní peněz (3), bankovní podvody (2), vymáhání dluhů (2)

2001

vydírání (21), drogy (14), prostituce (13), násilná kriminalita (12), zbraně a radioaktivní materiál (10), loupeže (8), vymáhání dluhů (8), krádeže aut (6), nelegální migrace (5)

2002

vydírání (17), prostituce (8), loupeže (8), krádeže vozidel (5), vraždy (5), drogy (5), praní peněz (4), zbraně (4), násilí (4), převaděčství (3), korupce (2), nelegální zaměstnávání(1), únosy (1)

2003

vydírání (13), prostituce (6), obchodování s lidmi(5), vymáhání dluhů (5), loupeže (5), drogy (4), krádeže aut (4), násilí (2), nelegální migrace (2), vraždy (2), nelegální zaměstnávání (1), padělání (1)

Nejfrekventovanější aktivity ruských skupin v letech 1999-2003

Poznámka: V závorce je počet expertů, kteří činnost uvedli na 1.-8. místě (z celkového počtu 27 v roce 1999 a 2000, 31 v roce 2001, 21 v roce 2002 a 19 v roce 2003)

1999

vydírání (21), násilná kriminalita (12), ekonomická kriminalita (9), prostituce (8), zbraně a radioaktivní materiál (7), krádeže aut (6), praní peněz (5), drogy (4), obchodování s těžkými kovy a ropou (4)

2000

násilná kriminalita (17), vydírání (16), drogy (9), loupeže (8), prostituce (7), obchodování se zbraněmi a radioaktivním materiálem (4), nelegální migrace (4), krádeže aut (2), praní peněz (2), bankovní podvody (2), vymáhání dluhů (1)

2001

násilná kriminalita (13), vydírání (12), drogy (11), prostituce (11), praní peněz (9), obchodování se zbraněmi a radioaktivním materiálem (8), vymáhání dluhů (7), krádeže aut (7), loupeže (6), bankovní loupeže (3), padělání peněz (2)

2002

vydírání (16), prostituce (8), loupeže (7), vraždy (6), drogy (6), praní peněz (6), krádeže aut (5), obchodování se zbraněmi (3), bankovní podvody (2), násilí (2), nelegální migrace (2), obchodování s radioaktivním materiálem (1), hospodářská kriminalita (1), fiktivní firmy (1), korupce (1), vymáhání dluhů (1), pašování (1), padělání peněz (1)

2003

vydírání (13), drogy(7), zbraně(7), vraždy (6), praní peněz (5), prostituce (4), loupeže (4), krádeže aut (3), nelegální migrace (2), vymáhání dluhů (2), korupce (2), obchodování s lidmi (2), hospodářská kriminalita (1), pašování (1), obchodování s radioaktivním materiálem (1), daňové podvody (1), podvody s nemovitostmi (1)

Nejfrekventovanější aktivity vietnamských skupin v letech 1999-2003

Poznámka: V závorce je počet expertů, kteří činnost uvedli na 1.-8. místě (z celkového počtu 27 v roce 1999 a 2000, 31 v roce 2001, 21 v roce 2002 a 19 v roce 2003)

1999

padělání (5), podvodné podnikání (5), ochranná známka (4), pašování (4), padělání CD a nelegální kopie videokazet (3), drogy (3), praní peněz (2), násilná kriminalita (2)

2000

nelegální migrace (5), prostituce (4), padělání CD a nelegální kopie videokazet (4), drogy (3), celní podvody (3), násilná kriminalita (2), daňové podvody (2), pašování (1), vydírání (1), překupnictví (1), vymáhání dluhů (1)

2001

celní podvody (14), padělání CD a nelegální kopie videokazet (10), nelegální migrace (8), daňové podvody (8), drogy (6), obchod s lidmi (2), pašování (2), prostituce (2), vydírání (2), praní peněz (2), násilná kriminalita (1)

2002

nelegální migrace (8), praní peněz (7), porušování ochranné známky a autorských práv (6), pašování zboží (6), drogy (6), padělání zboží (5), padělání dokumentů (3), korupce (3), vraždy (2), vydírání (2), prostituce (1), loupeže (1), hazardní hry (1), krádeže aut (1), daňové podvody (1), ostatní násilná trestná činnost (1)

2003

padělání (9), drogy (6), nelegální migrace (5), celní a daňové podvody (5), pašování (3), obchodování s lidmi (3), prostituce (2), vydírání (2), padělání dokladů (2), praní peněz (1) hospodářská kriminalita (1), vraždy (1)

Nejfrekventovanější aktivity čínských skupin v letech 1999-2003

Poznámka: V závorce je počet expertů, kteří činnost uvedli na 1.-8. místě (z celkového počtu 27 v roce 1999 a 2000, 31 v roce 2001, 21 v roce 2002 a 19 v roce 2003)

1999

praní peněz (6), nelegální migrace (3), drogy (3), daně (3), obchod s lidmi (3)

2000

nelegální migrace (4), praní peněz (4), prostituce (4), násilná kriminalita (4), drogy (2)

2001

nelegální migrace (8), praní peněz (5), celní podvody (5), drogy (5), padělání dokumentů (4), obchod s lidmi (3)

2002

praní peněz (11), nelegální migrace (9), pašování zboží (6), vydírání (5), drogy (4), porušování ochranné známky (3), padělání zboží (2), celní podvody (2), prostituce (2), vraždy (2), ostatní násilí (2), fiktivní firmy (1), korupce (1), zbraně (1), hazardní hry (1), padělání dokladů (1), únosy (1), loupeže (1), vydírání (1)

2003

vydírání (6), nelegální migrace (5), padělatelství (4), praní peněz (3), pašování (2), drogy (2), hospodářská kriminalita (2), korupce (1), daňové podvody (1), únosy (1), vraždy (1)

Nejfrekventovanější aktivity albánských skupin v letech 2000 - 2003

Poznámka: V závorce je počet expertů, kteří činnost uvedli na 1.-8. místě (z celkového počtu 27 v roce 1999 a 2000, 31 v roce 2001, 21 v roce 2002 a 19 v roce 2003)

2000

drogy (5), prostituce (3), obchod se zbraněmi (2), krádeže aut (1), násilná kriminalita (1)

2001

drogy (12), obchod se zbraněmi (7), prostituce (3), krádeže aut (2)

2002

drogy (14), prostituce (5), zbraně (3), krádeže aut (3), vydírání (2), loupeže (2), praní peněz (2), ostatní násilí (2), finanční podvody (1), celní podvody (1), majetková trestná činnost (1)

2003

drogy (7), praní peněz (3), korupce (1), hazardní hry (1), padělání (1), vydírání (1), loupeže (1), prostituce (1),

Nejfrekventovanější aktivity Kosovských Albánců v letech 2000-2003

Poznámka: V závorce je počet expertů, kteří činnost uvedli na 1.-8. místě (z celkového počtu 27 v roce 1999 a 2000, 31 v roce 2001, 21 v roce 2002 a 19 v roce 2003)

2000

drogy (6), zbraně (2), praní peněz (2), násilná kriminalita (1)

2001

drogy (5), praní peněz (3), prostituce (1)

2002

drogy (5), zbraně (2), krádeže aut (2), korupce (2), prostituce (2), loupeže (1), praní peněz (1), nelegální migrace (1), padělání dokladů (1), ostatní násilná trestná činnost (1)

2003

drogy (4), obchodování se zbraněmi (2), hospodářská kriminalita (1), vydírání (1), vraždy (1), padělání dokumentů (1)

Nejfrekventovanější aktivity skupin z Jugoslávie /Srbsko, Černá Hora v letech 2000-2003

Poznámka: V závorce je počet expertů, kteří činnost uvedli na 1.-8. místě (z celkového počtu 27 v roce 2000, 31 v roce 2001, 21 v roce 2002 a 19 v roce 2003)

2000

drogy (14), prostituce (7), násilná kriminalita (5), zbraně (4), vydírání (3), fiktivní firmy (2), krádeže aut (2)

2001

drogy (5), prostituce (4), praní peněz (2), násilná kriminalita (2), vydírání (1)

2002

drogy (1), krádeže (1), podvody (1)

2003

drogy (2), praní peněz (2), korupce (2), vydírání (1), krádeže aut (1), krádeže vloupáním (1)

Nejfrekventovanější aktivity bulharských skupin v roce 2000-2003

Poznámka: V závorce je počet expertů, kteří činnost uvedli na 1.-8. místě (z celkového počtu 27 v roce 2000, 31 v roce 2001, 21 v roce 2002 a 19 v roce 2003)

2000

prostituce (6), krádeže aut (3), násilná kriminalita (2), drogy (1)

2001

prostituce (3), krádeže aut (2), padělání (1)

2002

prostituce (5), krádeže aut (3), drogy (1), nelegální migrace (1), násilí (1), krádeže (1), padělání dokladů (1)

2003

prostituce (3), drogy (2), padělání (2), krádeže aut (1), kapesní krádeže (1)

Nejčastější aktivity čečenských skupin v roce 2003

Pozn.: Čečenci se ve výčtech expertů, týkajících se aktivit, pořizovaných po roce 2000 objevují v roce 2003 poprvé

2003

vydírání (2), nelegální migrace (1), prostituce (1), drogy (1), podvodné firmy (1), hazardní hry (1), praní peněz (1), loupeže (1), vraždy (1)

Nejčastější aktivity arabských skupin v letech 2000-2003

Poznámka: V závorce je počet expertů, kteří činnost uvedli na 1.-8. místě (z celkového počtu 27 v roce 2000, 31 v roce 2001, 21 v roce 2002 a 19 v roce 2003)

2000

drogy (3), nelegální migrace (2), korupce (2), praní peněz (1)

2001

drogy (3), nelegální migrace (2), pašování zbraní (1), fiktivní firmy (1)

2002

drogy (7), nelegální migrace (5), praní peněz (3), padělání dokladů (2), prostituce (1), nelegální směna peněz (1), padělání peněz (1), korupce (1), podvody (1)

2003

drogy (2), nelegální migrace (1)

U méně zastoupených skupin se v letech 2001 - 2003 vyskytovaly nepříliš četné aktivity.

U **Arménů**: jsme v roce **2003** zaznamenali vydírání (1) a vymáhání dluhů (1).

U **Poláků**: v roce **2001** organizovaný obchod s alkoholem (1), v roce **2002** drogy (1), krádeže aut (1), padělání peněz (1), v roce **2003** drogy (2), padělání (1), daňové podvody (1), celní podvody (1).

U **Turků**: v roce **2001** drogy (1), hospodářskou kriminalitu (1), v roce **2002** drogy (2), pašování (1), v roce **2003** drogy (1)

U **Indů**: v roce **2003** nelegální migraci (1), padělání dokladů (1), obchodování s lidmi (1)

U **Rumunů**: v roce **2003** krádeže (1), padělání (1), překupnictví (1), drogy (1)

U **Kurdů**: v roce **2003** drogy (1), praní peněz (1)

U **Pákistánců**: v roce **2003** nelegální migraci (1), padělání dokladů (1), obchodování s lidmi (1)

U **Italů**: jsme v roce **2002** zaznamenali praní špinavých peněz (1), v roce **2003** finanční kriminalitu (1)

U **Němců**: v roce **2003** finanční kriminalitu (1)

Pro úplnost uvádíme i národnosti, u kterých se v roce 2003 žádné charakteristické aktivity neobjevily. Stopově se však vyskytovaly v předcházejících letech.

U **Afghánců**: to byly v roce **2001** nelegální migrace (2), vydírání (1), obchod se zbraněmi (1), prostituce (1), praní peněz (1), v roce **2002** vydírání (1), vymáhání dluhů (1), násilná trestná činnost (1)

U **Dagestánců** byly v roce **2002** zaznamenány drogy (1), násilí (1) a vydírání (1).

U **Izraelců** se v roce **2002** vyskytla závažná hospodářská kriminalita (1), praní peněz (1) a korupce (1).

V roce 2002 se samostatně objevili **Chorvati**. U nich byly zaznamenány tyto aktivity: korupce (2), pašování zbraní (1), drogy (1), krádeže aut (1), praní peněz (1), vraždy (1).

U **Slováků** byly v roce 2002 zaznamenány trestné činy související s nelegální migrací (1), krádeže (1), podvody (1).

U **Bělorusů** jsme v roce 2001 zaznamenali vymáhání dluhů (2), násilnou kriminalitu (2), vydírání (1), loupeže (1), praní peněz (1), drogy (1), v roce 2002 vydírání (2), krádeže aut (1), drogy (1), nelegální migraci (1), zbraně (1), radioaktivní materiál (1), padělání peněz (1), vraždy (1), loupeže (1), v roce 2003 se Bělorusové v odhadech expertů neobjevili

5. Závěr

V části věnované vývoji organizovaného zločinu uvádíme pravidelně údaje o zločineckých skupinách a jejich činnostech. Statistická data máme zatím k dispozici pouze v omezeném množství. Týkají se počtu stíhaných, obžalovaných a odsouzených. Výrazně více máme údajů, které pocházejí z expertních odhadů. Díky opakovaným šetřením zde můžeme využít i tendence, které zaznamenáváme od roku 1993. I když se pravděpodobnost, že odhady jsou přesné zvyšuje tím, že se na nich shodne větší počet expertů, nesmíme zapomínat, že jde stále pouze o odhady. I kvalifikovaní experti se mohou mýlit nebo mohou - někdy i neúmyslně - prosazovat ne zcela objektivní stanovisko. Vzhledem k tomu, že od roku 1998 se počet evidovaných případů zvětšuje, lze očekávat, že v příštích letech budou kromě odhadů k dispozici i konkrétnější poznatky. Jejich prostřednictvím chceme jednak prohloubit naše dosavadní poznání, jednak ověřit jeho pravdivost. Zároveň však budeme muset brát v úvahu, do jaké míry reprezentují odhalené případy svět organizovaného zločinu jako celek. Cesta k pokud možno co neobjektivnějšímu poznání bude stále nelehká.

Výskyt hospodářské trestné činnosti v roce 2003

Ing. Drahuše Kadeřábková

1. Současný stav výskytu a jeho odlišnosti od minulého vývoje

Stalo se již pravidlem, že v tomto každoročně zpracovávaném sborníku se jedna stat' zabývá popisem evidovaného výskytu hospodářských kriminálních aktivit ve sledovaném roce, jeho strukturálním i územím rozložením, stejně jako srovnáním s jeho minulými stavy a také sledováním míry jeho podílu na výskytu celkové trestné činnosti. Takže výjimkou nebude ani další v řadě sledovaných let a tedy zatím poslední evidenčně ukončený rok 2003.

Snad nebude na škodu si i tentokrát připomenout, že popisovaný stav vychází ze dvou nezávisle na sobě zpracovaných statisticko-evidenčních souborů, jejichž odlišnosti jsou stejně jako v letech předešlých dány především rozdílem v samotné metodice vykazování a v některých případech i tím, že trestní řízení není zahájeno i skončeno v jednom kalendářním roce. Výskyt hospodářských kriminálních aktivit evidovaný policií ČR (zjištěné a objasněné skutky, stíhané a vyšetřované osoby či výše způsobené finanční škody) se vždy týká příslušného kalendářního roku, ale není limitován trestnými činy kodifikovanými trestním zákonem jako hospodářské, protože vnitřní uspořádání tohoto souboru obsahuje i celý nebo částečný výskyt vybraných trestných činů majetkových. Naproti tomu k této kriminalitě vztažená evidence ministerstva spravedlnosti ČR (stíhané, obžalované a odsouzené osoby či uložené tresty) striktně dodržuje její vymezení trestním zákonem a přesto, že sledovaným obdobím je zde samozřejmě také kalendářní rok, nemusí se ve všech zjištěných případech shodovat s rokem zjištění a objasnění, tedy s rokem výskytu.

S ohledem na výše zmíněné skutečnosti je teď možné popsat evidovaný výskyt hospodářských kriminálních aktivit ve sledovaném roce, porovnat jeho dosažený kvantitativní rozměr s výší evidovanou v minulých letech a porovnat eventuální změny v jeho struktuře i územním rozložením. Hospodářská trestná činnost však není solitérem mezi sociálně patologickými jevy, ale je, a to nejen svým evidovaným výskytem, nedílnou součástí celkové trestné činnosti, která rozsahem svých stavových a vývojových forem výskytu a v kontextu s dalšími negativními i pozitivními jevy přispívá k výpovědi jak o reálném stavu společnosti v daném roce, tak o průběhu vývoje v uplynulém období. Nebude proto od věci odvinout popis výskytu hospodářské kriminality od jejího podílu a vývojových změn tohoto podílu na kriminalitě celkem.

Policie ČR eviduje v roce 2003 celkem **357 740 zjištěných skutků**, což je o 14 601 skutek méně než bylo evidováno v roce předchozím. Tím se stav tohoto roku prakticky přibližuje stavu v roce 2001, protože zvýšený počet zjištění v roce 2002 byl velmi blízký (13 764) následujícímu uvedenému početnímu snížení. Tím také přetrvává tendence početního návratu k počátku devadesátých let minulého století, i když v průběhu této dekády měl evidovaný výskyt kriminálních aktivit zcela prokazatelně stoupající vývojovou křivku.

V roce 2003 pokračuje klesající tendence v **objasněnosti** evidovaných zjištění celkového výskytu kriminality i když meziroční pokles již není tak strmý jako mezi dvěma předešlými roky (2001 a 2002). Při 37,90% poměru skutků objasněných ke skutkům zjištěným znamená srovnání s rokem 2002 objasněnost opět nižší, a to o další 2,79 procentních bodů. Srovnání s rokem 2001, kdy se objasněnost blížila polovině zjištění, se

současný úbytek rovná 8,62 procentních bodů, což v absolutním vyjádření představuje cca 31 000 zjištěných, ale neobjasněných skutků spáchané trestné činnosti.

Tato stat' však nedává prostor pro empirii podložené odpovědi na otázky vyvolané těmito pohyby v evidovaném výskytu. Jistě by bylo např. zajímavé vědět jestli a jakou měrou k tomuto na první pohled příznivému stavu ve vývoji kriminality přispěly preventivní bezpečnostní aktivity státu, nebo do jaké míry se v něm třeba odráží snahy establishmentu vyhovět podmínkám přístupového režimu EU, či možné snahy přiblížit realitu deklarovaným cílům, jako je třeba naplňování záměrů vládního prohlášení, ale v úvahu přicházejí samozřejmě také další důvodné možnosti, z nichž se v prvé řadě nabízejí zásahy metodické.

Velmi tristní by ovšem bylo poznání, že pokles zjištěného výskytu kriminality neznámá nic jiné než jeho celý či většinový přesun do latentní formy. Tomuto důsledku evidovaného poklesu kriminality by asi nejpravděpodobněji odpovídal jeden z expertních názorů preferujících hypotézu, že převažujícím důvodem nižšího počtu zjištění je nižší zájem ohlašovat páchaní trestné činnosti. Tímto směrem úvah by pak mohl být také odůvodněn i snižující se podíl skutků objasněných ze skutků zjištěných. Při ohlášeném podezření ze spáchání trestného činu lze s velkou pravděpodobností současně směřovat i ke konkrétnímu pachateli nebo pachatelům, stejně jako ke konkrétní trestněprávní kvalifikaci takové kriminální aktivity.

Akceptace tohoto názoru by pak pro následně popisovaný stav evidovaného výskytu hospodářské kriminality mohla znamenat snížený zájem ohlašovat podezření výskytu kriminálních aktivit tohoto druhu především obchodními společnostmi a snad i příslušnými institucemi státní správy. Jak dalece se úvaha tímto směrem přibližuje kontextu evidovaných skutečností bude možné posoudit z dalšího popisu.

Evidovaný výskyt **hospodářské trestné činnosti** jakoby kopíroval stavy a tím i směr vývoje kriminality jako celku, ale razantněji. V roce **2003** policie eviduje **31 451 zjištěných skutků** kvalifikovaných jako hospodářské kriminální aktivity. Tím také u tohoto druhu trestné činnosti dochází po zvýšeném početním stavu v roce 2002 ke snížení ve sledovaném roce, a to o 8 762 skutky, což je pokles evidovaného výskytu o 21,79%. Tento záporný rozdíl je většinovou (60%) částí meziročního záporného rozdílu ve výskytu celkové trestné činnosti a tato skutečnost současně znamená, že v roce 2003 se hospodářské kriminální aktivity podílejí na celkové kriminalitě menší měrou než v letech předešlých.

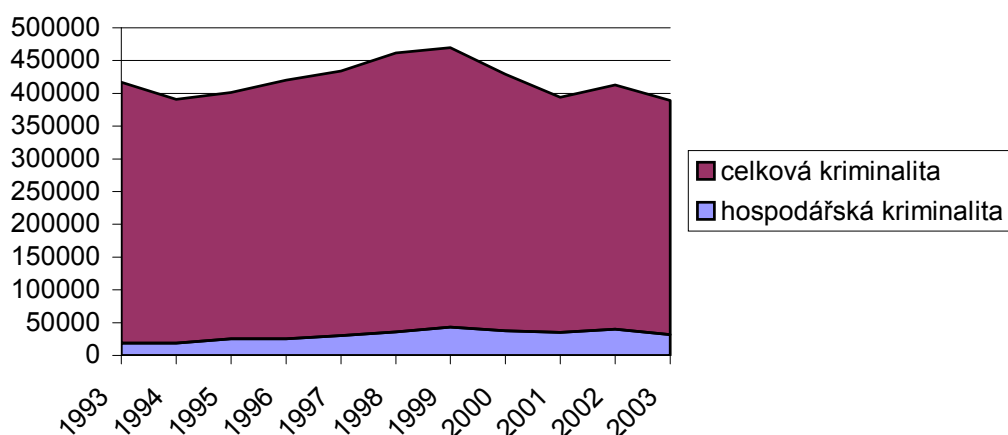
Také v případě hospodářských kriminálních aktivit je podíl objasněných a zjištěných skutků ve sledovaném roce nižší než v roce předchozím a výrazně nižší než bylo pro ně typické ve zpětném pohledu. Ve srovnání s rokem 2002 poklesla objasněnost v roce 2003 o 5,34 procentních bodů, ale za stavu, jak je uvedeno v předchozím odstavci, kdy evidovaný výskyt je početně nižší až o 21,79 procentních bodů. Při porovnání stavu v roce 2003 se stavem roku 2001, který byl posledním rokem s velmi vysokým poměrem objasněných zjištění, však již zaznamenáváme výraznější zápornou změnu než v předchozím případě. Tady se snížení míry objasněnosti ve zjištěném výskytu hospodářské trestné činnosti rovná 21,62 procentním bodům (z 94,12% v roce 2001 na 72,50 % v roce 2003) při záporném rozdílu zjištěných skutků „jen“ o 10,81 procentních bodů. Pokud by míra objasněnosti v roce 2003 zůstala na úrovni roku předchozího, pak by počet objasněných skutků byl v tomto roce vyšší o 1 678 a v případě udržení stavu dosaženého v roce 2001 by byl počet objasněných skutků vyšší o 6 798.

Popsané poměrové rozdíly ani jejich vyjádření absolutními čísly však nedávají přímou podporu hypotéze, že výkyvy změn v evidovaném výskytu hospodářské trestné činnosti a výkyvy změn v míře objasněnosti zjištěných skutků vzájemně korelují a bývají především důsledkem neohlašovaných podezření. Spíše půjde o souběh reality, metodických záměrů a pravděpodobný vliv dalších indikátorů, včetně politických zájmů.

Zatímco srovnání výskytu ve dvou po sobě následujících letech vypovídá o změnách okamžitých, možná jen nárazových a krátkodobých, srovnání vývoje v dalším časovém úseku nabízí širší možnosti, např. i možnost sledovat v pravidelných intervalech stejné nebo podobné projevy a snáze tak identifikovat jejich příčiny. Následující grafické vyjádření vývoje výskytu celkové a hospodářské trestné činnosti v posledních jedenácti letech může takovým inspirativním námětem být.

Graf č. 1

Evidované skutky celkové a hospodářské kriminality

Pramen dat: Statistika kriminality v ČR.OSŘI Policejní prezidiumČR.

Z grafu je patrné, že především devadesátá léta minulého století znamenala v evidovaném výskytu kriminality průběžný početní nárůst, který vrcholil v letech 1998 a 1999. V tomto časovém úseku rostl také počet evidovaných zjištění hospodářské trestné činnosti s kulminací v roce 1999, kdy její podíl na celkové kriminalitě již dokonce mírně překročil desetiprocentní hranici, ale zatím nejvyššího, skoro jedenáctiprocentního, podílu bylo dosaženo až v roce 2002. Jak se tento podíl pohyboval v průběhu jedenáctileté časové řady lze sledovat v následující tabulce.

Tabulka č. 1

Podíl výskytu hospodářské kriminality na výskytu celkové kriminality v %

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
4,63	4,95	6,77	6,48	7,47	8,46	10,06	9,61	9,83	10,8	8,79

Pramen:Statistika kriminality v ČR.OSŘI Policejní prezidium ČR.

Také z tohoto poměrového přehledu je zřejmé, že od roku 1998 je vzájemný vztah evidovaného výskytu kriminality celkem a evidovaného výskytu kriminality hospodářské rozkolísaný. K nejvýraznějšímu pohybu však došlo mezi dvěma posledními lety, kdy v roce 2003 poklesla proti roku 2002 účast zjištěných hospodářských aktivit na celku o 2,01 procentní body. Pro doplnění konkrétní představy o evidovaných stavech jsou následně uvedeny počty zjištěných skutků v posledních třech letech.

Tabulka č.2

zjištěné skutky	2001	2002	2003
kriminalita celkem	358 577	372 341	357 740
kriminalita hospodářská	35 262	40 213	31 451

Pramen: Statistika kriminality v ČR. OSŘI policejní prezidium ČR.

V této části popisu zpravidla přecházíme k dalšímu evidovanému a pro hospodářské kriminální aktivity charakteristickému znaku, kterým je **výše finanční škody způsobené** zjištěnou trestnou činností. Obraťme tedy teď pozornost ke stavu i vývoji této veličiny v roce 2003. Ani tentokrát nedochází ke změně v hledání korelace mezi kvantitou výskytu kriminality a výší způsobených škod. Také tyto evidované skutečnosti dávají spíše za pravdu souvztažnosti mezi celkovým počtem zjištěných skutků a jejich zastoupení v druhové struktuře trestné činnosti nebo počtem zjištěných skutků konkrétního druhu kriminality a její vnitřní strukturou a evidovanou výší způsobených finančních škod než zjednodušené závislosti ve tvaru: vyšší počet skutků = vyšší způsobená škoda, nižší počet skutků = nižší způsobená škoda.

Výše způsobené škody v roce 2003 za **celkově zjištěnou trestnou činnost dosáhla cca 48,04 miliard Kč**, což je o cca 4,7 miliardy Kč více než v roce předchozím, při již uvedeném poklesu zjištěných skutků o 14 601. Nemůže být překvapením, že opět převažující část 73,50 % připadá na vrub **hospodářským kriminálními aktivitám**, u kterých evidovaná výše finanční škody činí **cca 35,31 miliard Kč** a ve srovnání s rokem 2002 je to částka vyšší o cca 6,3 miliardy Kč, při nižším počtu zjištěných skutků o 8 762.

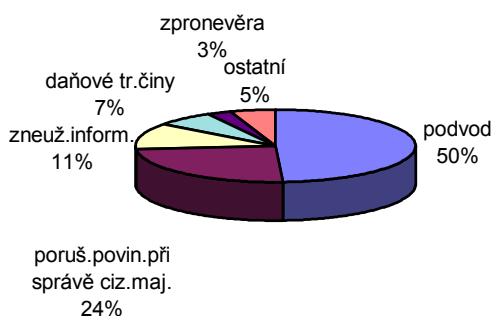
Je třeba konstatovat, že stav tohoto roku ve srovnání se stavem v roce předchozím je zcela opačný a na první pohled by se dalo říci, že v jistém slova smyslu i příznivější. Zatímco v roce 2002 došlo k nárůstu zjištěných skutků, snížení výše škod a poklesu objasňenosti, v roce 2003 je to nižší počet skutků, ještě nižší objasňenost, ale vyšší finanční škoda. Kde a jaké jsou důvody těchto situací, jsou-li to důvody žádoucí a zasluhující podporu, či naopak důvody nežádoucí vyžadující zvýšenou pozornost hned v zahajovacím úseku trestního řízení, by jistě nebylo od věci zjistit. V delším časovém úseku by si stejnou pozornost jistě zasloužilo i ověření korelační těsnosti mezi jednotlivými evidovanými ukazateli vybranými tak, aby generovaly obraz páchané trestné činnosti v jednotlivých letech. To však může být pouze bazálním předmětem analytické činnosti a mělo by tedy být především bazálním zájmem zpracovatele této evidence, kterým je Policejní prezidium ČR.

Ve struktuře finanční škody způsobené hospodářskými kriminálními aktivitami v roce 2003 je opět velmi výraznou částí škoda způsobená páchaním podvodu následovaná škodou způsobenou porušováním povinnosti při správě cizího majetku, dále škodou vzniklou zneužíváním informací v obchodním styku, daňovými delikty a zpronevěrou. Na ostatní evidovanou hospodářskou trestnou činnost pak už zbývá jen malý díl z celkového objemu

zjištěného u tohoto druhu kriminality. Podíly uvedených trestných činů na celku jsou přehledně znázorněny v následujícím grafu.

Graf č. 2

**Škody evidované v roce 2003 u vybraných
kriminálních aktivit**

Pramen dat:Nestandardní sestavy HK.OSŘI Policejní prezidium ČR.

Při poklesu zjištěných skutků **podvodu** o 4 909 v roce 2003 (7 037 skutků) proti roku 2002 (11 946 skutků) je jejich evidovaná finanční škoda se svým objemem cca 17,08 miliardy Kč naopak vyšší, a to cca o 6,7 miliard Kč. Takto vyčíslená škoda za rok 2003 vrací finanční důsledky těchto kriminálních aktivit z minulého třetinového podílu na škodách způsobených hospodářskou trestnou činností opět na jejich podíl obvyklejší, tedy poloviční. Je zcela evidentní, že také v roce 2003 je to právě trestný čin podvodu, který v policií evidovaném kvantitativním výskytu hospodářské trestné činnosti má nejvýznamnější postavení. Vedle padesátiprocentního podílu na finanční škodě je to i jeho podíl na zjištěných skutcích ve výši 22,37%, stejně jako vysoký podíl (56,02%) na meziročním poklesu skutků hospodářské kriminality.

Jak již bylo mnohokrát uvedeno, policejní evidence má podle vlastní metodiky rozdělen výskyt podvodu do dvou částí, buď jako trestnou činnost majetkovou nebo jako trestnou činnost hospodářskou. Pro úplnou výpověď o rozsahu této kriminality ve sledovaném roce je třeba zvýšit uvedený počet zjištěných skutků hospodářských o 6 093 zjištěných skutků majetkových a výši uvedené finanční škody ze stejného důvodu o 830,9 milionů Kč.

Obdobná situace jako u podvodu je evidována u výskytu kriminálních aktivit s trestněprávní kvalifikací **porušování povinností při správě cizího majetku**. Tady při stavu 208 zjištěných skutků v roce 2003, který je o 306 skutků nižší než byl stav v roce 2002 (514 skutků) je zjištěná škoda také výrazně vyšší, a to o cca 4,12 miliardy. Tím se i finanční důsledky této trestné činnosti podílejí svými 24% na škodách způsobených hospodářskou kriminalitou ve sledovaném roce ještě zřetelněji než tomu bylo v roce předchozím, ve kterém dosáhl vyčíslený podíl 12%.

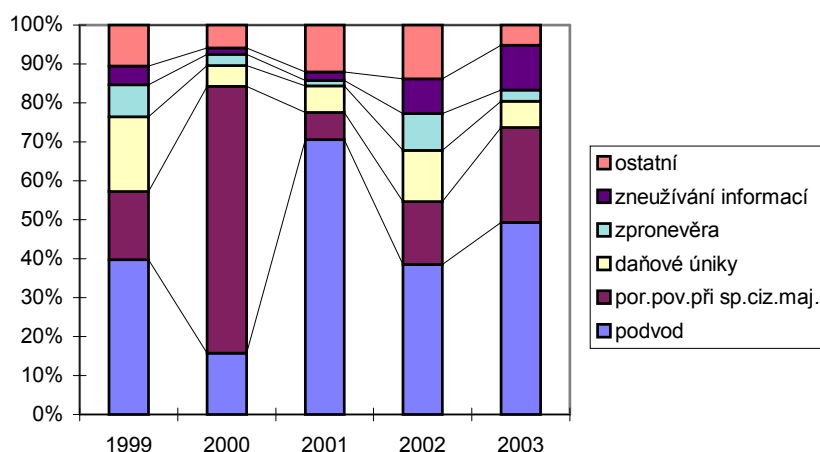
Nejvýraznější záporná změna proti roku 2002 ve finančních škodách je v roce 2003 zaznamenána u **poškození věřitele**, kdy při poklesu zjištěných skutků ze 462 na 225 je zjištěná škoda nižší o cca 1,47 miliard Kč a z předchozích 7 %, jimiž tyto kriminální aktivity participovaly na souhrnném objemu, se tak současným podílem 1,78 % dostaly v grafickém vyjádření významných podílů na celku do skupiny „ostatní“.

Nižší evidovaná skutečnost v roce 2003 se dále týká i **daňové trestné činnosti** s poklesem skutků o 2 094 a nižšími finančními škodami o cca 1,23 miliardy Kč, což představuje pokles účasti na celkovém objemu škod z 12 % v roce 2002 na 7 %.

Následující graf vypovídá o poměru nejvýznamnější podílů na finančních škodách způsobených hospodářskou trestnou činností v minulých pěti letech.

Graf č.3

Změny poměru zjištěné výše škod u vybraných kriminálních aktivit

Pramen dat: Nestandardní sestavy HK.OSŘI Policejní prezidium ČR.

Graf mimo jiné vypovídá i o tom, že výběr v něm srovnávaných kriminálních aktivit nebyl výběrem náhodným, ale že co do výše způsobených škod se v rámci hospodářské trestné činnosti jedná prakticky o stálice, i když řečí systematiky trestního zákona až na jedinou výjimku jde o trestné činy majetkové.

Policejní statistická evidence dává možnost ještě hlubších pohledů na výskyt hospodářské trestné činnosti než je počet zjištěných skutků k jejím jednotlivým trestným činům. Jednou z těchto možností je i vyčíslení zjištěných skutků a způsobené finanční škody pro konkrétních formy, kterými byla trestná činnost spáchána. Z takto členěného výskytu v roce 2003 je např. možné zjistit, že nejvyšší finanční škoda byla způsobena **podvodnými machinacemi s finančními prostředky** (penězi, tržbami, poplatky, vklady na účtech, finančními fondy) kde v souhrnu za trestněprávní kvalifikaci podvodu a zpronevěry je v hospodářské trestné činnosti evidováno 2 847 skutků (1 505 zpronevěra, 1 342 podvod) s finanční škodou cca 12,57 miliardy Kč (cca 12,03 miliardy Kč podvod, cca 536 milionů Kč zpronevěra. Další formou s vyšším počtem skutků i významnou způsobenou škodou je **uzavírání podvodných smluv** s 1 296 skutky a cca 2,11 miliardami Kč. Významné místo mezi podvodnými schémata má ještě **vylákání úvěru bez úmyslu jej splatit**, které bylo zjištěno v 888 případech s finančním důsledkem ve výši cca 1,85 miliard Kč.

Za uvedení také rozhodně stojí dvě z forem, jimiž jsou porušovány povinnosti při správě cizího majetku, protože trestná činnost spáchaná těmito způsoby se v roce 2003 řadí k těm, které způsobily vysokou finanční újmu napadeným objektům. Jedno z těchto dvou

schémat je porušování povinnosti **při činnosti správních nebo dozorčích rad a při výkonu prokury**⁵, jehož použití je tentokrát evidováno jako 26 zjištěných skutků s výší způsobené škody cca 6,15 miliardy Kč. Druhým schématem je porušování povinnosti **při zastupování ve věcech obchodních**, použité v 76 evidovaných případech a způsobená škoda zde byla vyčíslena na cca 1,66 miliardy Kč.

Ke spáchaným trestným činům s výší škody v miliardovém řádu patří v roce 2003 ještě zneužívání informací v obchodní styku. Jde o trestný čin, který je v této skupině podle systematiky trestního zákona prakticky jediným trestným činem hospodářským. S ohledem na finanční důsledky této kriminality je třeba především zmínit 45 skutků spáchaných formou **zneužití informací získaných z titulu zaměstnání u jiné právnické nebo fyzické osoby** a s výší škody cca 1,52 miliardy Kč.

Kvantitativní výskyt kriminálních aktivit má samozřejmě i svůj územní rozměr nebo snad lépe svůj územní vznik, protože právě v jednotlivých územních celcích vznikají prvotní souhrnnější evidenční soubory. Jak byla páchána hospodářská trestná činnost v jednotlivých regionech a jak se tento stav podílel na republikovém souhrnu v roce 2003 je uvedeno v následujícím tabulkovém přehledu.

Tabulka č. 3

Regionální rozložení výskytu hospodářské kriminality v roce 2003

Kraj	Škody HK v mil.Kč	Podíl na HK ČR v %	Skutky HK počet	Podíl na HK ČR V %
Praha	15 244	43,17	5 651	17,96
Ústecký	6 743	19,09	2 665	8,47
Moravskoslezský	5 328	15,09	3 984	12,66
Olomoucký	1 635	4,64	1 777	5,65
Královéhradecký	1 558	4,42	1 686	5,36
Zlínský	1 558	4,42	1 686	5,36
Jihomoravský	862	2,44	3 705	11,78
Vysočina	746	2,11	877	2,79
Středočeský	646	1,83	2 609	8,29
Liberecký	397	1,12	1 331	4,23
Jihočeský	326	0,92	1 734	5,51
Plzeňský	274	0,78	1 486	4,72
Pardubický	116	0,33	1 146	3,64
Karlovarský	106	0,30	1 093	3,47

Pramen dat: Nestandardní sestavy HK:OSŘI Policejní prezidium ČR.

Nedá se říci, že by evidované početní stavy zjištěných kriminálních aktivit v roce 2003 ukazovaly na výraznější změny v územním výskytu proti situaci v předchozím roce. Opět je zde nejsilněji zastoupeno hlavní město Praha, a to i při nižším počtu zjištěných skutků o 1 847, ale s více jak dvojnásobným objemem způsobené finanční škody, která byla

⁵ Prokura - plná moc při provozování podniku (např. banky), která zmocňuje téměř ke všem úkonům – Klimeš, L...:Slovník cizích slov, SPN, Praha 1981, s. 605

v roce 2002 vyčíslena na cca 6,81 miliardy Kč. Pokud byl evidovaný stav roku 2002 v Praze uváděn jako příklad volné korelace počtu skutků a výše finanční škody, pak sledovaný rok je ještě přesvědčivější nejen poklesem skutků při nárůstu jimi způsobených škod, ale i jejich výrazným rozdílem v zastoupení na republikovém výskytu hospodářské trestné činnosti. Zatímco objem finanční škody v Praze se blíží polovině (43,17 %) celkového objemu, počet zde zjištěných skutků je necelou pětinou (17,96%) celku.

K rozložení způsobené škody v územních celcích se snad dá ještě říci to, že v miliardovém řádu se v roce 2003 kromě Prahy pohybovalo ještě pět krajů když v roce předchozím byl takovýto objem bez Prahy evidován v krajích devíti.

O pachatelích hospodářské trestné činnosti v roce 2003 vypovídá policejní statistická evidence takto: za objasněnou kriminalitu bylo stíháno a vyšetřováno 21 518 osob, což je 17,72 % z celkového počtu v tomto roce stíhaných a vyšetřovaných osob. Zastoupení recidivistů s počtem 8 219 je v hospodářských kriminálních aktivitách přibližně třetinové (31,52%) a 6 852 z nich jsou osoby stíhané a vyšetřované v souvislosti se spácháním podvodu nebo zpronevěry.

Pokračující část popisu vztaženého k roku 2003 opustí policejní evidenci a přejde k evidenci vedenou ministerstvem spravedlnosti, která zachycuje tu část trestního řízení, kde jsou pachatelé již státem obžalováni a po soudním rozhodnutí o jejich vině také trestáni. Snad nebude na škodu si také zde připomenout, že počty osob evidované v konkrétním roce policií jako osoby stíhané a vyšetřované mohou být a jsou rozdílné od počtu osob v totéž roce stíhaných a obžalovaných státními zástupci. Vzhledem k tomu, že justiční evidence sleduje případy hospodářské trestné činnosti v souladu se systematickým řazením trestního zákona, tedy bez průniku majetkových deliktů, jak je tomu u evidence policejní, bude pro rámcové srovnání dobré uvést nejen evidované stavy za kriminalitu celkem a kriminalitu hospodářskou, ale i za kriminalitu majetkovou. Jde především, ale nejen, o výskyt a postih podvodu, který je v prvním evidenčním sledu, tedy při svém zjištění z větší části součástí trestné činnosti hospodářské, jeho prokázání a postih však jsou už celé jen součástí trestné činnosti majetkové. Stejně je to tak např. ještě s porušováním povinnosti při správě cizího majetku, poškozováním a zvyhodňováním věřitele i některými dalšími, byť početně nepříliš významnými kriminálními aktivitami.

Tabulka č.4

Počty stíhaných, obžalovaných a odsouzených osob v roce 2003

	Osoby stíhané	Osoby obžalované	Osoby odsouzené
Kriminalita hospodářská	3 426	2 820	1 506
Kriminalita majetková	45 904	40 501	29 436
Kriminalita celková	92 958	78 726	66 131

Pramen dat: Statistická ročenka kriminality 2004. Ministerstvo spravedlnosti ČR.

Dá se říci, že evidovaný obraz předposlední a poslední části trestního řízení v roce 2003 se výraznějším způsobem neliší od výsledků zaznamenaných v předchozích letech. Ve srovnání s rokem 2002 bylo **celkově potrestáno** opět více pachatelů, tentokrát o 1 033, jak je již konečně v meziročním srovnání obvyklé. U **hospodářských kriminálních aktivit** jsou meziroční rozdíly příznivější v tom, že tentokrát nejsou ve všech třech ukazatelích záporné. Nižší zůstává nadále jen **počet stíhaných osob**, a to o 116, ale o 15 je vyšší počet osob **obžalovaných** a o 54 **počet osob odsouzených**. Postih **majetkové trestné činnosti** v roce

2003 ve srovnání s rokem předchozím na první pohled tak příznivě nevyznívá, protože u všech evidovaných skupin osob je minusové znaménko. Počet **stíhaných osob** je nižší o 787, **počet osob obžalovaných** o 78 a **počet odsouzených osob** o 555.

Co se týká opakované účasti odsouzených osob na trestné činnosti, pak ani tady nenajdeme v roce 2003 výraznější odchylky od dosavadních „výsledků“. Ve statistickém přehledu za kriminalitu celkem bylo mezi odsouzenými osobami 10 476 **recidivistů**, kteří představují 15,84% a v předchozím roce to bylo 16%. Za spáchání některého hospodářského trestného činu byli odsouzeni 53 recidivisté, což je 3,52% všech v tomto roce odsouzených za tuto delikvenci, když v roce 2002 jejich podíl činil 3,1%. V majetkové trestné činnosti je účast recidivistů pochopitelně několikanásobně vyšší než v hospodářské, takže ani počet 5 303 a podíl 18,01 % nijak nepřekvapí.

Podle této statistické evidence jsou nejčastějšími **pachatel**i hospodářské kriminality osoby ve věku 30-50let. V roce 2003 bylo za spáchání těchto trestných činů odsouzeno 456 osob ve věku 30-39 let a 453 osoby ve věku 40-49 osob. **Nepodmíněný trest** zde byl uložen 115 osobám, tedy 7,64 % pachatelů z počtu odsouzených. Zajímavostí v tomto roce může být to, že početně nejsilnější skupinu (52) tvoří odsouzení s trestní sazbou do 15 let, dále to je početně menší skupina (46) osob s dříve nejčastější trestní sazbou do 5 let a početně nejslabší skupina (17) s trestní sazbou do 1 roku. Tak jak je u této trestné činnosti skoro pravidlem s **trestem podmíněným** odešlo ze soudních síní nepoměrně více osob (1 072) než s trestem nepodmíněným. Kromě nebo vedle toho byl ještě v jednom případě uložen zákaz činnosti, ve 138 případech to byl trest peněžitý, 72 osoby vykonávají obecně prospěšné práce a v 68 případech byl uložen jiný trest. Od potrestání bylo upuštěno u 40 osob a 538 osob bylo obžaloby zproštěno.

V počtu odsouzených osob za kriminální aktivity hospodářského charakteru v roce 2003 bylo např. 356 osob, které naplnily skutkovou podstatu trestného činu **krácení daně, poplatku a podobné povinné platby** (§ 148 tr.z.), z nichž pouze 51 se rozdělilo o jednotlivé výše trestních sazeb pro nepodmíněný trest. Trestní sazba do 5 let byla uložena 25 osobám, 23 osoby dostaly trest vyšší do 15 let a 3 osoby naopak trest nižší do 1 roku. K podmíněnému potrestání přikročily soudy u 275 osob a nikomu nebyl uložen zákaz činnosti.

Do jisté míry zajímavé zakončení měly ve sledovaném roce kriminální aktivity s trestněprávní kvalifikací **zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění** (§ 125 tr.z.) s 62 odsouzenými osobami a žádným nepodmíněným trestem. Zcela jinak se dařilo pachatelům **zneužívání informací v obchodním styku** (§ 128 tr.z.), za což byly odsouzeny 4 osoby a z nich 3 k nepodmíněným trestům v trestní sazbě do 5 let.

Poměrně často a v různých souvislostech již byly zmiňovány situace doprovázející páchaní **podvodu**, takže je namístě zmínit i výsledky jeho postihu. V roce 2003 bylo za tuto trestnou činnost stíháno 9 222 osob, obžalováno jich pak bylo 7 884 a odsouzeno 5 575, z nichž 575 páchalo trestnou činností opakovaně. Početně nejsilnější zastoupení ve skupině odsouzených osob mají pachatelé ve věku 30-39 let, kterých je zde 1 618 a nejméně pachatelů (293) je krátce po dosažení plnoletosti, tedy ve věku 18-19 let. Nepodmíněný trest tady byl uložen 590 osobám a nejčastěji (326) to bylo s trestní sazbou do 5 let. Podmíněný trest byl častějším zakončením těchto kriminálních aktivit a byl uložen 3 866 osobám.

Stejně jako byl podán přehled územního rozložení výskytu hospodářské trestné činnosti, v roce 2003 je možné sledovat i územní rozložení jeho postihu představené počty stíhaných obžalovaných a odsouzených osob. Z následující tabulky je zřejmé i to, že regionální uspořádání justice zůstává v bývalé krajské soustavě.

Tabulka č.5

Regionální přehled postihu hospodářské trestné činnosti v roce 2003

Kraj	Počet stíh.osob	Počet obž.osob	Počet ods.osob	% ods.ze stíh.
Praha	466	384	173	37,12
Středočeský	239	203	145	60,67
Jihočeský	345	316	73	21,16
Západočeský	319	265	150	47,02
Severočeský	582	486	248	42,61
Východočeský	255	215	170	66,67
Jihomoravský	796	591	289	36,31
Severomoravský	403	339	258	64,02

Pramen dat: Statistická ročenka kriminality 2004. Ministerstvo spravedlnosti ČR.

2. Několik srovnávacích poznatků z trestné činnosti podvodu

V této části, stejně jako v obdobných částech minulých sborníků o výskytu kriminality, zaznělo upozornění na různost obsahového pojetí hospodářské trestné činnosti v souborech statistické evidence dvou resortů. Jde o metodickou odlišnost spočívající v tom, že určitá část kriminálních aktivit podle trestního zákona majetkových je v jednom statistickém souboru vykazována jako součást kriminálních aktivit hospodářských. Již v předchozím textu bylo řečeno, že ve výskytu hospodářské trestné činnosti, jak ho eviduje policie ČR, je částečně nebo zcela zahrnut výskyt např. podvodu, úvěrového podvodu, pojistného podvodu, zpronevěry, porušování povinnosti při správě cizího majetku a některých dalších. Naproti tomu postih hospodářských kriminálních aktivit evidovaný ministerstvem spravedlnosti ČR je sledován ve struktuře trestných činů shodně se systematikou trestního zákona, tedy v rozsahu trestných činů kodifikovaných v hlavě II. jeho zvláštní části .

S ohledem na tyto skutečnosti by se dalo očekávat, že nejen v justiční statistické evidenci, ale v celé justici nebude hospodářská trestná činnost obsahově vybočovat ze systematiky trestního zákona. Přesto je celkem časté, že i trestněprávní praxe přerazuje některé případy majetkové kriminality do kriminality hospodářské. Pokusme se o porovnání trestněprávních názorů orgánů činných v trestním řízení na toto reálné konání především v případech trestné činnosti podvodu.

V metodickém manuálu pro organizační úsek policejního prezidia, který zpracovává prvotní data charakterizující výskyt trestné činnosti v aktuálním časovém úseku, je jedna příloha věnována výčtu trestných činů vykazovaných jako trestné činy hospodářské. Zde jsou pochopitelně v obecně taxativní poloze uvedeny *trestné činy kodifikované v hlavě druhé zvláštní části trestního zákona*, dále tu pak je fakultativní výčet trestných činů proti majetku *kodifikovaných v hlavě deváté trestního zákona* s uvedením podmínek za kterých k přerazení dochází a ještě další fakultativní výčet trestných činů, např.: trestné činy veřejných činitelů, trestné činy úplatkářství, některé trestné činy jiného rušení činnosti státního orgánu

kodifikované v hlavě třetí trestního zákona a v poslední řadě i některé trestné činy kodifikované v hlavě čtvrté trestního zákona.

Podmínky, které zakládají evidenční povinnost přeřadit zjištěné kriminální aktivity proti majetku do zjištěného výskytu hospodářské trestné činnosti jsou v příslušném metodickém popisu formulovány takto:

„trestné činy proti majetku podle IX. hlavy zvláštní části trestního zákona, pokud

- předmětem pachatelova útoku jsou neoprávněně přidělené nebo použité prostředky z veřejných finančních zdrojů (včetně fondů),
- k trestnému činu došlo ve vztazích založených obchodním právem,
- k trestnému činu došlo ve vztazích založených pracovním právem mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem (členem orgánu společnosti a společností), je-li předmětem útoku pachatele svěřený obchodní nebo veřejný majetek,
- ke spáchání došlo v souvislosti s kolektivním investováním nebo při podnikání na kapitálovém trhu.“⁶

Vzhledem k tomu, že některé další trestné činy proti majetku jako: *porušování povinnosti při správě cizího majetku, poškození věřitele, zvýhodňování věřitele, pletichy při řízení konkurzním a vyrovnávacím, předlužení, poškození a zneužití záznamu na nosiči informací i neoprávněné držení platební karty* jsou uváděny bez jakýchkoli limitů, lze předpokládat celou jejich zjištěnou účast ve výskytu hospodářské kriminality a daná omezení jsou nejpravděpodobněji vztažena především k trestným činům podvodu, zpronevěry a některým formám krádeže. Proto je také možné ve výskytu evidovaném policií najít počet zjištěných skutků těchto kriminálních aktivit jak mezi hospodářskou kriminalitou, tak mezi kriminalitou proti majetku.

V rámci výzkumného řešení kriminologických aspektů výskytu a postihu hospodářských kriminálních aktivit v období proměny společenskoekonomických vztahů a zájmů byla jedním ze základních pramenů pro získání empirických poznatků zapůjčená dokumentace k některým pravomocně ukončeným případům, mezi nimiž nejen nechyběly, ale tvořily početně významnou skupinu případy podvodného jednání. Jakým způsobem byla tato trestná činnost páchána, kdo byl poškozen a co bylo předmětem napadení je možné stručně shrnout asi takto:

- velmi častým schématem v těchto uzavřených případech bylo podvodné vylákání půjček od fyzických osob;
- další způsob páchání této trestné činnosti byl založen na použití padělaných nebo pozměněných veřejných listin k neoprávněnému získání finančních prostředků např. z nároku na odpočet DPH, výběr hotovosti v bance, nákup zboží apod.;
- v neposlední řadě se jednalo o zneužití živnostenského oprávnění svého nebo jiných osob k nákupu zboží, které nebylo zapláceno, ale bylo dál obchodováno.

K těmto případům kdy bylo pravomocně rozhodnuto o naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu podvodu je ještě třeba dodat, že způsobená škoda byla vždy vyčíslena v milionovém řádu (nikde neklesla pod 2 miliony Kč), jednou dokonce v řádu desítek milionů (60 milionů Kč). Je možné, že to byla právě výše škody, která tady sehrála roli v přeřazení z trestné činnosti proti majetku do trestné činnosti hospodářské než důvody stejné nebo podobné určením ve výkazové policejní metodice. Dva příklady shody však přece jenom

---

⁶ Srovnej: Věstník MV ČR.

nalézt lze, a to tam, kde trestnou činnost spáchal zaměstnanec na úkor zaměstnavatele. V jednom případě se jednalo o společnost s ručením omezeným a ve druhém případě o bytové družstvo.

Také tato snaha o nalezení společných znaků v názorech orgánů činných v trestním řízení na příslušnost té které podvodné kriminální aktivity spíše k hospodářské trestné činnosti než k trestné činnosti proti majetku zatím nedovoluje ani zjednodušeně generovat obecně platný závěr v této věci. Zdá se, jakoby základní znaky systematického řazení našeho trestního zákona nedovolovaly jeho přiblížení se kriminální realitě, což v jistých případech vede trestněprávní praxi k výše popsanému řešení situace. K náhradním řešením tohoto druhu by pravděpodobně nedocházelo, kdyby trestněprávní teorie věnovala větší a soustředěnější pozornost modernímu definičnímu vymezení hospodářské trestné činnosti a jejímu praktickému promítnutí do trestněprávních kodifikačních činností, na kterých se již celá léta snad podílejí nejvýznamnější teoretici i praktici tohoto oboru.

Oběti trestné činnosti v České republice v roce 2003

PhDr. Milada Martinková, CSc.

V této kapitole publikace o kriminalitě na území naší republiky přinášíme jako téměř každý rok informace o evidovaných obětech trestné činnosti.

Za oběti kriminality bývají označováni lidé, kteří byli touto sociálně nežádoucí aktivitou bezprostředně poškozeni nebo ohroženi. Statistické, a případně i další, údaje o těchto osobách jsou důležitými ukazateli trestné činnosti ve společnosti. Nabízejí pohled na kriminalitu z jiného zorného úhlu než z obvykle poskytovaného hlediska spáchaných skutků či pachatelů.

I když některé dílčí údaje o obětech trestné činnosti v České republice lze získat z různých zdrojů (např. od neziskových organizací zabývajících se oběťmi kriminality či z výsledků zatím spíše ojedinělých viktimologických výzkumů), základním zdrojem souhrnných informací o obětech kriminality na celém území naší republiky je stále policejní statistika. Týká se sice „jen“ evidovaných obětí trestné činnosti, ale policie údaje o obětech kriminality eviduje každoročně, celorepublikově a dlouhodobě. Lze z nich tudíž s určitými omezeními usuzovat i na některé vývojové tendence v dané oblasti na teritoriu našeho státu.

Dále proto o policejních datech týkajících se obětí kriminality podrobněji informujeme. Níže uvedené údaje o obětech trestné činnosti pocházejí z dat, které Policie ČR sbírá a zaznamenává při evidování trestného činu, tedy během krátkého období od okamžiku, kdy trestný čin vede v patnositi. Údaje o těchto obětech nejsou ale policií standardně zpracovávány a zveřejňovány.

Níže uváděná a analyzovaná data o obětech trestných činů byla od Policie ČR vyžádána Institutem pro kriminologii a sociální prevenci za účelem přípravení publikace o kriminalitě v České republice, tentokrát za rok 2003.

* * *

Při interpretaci dále prezentovaných údajů o evidovaných obětech trestné činnosti za rok 2003 na území České republiky z dat Policie ČR je nutné brát v úvahu následující skutečnosti:

- a) *V terminologii policejní statistiky týkající se kriminality jsou lidé, kteří se stali oběťmi trestné činnosti, registrováni jako tzv. 'objekty napadení-osoby'. Policie ve své statistice pak dále eviduje ve formuláři o trestném činu vedle 'objektů napadení-osob' také 'objekty obecné kriminality', 'objekty hospodářské kriminality' a 'soukromé objekty'.*
- b) *Ve formuláři o trestném činu jsou mezi objekty napadení-osobami zvlášť registrovány 'osoby-muži' a 'osoby-ženy' (tedy jednotlivci), které je možno dále členit podle věku, taktického a sociálního hlediska, podle následků trestné činnosti (úmrtí, zranění, jiné následky, bez následků) a zvlášť jsou registrovány 'osoby-skupiny osob' (s možností třídění pokud jde o strukturu skupiny, věkové složení skupiny, taktické hledisko, další*

hledisko a pokud jde o následky trestné činnosti: úmrtí, zranění, jiné následky, bez následků).

c) U osob, které tvoří 'objekty napadení - skupiny osob', není vždy technicky možné zjistit jejich pohlaví, i když v číselníku ke struktuře skupiny je Policií ČR rozlišováno následující členění osob:

1. muž a žena	B. jeden muž, tři ženy	K. tři muži	S. šest žen
2. dva muži	C. dva muži, jedna žena	L. čtyři muži	T. čtyři muži, jedna žena
3. dvě ženy	D. dva muži, dvě ženy	M. pět mužů	U. čtyři muži, dvě ženy
4. více mužů než šest	E. dva muži, tři ženy	N. šest mužů	V. pět mužů, jedna žena
5. více žen než šest	H. tři muži, jedna žena	O. tři ženy	W. jeden muž, čtyři ženy
6. jiné složení skupiny	I. tři muži, dvě ženy	P. čtyři ženy	X. dva muži, čtyři ženy
A. jeden muž, dvě ženy	J. tři muži, tři ženy	R. pět žen	Z. jeden muž, pět žen

Dále potom rovněž, vzhledem ke způsobu policií prováděné kategorizace věkového složení skupiny, nelze získat údaje o věku všech poškozených tvořících napadené skupiny osob.

d) Policejní statistika sleduje pro své potřeby tam, kde objektem napadení byla skupina, obvykle jen počet skupin.

e) Při interpretaci počtů obětí kriminality evidovaných Policií ČR je třeba, aby si uživatel údajů rovněž uvědomil, že policií realizovaná evidence obětí kriminality - „objektů napadení: osob“ je prováděna následujícím způsobem. Policie ve formuláři o trestném činu (pol. 08 - objekt napadení) při evidenci do formuláře zaznamenává JEN JEDNU VARIANTU z celku šesti variant objektů napadení (tedy volí jednu z následujících variant již výše uvedených: muž, žena, skupina osob, objekty obecné kriminality, objekty hospodářské kriminality, soukromý objekt).

Lze pak usuzovat, že při evidenci např. majetkové kriminality může být policií evidován přednostně objekt napadení „věcný“ (např. objekt hospodářské kriminality) před „živým“ objektem napadení - osobou. Policie pro své potřeby z profesního hlediska může upřednostňovat např. právě u majetkové kriminality poznatky o předmětu útoku pachatele (peníze, věc atd.) a až druhotným zájmem je zjistit, komu bylo vlastně ublíženo. Poškozená osoba-oběť trestné činnosti se tak vůbec nemusí u majetkové kriminality dostat do policií vykazované evidence.

f) Při interpretaci počtů evidovaných obětí kriminality zaznamenaných Policií ČR je dále rovněž třeba, aby si uživatel uvědomil, že v nich nejsou obsaženy údaje z oblasti tzv. latentní kriminality, tedy uváděné počty neobsahují např. osoby postižené trestnou činností, které svoje poškození oficiálně neohlásily apod.

Ze skutečností uvedených v bodech a)-e) tedy vyplývá, že u dále námi předkládaných údajů získaných z dat Policie ČR je odpovídající používat pojem minimální počet evidovaných obětí trestné činnosti.

Celkový minimální počet policií evidovaných obětí kriminality v ČR se vypočítává následujícím způsobem: počty osob, které tvoří „objekty napadení-skupiny osob“ se přičtou k počtům „objektů napadení-osobám /mužům a ženám/“. (Další úplně přesné členění sumy

všech těchto osob podle jejich věku či pohlaví, jak jsme již konstatovali, není technicky možné).

* * *

Výše uvedeným způsobem bylo z údajů Policie ČR zjištěno, že v naší republice **minimální počet evidovaných napadených osob, tedy evidovaných obětí kriminality, v roce 2003 činil 46 237 jedinců**⁷.

Z porovnání tohoto údaje s údajem o minimálním počtu policíí evidovaných napadených osob za předcházející rok 2002 plyne, že v roce 2003 se policíí zaevidované množství kriminalitou poškozených osob zvýšilo - bylo zaznamenáno o 3154 obětí více než v roce předcházejícím. (Viz tabulka č. 2 v této kapitole či graf č.11 uvedený v prvním příspěvku této publikace, podrobněji potom i příloha č. 1 této kapitoly.)

Z výše uvedeného grafu týkajícího se vývoje minimálních počtů evidovaných napadených osob v letech 1993-2003 je zřejmé, že v roce 2003 oproti období let 1998 - 2001, kdy bylo policíí registrováno obětí kriminality přibližně stejné množství (tj. zhruba 40 tisíc), v roce 2002 oproti roku předcházejícímu narostl počet obětí trestné činnosti (o 2880 osob) a v roce 2003 se nárůst evidovaných obětí oproti roku 2002 opět zvýšil (o 3 154 osob - viz výše).

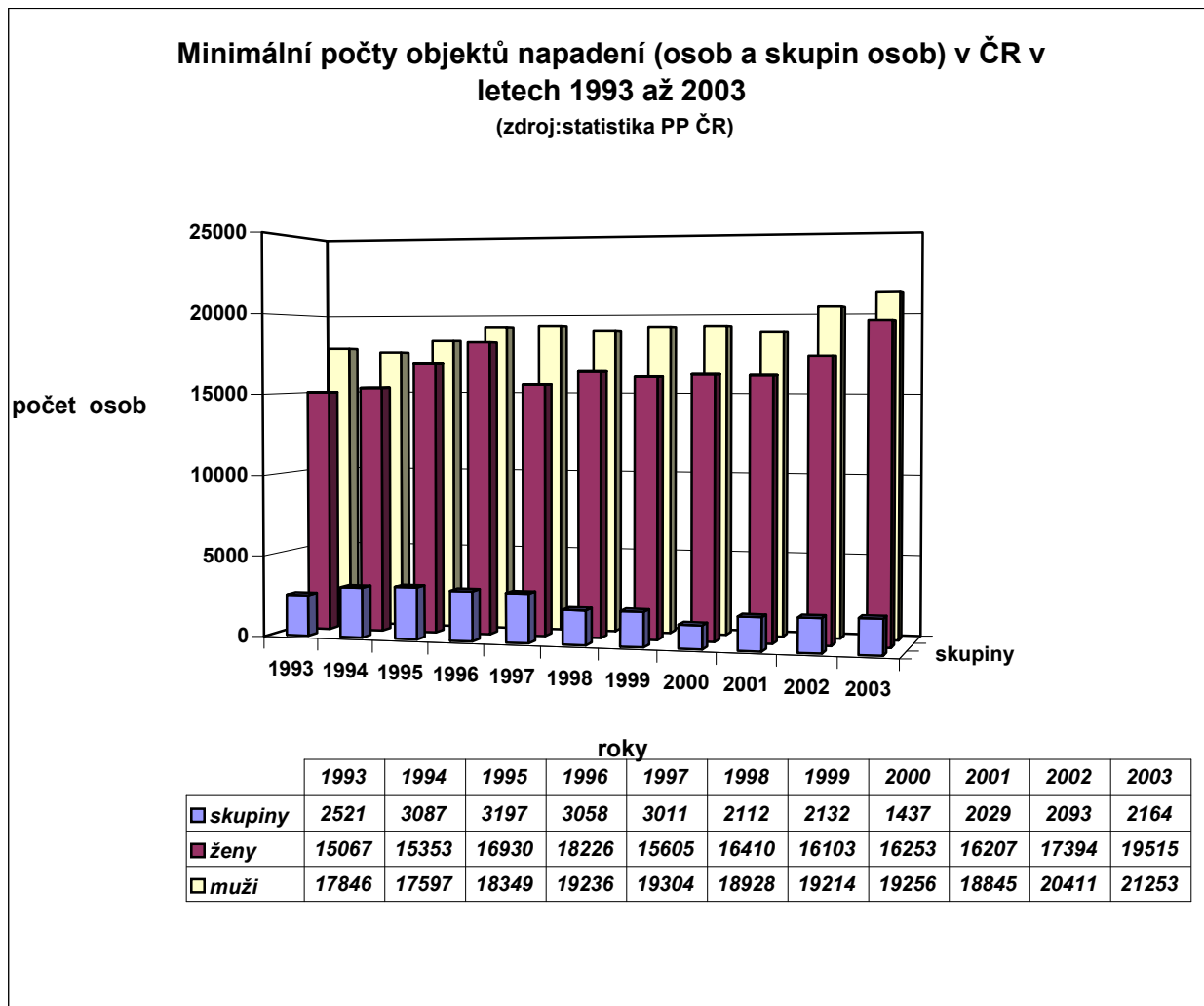
Graf č. 1, uvedený v této kapitole, ukazuje vývoj počtu objektů napadení-osob v období let 1993 až 2003, a to podle policejního členění na muže, ženy a skupiny osob. V roce 2003 oproti roku 2002 je evidentní zvýšení minimálního počtu evidovaných kriminalitou poškozených žen (o 2121 osob) i mužů (o 842 osob). V roce 2003 bylo PČR zaevidováno minimálně 21253 obětí mužského pohlaví a 19515 obětí ženského pohlaví. Počet napadených skupin osob byl v roce 2003 oproti roku 2002 též poněkud vyšší (o 71 skupin více), v roce 2003 činil 2164 skupin - viz též příloha č. 5.

---

⁷ Protože jako zdroj dat o obětech trestné činnosti byly použity neopravené (nevyčištěné) sestavy dat Policie ČR, některé údaje uváděné v tabulkách a grafech se mohou mírně lišit.

Graf č. 1

Z podrobnějšího rozboru *minimálního počtu policíí evidovaných napadených osob v roce 2003 v České republice* (viz příloha č. 1⁸) vyplývá rovněž následující.

Nejvíce osob bylo na území naší republiky v uvedeném roce, právě tak jako v letech předcházejících, poškozeno **krádežemi** (47,3%). Procentový podíl zaznamenaných obětí tohoto trestného činu na celkovém v roce 2003 evidovaném minimálním počtu obětí kriminality byl vyšší než v roce 2002. Tehdy činil 41,1%, což znamená, že v roce 2003 byl vyšší o 6,2% (v absolutních četnostech je to v roce 2003 oproti roku 2002 více o 4155 osob).

Procentový podíl obětí trestného činu **loupeže** na celkovém minimálním policíí registrovaném počtu obětí kriminality za rok 2003 činil 13,1%, což je o 1,0% méně než v roce předcházejícím (v absolutních počtech jde o téměř stejné množství jedinců /o 2 osoby méně/).

⁸ Přílohy č.1 až č.11 této kapitoly byly zpracovány v IKSP z podkladů PP ČR M.Martinkovou za technické spolupráce J.Smetanové. Tabulky uvedené v textu této kapitoly zpracovala M.Martinková.

Dále se občané České republiky stali, jak plyne z policejních údajů, v 15,9% případů oběťmi úmyslného ublížení na zdraví. Procentový podíl obětí této trestné činnosti na celkovém minimálním evidovaném počtu obětí kriminality za rok 2003 je o 2,2% nižší než byl v roce předcházejícím (v absolutních četnostech je to o 458 osob méně). Vedle toho bylo policií v roce 2003 rovněž zaznamenáno 0,9% obětí ublížení na zdraví z nedbalosti. Je to, vyjádřeno v procentech, o 0,3% méně než v předcházejícím roce (v absolutních četnostech o 97 osob méně).

Oběti trestné činnosti označené v policejní statistice jako nebezpečné vyhrožování tvořily 6,5% minimálního počtu policií evidovaných obětí kriminality za rok 2003. Procentový podíl obětí této trestné činnosti na celkovém zaznamenaném počtu obětí za uvedený rok je o 1,1% nižší než v roce předcházejícím (v absolutních počtech je to o 276 osob méně).

Oběťmi vydírání se stalo v roce 2003 5,0 % minimálního počtu policií zaevidovaných napadených osob. Procentový podíl obětí tohoto trestného činu na minimálním počtu všech obětí kriminality ve jmenovaném roce byl o 0,7% nižší než v roce předcházejícím (v absolutních četnostech to bylo v roce 2003 o 118 osob méně).

U trestných činů pohlavního zneužívání bylo zaznamenáno ve sledovaném roce mezi minimálním počtem policií evidovaných obětí 2,1 % takto poškozených jednotlivců, což je o 0,6% méně než v roce 2002 (v absolutních četnostech o 177 osob méně).

Mezi oběťmi kriminality bylo rovněž v roce 2003 registrováno nemalé množství obětí trestných činů (3,4 %), které jsou v policejní statistice označeny souhrnně jako násilí na veřejném činiteli /§§ tr. zák.:153, 154/1, 155, 156/1,2/. Je to, pokud jde o procentový podíl obětí této trestné činnosti na minimálním počtu obětí kriminality v roce 2003, o 0,1 % méně než v roce 2002 (v absolutních četnostech o 68 jedinců více).

Dále ještě krátce k některým trestným činům, kterých se napadené osoby staly oběťmi procentově méně často než u výše uvedených deliktů. Počet obětí dalších trestných činů, které zaznamenala Policie ČR v České republice v roce 2003, obsahuje příloha č. 1.

Oběťmi trestné činnosti v policejní statistice označené jako omezování a zbavení osobní svobody se v roce 2003 stalo 1,2% minimálního množství policií zaregistrovaných napadených osob. Je to o 0,3% méně než v roce předcházejícím (v absolutních četnostech o 59 osob méně).

Oběti trestného činu znásilnění tvořily v roce 2003 1,4% minimálního počtu policií zaevidovaných obětí trestné činnosti. Je to o 0,1% méně než v roce 2002 (v absolutních četnostech o 7 osob méně).

Oběťmi trestného činu týrání svěřené osoby bylo v roce 2003 0,4% minimálního počtu evidovaných obětí kriminality, což je o 0,2% méně než v roce předcházejícím (v roce 2003 se jednalo o 80 osob méně než v roce 2002).

Oběťmi trestné činnosti označené v policejní statistice jako obchodování se ženami bylo v roce 2003 oficiálně zaznamenána 0,1% policií evidovaného minimálního počtu obětí

kriminality za jmenovaný rok (tj. 53 osob), což je méně než v roce předcházejícím o 0,1% (v absolutních četnostech je to o 34 osob méně).

Oběťmi tzv. **ostatní trestné činnosti** (vymezení této kategorie kriminality v policejní statistice viz např. příloha č. 1) se stalo 1,6% minimálního počtu policíí evidovaných obětí trestných činů (750 osob).

Oběti **vraždy** a pokusu o ni (§ 219 tr. zák.) tvořily v roce 2003 0,6% minimálního počtu policíí evidovaných napadených osob (264 jedinců). Činí to, pokud jde o procentový podíl obětí vraždy na policíí evidovaném minimálním počtu všech obětí kriminality za jmenovaný rok, stejné procento jako v roce předcházejícím (v absolutních četnostech o 6 osob více než v roce předcházejícím). Z uvedených obětí vraždy a pokusu o ni v roce 2003: 60,2% osob přišlo o život (159 jednotlivců), zraněno bylo 30,3% obětí (80 osob). Další podrobnější údaje o obětech vraždy v roce 2003 z hlediska policíí sledovaných následků tohoto trestného činu pro poškozené osoby viz příloha č. 1. Přehled policíí zaevidovaných obětí vražd na území našeho státu v letech 1996 - 2003 viz tabulka č. 1.

Tabulka č. 1

Počty PČR evidovaných obětí trestného činu vraždy /včetně pokusu/ (§ 219 tr. zák.) v období let 1996 až 2003 - minimální počty obětí. (Zpracováno z podkladů PP ČR.)

Rok:	Oběti tr. činu vraždy (§ 219 tr. zák.)	Celkový minimální počet evid. obětí kriminality za uvedený rok
1996	291	44738
1997	310	42055
1998	343	40310
1999	290	40422
2000	321	39732
2001	275	40203
2002	258	43083
2003	264	46237

* * *

Pokud nahlížíme celkový minimální počet Policíí ČR evidovaných napadených osob v roce 2003 **Z HLEDISKA NÁSLEDKŮ**, které trestná činnost na napadených lidech zanechala, pak z tabulky č. 2 i z přílohy č. 1 plyne, že 0,7% obětí (tj. 341 osob) **zemřelo** v daném roce v důsledku trestných činů vůči nim spáchaných.

Zraněna byla zhruba pětina napadených osob (21,6%).

Jiný následek trestného činu (např. poškození či ztráta majetku, psychický šok apod.) byl zaznamenán u 62,1% obětí (z toho téměř dvě třetiny /65,8%/ byly oběti trestného činu krádeže).

Tzv. **bez následků** (vážných) bylo podle záznamů Policie ČR 15,6% obětí trestné činnosti.

Z dat uvedených v tabulce č. 2, která se týká následků kriminality pro oběti, vyplývá, že v minimálním počtu všech policíí evidovaných obětí v roce 2003, ve srovnání s rokem

2002 *vzrostl* procentový podíl osob s jinými následky kriminality, a to o 3,7% (v absolutních četnostech se jedná o nárůst proti roku předcházejícímu o 3546 osob). Na druhé straně *klesl* procentový podíl úmrť obětí, a to o 0,3% (v absolutních četnostech se jednalo v roce 2003 o úmrtí 341 osob, což je o 74 osob méně než v roce předcházejícím). Dále *se snížil* procentový podíl obětí tzv. bez následků, a to o 0,3% (v absolutních četnostech jde o nárůst oproti roku 2002 o 378 osob). Současně *poklesl* procentový podíl zraněných osob o 3,1% (v absolutních četnostech oproti roku 2002 je to pokles o 696 osob).

Tabulka č. 2

Následky trestné činnosti u policií evidovaných obětí kriminality

(objektů napadení - osob) v období let 1996 až 2003 v ČR: minimální počty obětí

(zpracováno z podkladů PP ČR⁹)

(Dělení odpovídá policii sledovaným následkům trestných činů pro oběti kriminality)

Rok	úmrť		zranění		Následky jiný následek		bez následků		obětí celkem	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1996	351	0,8	11051	24,7	24123	53,9	9213	20,6	44738	100
1997	390	0,9	10979	26,1	22634	53,8	8052	19,2	42055	100
1998	379	0,9	11008	27,3	22009	54,6	6914	17,2	40310	100
1999	333	0,8	10596	26,2	22914	56,7	6579	16,3	40422	100
2000	363	0,9	10073	25,3	23394	58,9	5902	14,9	39732	100
2001	315	0,8	9995	24,9	23788	59,1	6105	15,2	40203	100
2002	415	1,0	10666	24,7	25172	58,4	6830	15,9	43083	100
2003	341	0,7	9970	21,6	28718	62,1	7208	15,6	46237	100

Z tabulky č. 2 je rovněž patrné, že za posledních 8 let (1996 - 2003) mezi všemi policií zaevidovanými oběťmi kriminality za jednotlivé roky byl v roce 2003 zaznamenán nejnižší procentový podíl úmrť osob v důsledku trestné činnosti (0,73%), nikoli však v absolutních počtech (341 jedinců). Rovněž byl zaznamenán nejnižší procentový podíl zraněných obětí kriminality za výše uvedené období (21,6%), i když tento výskyt nebyl nejnižší, právě tak jako v předcházejícím případě, v absolutních počtech.

Mezi v tabulce č. 2 uvedenými policií evidovanými 341 osobami, které v roce 2003 **zemřely** na následky trestné činnosti proti nim spáchané, byly nejčastěji, téměř z poloviny, oběti vraždy (46,6%), asi ze čtvrtiny oběti ublížení na zdraví z nedbalosti (26,4%) a dále méně často oběti úmyslného ublížení a zdraví (15,3%), oběti tzv. ostatní trestné činnosti (7,6%) a oběti loupeže (2,3%). Po jedné osobě zemřelo v důsledku trestné činnosti nazvané v policejní statistice jako omezování a zbavení svobody, dále v důsledku nebezpečného vyhrožování a tzv. ostatních násilných trestných činů. Tři děti byly usmrceny matkou bezprostředně po porodu (viz též příloha č.1).

Mezi evidovanými osobami, které byly v roce 2003 v důsledku trestné činnosti vůči nim spáchané **zraněny**, byly nejčastěji, a to zhruba ze dvou třetin, oběti úmyslného

⁹ Protože jako zdroj dat o obětech trestné činnosti byly použity neopravené (nevycháštěné) sestavy dat Policie ČR, některé uváděné údaje v tabulkách a grafech se mohou mírně lišit.

ublížení na zdraví (65,9%), dále pak, ale méně často, oběti trestného činu loupeže (12,5%), oběti nebezpečného vyhrožování (4,7%) a násilí na veřejném činiteli (4,3%). Oběťmi ublížení na zdraví z nedbalosti bylo mezi zraněnými oběťmi 3,1% a obětí vydírání 2,3% a k nijak ojedinělým zraněním obětí došlo také při tzv. ostatní trestné činnosti (2,1% zraněných osob) a u krádeží (1,3%). Mezi oběťmi zranění byly mimo jiné dále oběti znásilnění (1%), omezování a zbavení osobní svobody (1%), oběti pokusu o vraždu (0,8%) a rovněž i oběti týrání svěřené osoby (0,8%) - viz též příloha č. 1.

Z přílohy č. 1 je rovněž patrné, že **jiné následky** v roce 2003 utrpěly hlavně oběti trestného činu krádeže (65,8% obětí s jinými následky trestných činů), dále potom mezi oběťmi s jinými následky také oběti loupeže (13,6%), nebezpečného vyhrožování (5,1%), oběti vydírání (4,6%), pohlavního zneužívání (2,4%), násilí na veřejném činiteli (2,1%), úmyslného ublížení na zdraví (1,7%), znásilnění (1,5%), omezení a zbavení osobní svobody (1,1%) a tzv. ostatní trestné činnosti (1,2%).

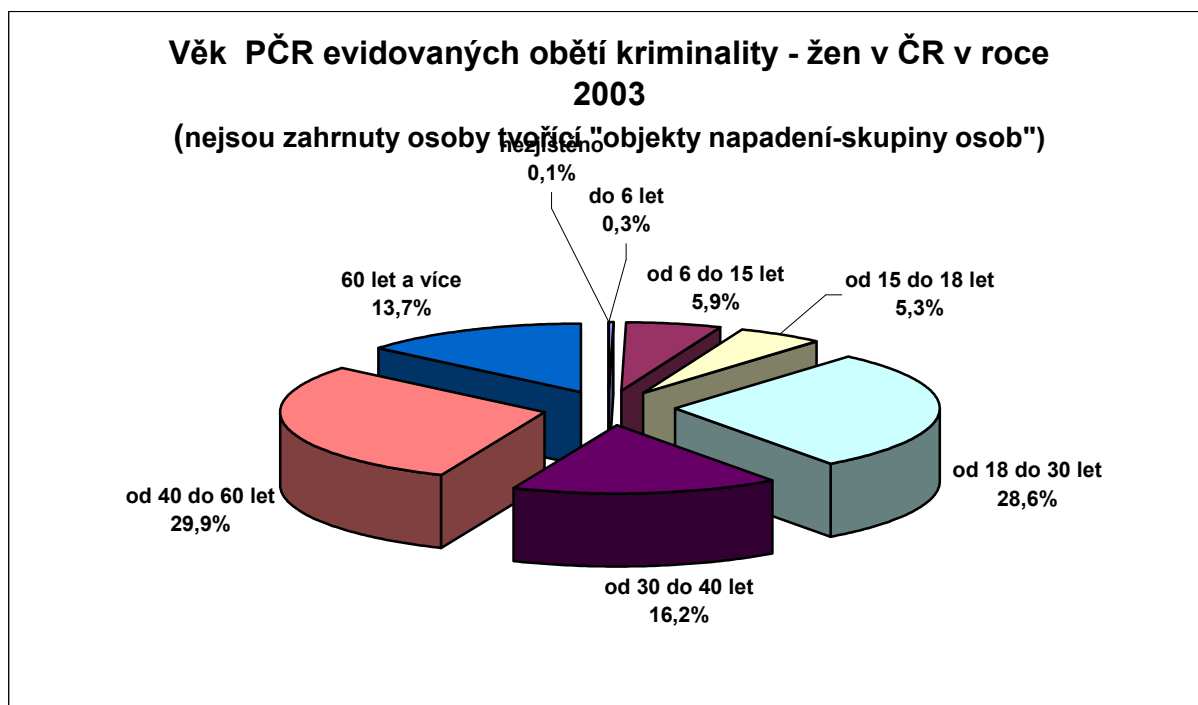
* * *

Dalším možným hlediskem hodnocení vyskytující se kriminality může být vyhodnocení dostupných údajů o **V Ě K U** obětí trestných činů. Z grafů č. 2 a č. 3 a z příloh č. 2 až č.4, pak lze získat přehled o počtu v ČR evidovaných obětí trestné činnosti za rok 2003 podle věkových kategorií tak, jak to umožňují policejní podklady. (Údaje v uvedených přílohách nezahrnují jedince, kteří tvořili zvlášť policií evidované 'objekty napadení-skupiny osob'. Je proto obtížné uvedené údaje srovnávat s obdobně získanými údaji o obětech trestné činnosti z předcházejících let a usuzovat, pokud jde o věk napadených osob, na nějaké obecnější trendy vývoje).

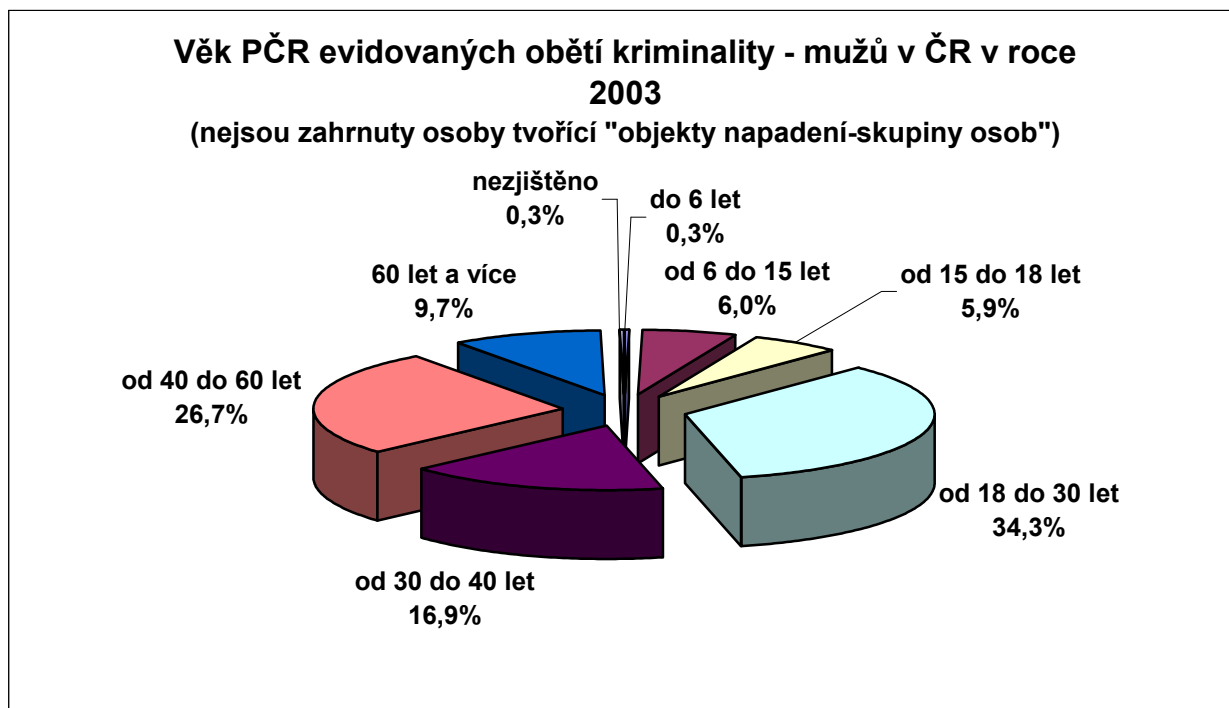
Na základě údajů obsažených v grafech č. 2 a č. 3 lze ale konstatovat, že mezi věkově identifikovanými oběťmi kriminality byla u žen i u mužů v roce 2003 pravděpodobně trestnou činností nejčastěji postižena věková skupina obětí "od 18 do 30 let" (ženy 28,6%, muži 34,2%) a věková skupina "od 40 do 60 let" (ženy 29,9%, muži 26,7%).

* * *

Graf č. 2

Graf č. 3

V příloze č. 6 lze nalézt údaje o minimálních počtech Policií ČR evidovaných osob, které byly kriminalitou nějak bezprostředně poškozeny v jednotlivých **Vyšších územně správních celcích ČR (v krajích a Hlavním městě Praze)**¹⁰.

Z této přílohy je zřejmé, že *nejvíce* obětí trestné činnosti ze sledovaných vyšších územně správních celků ČR (dále též VÚSC) zaregistrovala policie v Hl.m. Praze (33,9 % ze všech evidovaných obětí, tj. celkem 15706 osob), dále, ale již v daleko menší míře, v kraji severomoravském (18,5%, 8535 osob), jihomoravském (12,2%) a severočeském (11,6%). *Nejméně* obětí kriminality bylo policií zaznamenáno v kraji jihočeském (4,4% minimálního množství evidovaných obětí, tj. celkem 2038 jednotlivců). V ostatních krajích (západočeském, středočeském a východočeském) se minimální počty obětí kriminality v nich evidovaných pohybovaly mezi 5,3% a 7,1% celkem evidovaných obětí trestných činů v ČR - viz příloha č. 6.

Z přílohy č. 6 je dále patrné, že ačkoli Praha byla zcela zřetelně svým nejvyšším celkovým počtem evidovaných obětí kriminality na prvním místě ze všech VÚSC republiky, lze mít za to, že v roce 2003, jako i v roce předcházejícím, tato její vedoucí pozice byla ovlivněna hlavně počtem evidovaných obětí krádeží a případně i loupeží.

V roce 2003 bylo v Praze zaevidováno zhruba 11,5 tisíc obětí krádeže, což je o zhruba 8800 obětí krádeže více než v kraji severomoravském, který se v počtu zaznamenaných obětí krádeže jevil v daném roce jako druhý nejpočetnější - /Praha 52,4%, severomoravský kraj 12,1% obětí krádeží, a to dosti těsně za krajem jihomoravským na 3.místě s 11,3% obětí krádeže/. Mezi všemi v roce 2003 evidovanými oběťmi loupeží bylo v Praze zaznamenáno 33,1% obětí /1976 osob/, v severomoravském kraji s druhým nejvyšším počtem evidovaných obětí loupeží bylo v daném roce zaznamenáno „jen“ 17% obětí tohoto deliktu /1012 osob/, v kraji severočeském s třetím největším počtem obětí loupeže bylo zaevidováno 904 obětí (15,1% obětí loupeží).

S nejvyšším počtem evidovaných obětí u dalších policejní statistikou sledovaných druhů trestných činů však Praha na prvním místě ze sledovaných vyšších územně správních celků ČR v roce 2003 nebyla - s výjimkou trestného činu vraždy (Praha 18,6% obětí vraždy /49 osob/ za druhým krajem jihomoravským /15,9%, 42 osob/) dále s výjimkou trestné činnosti označené policií jako „ostatní trestná činnost“ (Praha 24,1%, tj. 181 obětí, za druhým krajem severomoravským /se 18,0%, tj. s 135 oběťmi/) a dále u trestného činu braní rukojmí (66,7% obětí tohoto tr. činu /6 osob/).

Na druhém místě mezi VÚSC ČR v nejvyšším výskytu evidovaných obětí kriminality se potom Praha umístila u trestného činu znásilnění za krajem severomoravským (severomoravský kraj 19,1% obětí /124 osob/, Praha 17,7% /115 osob/), za tímž krajem v počtu obětí vydírání (severomoravský kraj 19,9% obětí /459 osob/, Praha 17,7% /410 osob/) a v počtu obětí týrání svěřené osoby (severomoravský kraj 18,1% obětí /34 osob/, Praha 17% /32 osob/). Na druhém předním místě se Praha v rámci VÚSC ČR v roce 2003 ocitla v počtu evidovaných obětí též u trestné činnosti označené jako omezování a zbavení osobní svobody, a

---

¹⁰ Způsob dělení ČR na vyšší územně správní celky ČR je uvedeno tak, jak je za rok 2003 uvádějí statistiky Policie ČR, ze kterých jsme údaje o evidovaných obětech kriminality zpracovávali.

to za krajem severočeským (severočeský kraj 20,6% obětí /117 osob/, Praha 15,8% /90 osob/) a za tímž krajem v trestné činnosti ve statistikách policie nazvané jako obchodování se ženami (severočeský kraj 34%, 18 osob, Praha 22,6%, 12 osob).

U ostatních níže uvedených deliktů, pokud jde o nejvyšší počet evidovaných obětí, kraj Praha mezi VÚSC ČR v roce 2003 nezaujal ani ty dvě úplně nejpřednější pozice.

Na první místo mezi vyššími územně správními celky ČR se tak s nejvyššími počty policií evidovaných obětí u jednotlivých typů trestné činnosti dostaly správní celky jiné, nejčastěji potom kraj severomoravský (a to u deliktů: *vydírání* /19,9% obětí, tj. 459 osob, Praha 17,7%, tj. 410 osob/, *úmyslné ublížení na zdraví* /36,3%, tj. 2663 obětí/, Praha 9,5%, tj. 699 obětí/, *ublížení na zdraví z nedbalosti* /26,4%, tj. 112 obětí, Praha 9,6%, tj. 41 obětí/, *nebezpečné vyhrožování* /23,2%, tj. 699 obětí, Praha 8,7%, tj. 262 obětí/, *znásilnění* (19,1%, 124 osob, Praha 17,7%, 115 osob), *týrání svěřené osoby* (18,1%, 34 osob, Praha 15,6%, 32 osob), *pohlavní zneužívání* (20,2%, 195 osob, Praha 9,9%, 95 osob), *násilí na veřejném činiteli* (20,5%, 324 obětí, Praha 15,6%, 247 obětí). Společně na první pozici se umístil kraj severomoravský společně s krajem středočeským u deliktu *opuštění dítěte* (oba kraje po 28,6%, po 4 osobách, Praha žádná evidovaná oběť). Dále pak na první pozici s nejvyšším počtem PČR evidovaných obětí se ocitl též kraj severočeský - a to u deliktů: *obchodování se ženami* /34%, tj. 18 obětí, Praha 22,6%, tj. 12 obětí/, *únos* /40%, tj. 6 obětí, Praha žádná oběť/ a *omezování a zbavení osobní svobody* (20,6%, 117 obětí, Praha 15,8%, 90 osob), taktéž kraj západočeský, a to u kategorie trestné činnosti nazvané jako *ostatní násilné trestné činy* (31,1%, 32 osob, Praha žádná evidovaná oběť), a kraj jihocheský u trestné činnosti označené jako *útisk* (30,8%, 12 osob, Praha 12,8%, 5 osob).

* * *

Pro dokreslení charakteru trestné činnosti v roce 2003 v naší republice z hlediska jejích obětí přinášíme i podrobnější údaje o minimálních počtech Policií ČR evidovaných 0-18 letých obětí kriminality - **O DĚTECH A MLADISTVÝCH**.

V roce 2003 evidované **oběti trestné činnosti ve věku do 18 let** tvořily **nejméně 12,1%** minimálního počtu všech policií zaregistrovaných obětí kriminality v ČR (**minimálně celkem 5594 jednotlivců**). Mezi nimi bylo, jak je zřejmé z příloh č. 7 až č. 10, minimálně 2239 dívek /z nich 1214 bylo ve věku do 15 let/ a minimálně 2606 chlapců /z nich 1344 bylo ve věku do 15 let). Z policejních údajů tedy plyne, že 45,7% (tj. 2558 jedinců) z výše uvedeného minimálního počtu 5594 0-18 letých obětí kriminality v roce 2003 tvořily osoby ve věku do 15 let, tedy osoby ve věku dětském (a z těchto osob ve věku do 15 let jich 4,9% bylo ve věku do 6 let /125 osob - nejméně 66 dívek a 59 chlapců/).

* * *

V roce 2003 **v rámci minimálního počtu všech policií evidovaných obětí kriminality v ČR oběti trestné činnosti do 18 let věku** byly např. u následující trestné činnosti zastoupeny minimálně takto: 100% u *únosu* (15 osob), 98,7% u *pohlavního zneužívání*, 95,7% u *týrání svěřené osoby*. U trestných činů *znásilnění* tvořili 0-18 letí jedinci čtvrtinu minimálního počtu všech policií evidovaných obětí těchto trestných činů (25,7%), u

omezování a zbavení osobní svobody zhruba pětinu (22,5%), právě tak jako u vydírání (18,6%) a loupeží (16,8%).

U trestného činu *úmyslného ublížení na zdraví* byli 0-18 letí jednotlivci mezi všemi zde policií evidovanými oběťmi zastoupeni 9,1%. U trestné činnosti označené jako *ublížení na zdraví z nedbalosti* tvořili takto mladí jedinci přinejmenším téměř pětinu evidovaných obětí (17,4%). Dále mimo jiné kriminalitou poškozené děti a mladiství tvořili v roce 2003 nejméně 7,4% všech policií zaevidovaných obětí *krádeží*, 5,1% obětí útisku (2 osoby), minimálně 3,4% všech zaznamenaných obětí *nebezpečného vyhrožování*, 2,3% všech evidovaných obětí *vražd* a pokusů o ně (§ 219 tr. zák.), více jak čtvrtinu obětí *tzv. ostatní trestné činnosti* (28%).

* * *

Nejčastěji se v roce 2003 kriminalitou poškozené *osoby ve věku 0-18 let* staly **v rámci celkového minimálního počtu policií evidovaných obětí ve věku dětském a mladistvém** /tj. mezi 5 594 osobami/ oběťmi trestných činů: *krádeže* (29,0%), *loupeže* (18,2%), *pohlavního zneužívání* (17,0%), *úmyslného ublížení na zdraví* (11,9%) *vydírání* (7,7%); dále pak byly oběťmi *týrání svěřené osoby* (3,2%), *znásilnění* (3,0%), *omezování a zbavení osobní svobody* (2,3%), *nebezpečného vyhrožování* (1,8%), *ublížení na zdraví z nedbalosti* (1,3%). *Tzv. ostatní trestné činnosti* se stalo obětí 3,8% dětí a mladistvých. Počty obětí do 18 let věku u ostatních policií sledovaných kategorií trestné činnosti viz příloha č. 7.

* * *

Pokud se zaměříme na **absolutní počty** evidovaných *obětí kriminality ve věku do 18 let*, pak v roce 2003 bylo registrováno v České republice podle policejních zdrojů (viz přílohy č.7 až č. 10) nejméně 667 osob ve věku dětském a mladistvém, které se staly oběťmi trestné činnosti označované jako *úmyslné ublížení na zdraví*. Mezi těmito 667 jedinci bylo minimálně 485 chlapců a 130 dívek. Nejméně 74 jedinců ve výše uvedeném věku bylo oběťmi *ublížení na zdraví z nedbalosti* (z nich minimálně 23 dívek, 47 chlapců).

Z naposledy uvedených příloh je dále zřejmé, že minimálně 951 osob do 18 let věku se stalo v roce 2003 oběťmi *pohlavního zneužívání* (mezi nimi bylo nejméně 140 chlapců /z toho 6 chlapců ve věku do 6 let a 126 chlapců ve věku od 6 do 15 let/).

Mezi uvedenými v roce 2003 evidovanými sexuálně zneužívanými dívkami a chlapci byly minimálně tři čtvrtiny dětí (85,1%) ve věku do 15 let (809 osob, mezi nimi bylo 22 dívek ve věku do 6 let a, jak již bylo uvedeno, 6 chlapců v tomtéž věku).

Vedle toho značná část minimálního počtu 0-18 letých jedinců poškozených kriminalitou se stala v roce 2003 oběťmi *krádeže* (1624 osob, z nich nejméně 442 ve věku do 15 let), *vydírání* (430 osob, z nich nejméně 198 ve věku do 15 let), *loupeže* (1018 osob) - přitom ze všech 0-18 letých obětí loupeže v roce 2003 jich nejméně 38,0% bylo ve věku do 15 let (387 osob). Oběťmi *omezování a zbavení osobní svobody* se stalo mezi evidovanými 0-18 letými oběťmi kriminality 128 osob (z nich nejméně 64 ve věku do 15 let), oběťmi *znásilnění* bylo přinejmenším 167 osob (z nich 69 osob bylo ve věku do 15 let - z nich bylo 7 jedinců mužského pohlaví). Celkem bylo oběťmi znásilnění minimálně 11 chlapců ve věku do 18 let.

Nejméně 6 dětí a mladistvých se stalo obětmi vraždy a pokusu o ni (§ 219 tr. zák.), z nich 5 bylo ve věku do 6 let, 1 dívka byla ve věku 15-18 let. Tři děti byly usmrceny matkou bezprostředně po porodu (§ 220 tr. zák.).

Z dalších údajů uvedených v příloze č. 7 o minimálních počtech evidovaných obětí trestné činnosti ve věku do 18 let si lze povšimnout mimo jiné např. skutečnosti, že nejméně 180 z těchto jednotlivců bylo týráno jako svěřená osoba, nejméně 102 dětí a mladistvých bylo obětmi nebezpečného vyhrožování, 15 jednotlivců bylo obětmi únosu a 13 dětí bylo obětmi trestného činu opuštění dítěte, 2 děti byly obětmi trestného činu útisku, 210 dětí a mladistvých se stalo obětí trestné činnosti označené v policejních statistikách jako „ostatní trestná činnost“.

* * *

Charakter trestné činnosti v roce 2003 v naší republice lze doplnit rovněž podrobnějšími údaji o minimálních počtech Policií ČR **evidovaných OBĚTÍ KRIMINALITY STARŠÍCH 60LET.**

Jedná se o údaje o starších osobách, kterých se kriminalita dotkla přímo. Tyto osoby mohou být, obzvláště v pokročilejším věku, díky možným vysokým věkem způsobeným omezením a handicapům v oblasti psychiky, fyzického pohybu či sociálních kontaktů zvýšeně zranitelné a mnohdy i bezbranné; podobně jako oběti kriminality ve věku dětském. Na rozdíl od většiny dětských obětí kriminality často senioři disponují nějakým hodnotnějším majetkem, případně jsou nositeli některých dalších hodnot upoutávajících pozornost pachatelů deliktů (např. užívatelské právo k bytu, pravidelný přísun financí v podobě důchodu apod.).

Lze se domnívat, že i u nás existuje značná latentní kriminalita vůči seniorům, obzvláště v jejich vyšším věku, ovlivněná mimo jiné i zatím nedostatečným zájmem společnosti o daný problém. Dále uváděné údaje o obětech kriminality nad 60 let věku, jak vyplývá z výše uvedeného textu, se týkají těch případů, které se podařilo oficiálně policii zaznamenat.

V roce 2003 evidované **oběti trestné činnosti ve věku nad 60 let** tvořily **nejméně 10,6%** minimálního počtu všech policií zaregistrovaných obětí kriminality v ČR (**minimálně celkem 4879 jednotlivců**).

Tento minimální počet evidovaných obětí kriminality ve věku nad 60 let byl tvořen nejméně z 42,1% muži a nejméně z 54,8% ženami - viz příloha č. 4 a č.11.

* * *

V roce 2003 **oběti** trestné činnosti **starší 60 let** byly **v rámci minimálního počtu všech policií evidovaných obětí kriminality v ČR** např. u následující trestné činnosti zastoupeny nejméně takto: 16,1% u *krádeží*, 13,6% u *vražd*, 11,1% u *ublížení na zdraví z nedbalosti*, 9,5% u *loupeží*, 7,7% u *útisku* (3 osoby), 6,8% u *nebezpečného vyhrožování*, 4,5% u *úmyslného ublížení na zdraví*, 3,2% u *vydírání*, 3% u *omezování a zbavení osobní svobody*, 2,2% u *znásilnění*. Dále evidovaní kriminalitou poškození staří lidé mimo jiné byli z 4,8% obětmi tzv. *ostatní trestné činnosti*, jen z 2,1% u *týrání svěřené osoby* (4 osoby).

* * *

V roce 2003 se kriminalitou poškozené *osoby starší 60 let* staly **v rámci celkového minimálního počtu policíí evidovaných obětí ve věku 60 let a více** /tj. mezi 4879 osobami/ nejčastěji oběťmi trestných činů *krádeže* (72,2%), *loupeže* (11,8%), *úmyslného ublížení na zdraví* (6,8%), *nebezpečného vyhrožování* (4,2%), *vydírání* (1,5%), *ublížení na zdraví z nedbalosti* (1%), oběťmi *ostatní trestné činnosti* (0,7%), v 0,7% byli takto staří lidé oběťmi trestného činu *vraždy*. Oběťmi dalších policejní statistikou sledovaných druhů kriminality se stalo méně než 0,5% osob ze souboru PČR evidovaných jedinců ve věku nad 60 let, např. 0,3% osob ve výše uvedeném věku bylo oběťmi *znásilnění* a 0,4% osob oběťmi *omezování a zbavení osobní svobody* (0,4%) - další trestné činy viz podrobněji příloha č. 11.

* * *

Pokud se zaměříme na **absolutní počty** evidovaných *obětí kriminality starších 60 let* pak v roce 2003 bylo registrováno v České republice podle policejních zdrojů (viz příloha č. 11) nejméně 3525 osob v uvedeném stáří, které se staly oběťmi *krádeže*, nejméně 577 osob bylo oběťmi *loupeže*, minimálně 333 osob bylo oběťmi *úmyslného ublížení na zdraví* a nejméně 205 osob bylo oběťmi *nebezpečného vyhrožování*. Minimálně 73 jednotlivců ve výše uvedeném věku bylo evidováno jako oběti *vydírání*, 47 osob jako oběti *ublížení na zdraví z nedbalosti*, 36 jedinců bylo oběťmi *vraždy* či pokusu o ni, 14 osob bylo oběťmi *znásilnění*, 17 osob oběťmi *omezování a zbavení osobní svobody*. V roce 2003 byly zaevidovány jen 4 oběti starší 60 let u trestného činu *týrání svěřené osoby*. Počty 60 letých a starších obětí u dalších druhů trestné činnosti viz podrobněji příloha č. 11.

Souhrn

Policíí ČR evidovaný minimální počet obětí kriminality byl v roce 2003 v České republice vyšší než v roce předcházejícím. Minimální počet policíí zaevidovaných objektů napadení-osob v roce 2003 činil 46 237 jednotlivců, což znamená, že bylo policíí zaznamenáno o 3154 obětí kriminality více než v roce 2002.

V České republice v roce 2003 oproti roku předcházejícímu došlo v minimálním počtu všech policíí evidovaných obětí kriminality ke *snížení procentového zastoupení* obětí, které *zemřely* na následky trestné činnosti (o 0,3%) a *poklesl* i procentový podíl *zranění* osob /o 3,1%/ . *Snížil se* také procentový podíl obětí tzv. *bez následků* (o 0,3%). Na druhé straně se *zvýšil* procentový podíl osob s *jinými následky* kriminality, a to o 3,7%, k čemuž došlo pravděpodobně i kvůli značnému nárůstu evidovaných obětí *krádeží*.

V *absolutních počtech* se jednalo v roce 2003 o *nárůst* počtu obětí kriminality oproti roku 2002 u *jiných následků* trestné činnosti (o 3546 osob) a *nárůst* v kategorii tzv. *bez následků* (o 378 osob). *Pokles* byl evidentní u následků kriminality pro oběti ve formě *zranění* (o 696 osob) a *úmrť* (o 74 osob).

Z policejních údajů bylo též patrné, že za posledních 8 let (1996 - 2003) mezi všemi policíí zaevidovanými oběťmi kriminality za jednotlivé uvedené roky byl v roce 2003 zaznamenán nejnižší procentový podíl *úmrť* osob v důsledku trestné činnosti /0,73%/ (nejednalo se však o nejnižší výskyt úmrť v důsledku kriminality za uvedené období v absolutních počtech obětí /v roce 2003 se konkrétně jednalo o 341 policíí evidovaných obětí trestné činnosti/).

Resumé

Kriminalita v roce 2003

PhDr. Alena Marešová

Předkládaný sborník statí o kriminalitě v roce 2003 je pokračováním již dlouholeté tradice IKSP jednou ročně formou sborníku zhodnotit jak celkovou úroveň kriminality v předchozím roce (s návazností v tabulkové části na několikaleté řady statistických údajů o vybraných druzích kriminality v ČR), tak u některých druhů kriminality poskytnout hlubší pohled do problémů, v tom kterém roce pro určitý druh kriminality charakteristických.

V prvním příspěvku vedoucí autorského kolektivu komentuje základní ukazatele o kriminalitě v roce 2003, změny oproti minulému období i případný vývoj kriminality v nejbližší budoucnosti. Na úvodní článek navazují v závěru studie publikované přílohy.

Článek ing. Balouna je v tomto roce koncipován jako další z fragmentů statistické kvantifikace kriminogenních faktorů, a je věnován velikostní struktuře obcí a jejímu dopadu na kriminalitu. Představuje tak čtvrtou část kvantifikace: první část, publikovanou v roce 2000, věnoval autor vlivu chudoby na kriminalitu, resp. výskytu nezaměstnanosti v regionech, druhou - vlivu hustoty osídlení a třetí - výskytu religiozity obyvatelstva ve srovnávaných regionech.

Dr. Cejp se tradičně zabývá problematikou organizovaného zločinu, jeho stavem v ČR a vývojem do roku 2003.

V článku ing. Kadeřábkové je popsán současný stav hospodářské kriminality a jeho odlišnosti od předchozích let.

Poslední příspěvek (dr. Martinkové) je věnován problematice obětí trestné činnosti v České republice v roce 2003 a je zpracován z námi každoročně vyžadovaných nestandardních statistických sestav Policie ČR.

Samostatnou část sborníku tvoří přílohy, jejichž cílem je mj. ukázat kontinuální vývoj kriminality obecně i vývoj jednotlivých kriminálních jevů.

Základní poznatky, blíže ve sborníku komentované lze stručně shrnout takto: Celkový stav kriminality v ČR v roce 2003, vyjádřený statistickými údaji a srovnáním s léty předchozími, lze nahlížet jako pokračování nevýrazného období stagnace. Policie evidovala v roce 2003 celkem 357 740 trestných činů, což bylo o cca 15 tis. méně než v roce předchozím. Z evidovaných trestných činů v roce 2003 bylo 135 581 tzv. objasněných, což bylo o cca 16 tis. méně než v roce 2002. Včetně dodatečně objasněných řešila policie 154 tis. tr. činů, jejichž pachatel byl znám či zjištěn. Na 1 000 obyvatel tak bylo v České republice policií evidováno 36 trestných činů, přičemž v Praze to bylo 82 trestných činů. Tomu odpovídá podíl Prahy na výši kriminality, který představuje cca 30 %. Objasněnost trestných činů v Praze také stále klesá.. Celkem více než tři čtvrtiny trestných činů spáchaných v Praze v roce 2003 (především majetkové) zůstaly neobjasněny, což lze komentovat i tak, že značná část trestných činů spáchaných v průběhu roku na území Prahy se pachatelům vyplatila. U majetkové kriminality, představované zejména krádežemi vloupáním i tzv. krádežemi

prostými, bylo objasněno v Praze totiž jen cca 9% evidovaných trestných činů. A když připočteme, že větší část trestných činů s menší škodou zůstala latentní (část obětí tuzemských a zahraničních policií trestný čin vůbec nehlásí), tak drobná kriminalita je zde jedním z nejnvýnosnějších a bezrizikových zaměstnání. Je zjevné, že Praha je mj. stále centrem kriminální turistiky a dosud uplatňovaná protiopatření jsou zatím bezzubá.

Z vývoje policií stíhaných a vyšetřovaných osob (tzv. známých pachatelů) za trestné činy evidované v části objasněné kriminality v roce 2003 vyplývá, že i zde došlo k poklesu, byť nepatrnému. Ve srovnání s rokem 2002 bylo známých pachatelů méně o cca 2,5 tis. osob. Celkem bylo v roce 2003 stíháno a vyšetřováno cca 121 tis. pachatelů za spáchání cca 144 tis. trestných činů (včetně dodatečně objasněných s dodatečně zjištěným pachatelem). Přepočítáno na počet obyvatel ČR bylo v roce 2003 stejně jako v roce 2002 Policií ČR stíháno a vyšetřováno 12 osob z 1 000 obyvatel.

Z celkového počtu 121 393 známých pachatelů bylo 14 577 žen, což představuje 12 % a 6923 cizinců, což představuje 6% ze všech známých pachatelů. Ve srovnání s rokem 2002 se počet známých pachatelek mírně snížil a počet pachatelů – cizinců se mírně zvýšil (o cca 700 osob).

Při vyčlenění nedospělých pachatelů (mladších 18ti let), tzv. mladistvých a dětí do 15ti let, z počtu všech známých pachatelů, je zjevné, že v posledních dvou letech došlo k radikálnímu poklesu jimi spáchané kriminality (policií evidované) a poklesu počtu stíhaných a vyšetřovaných osob v uvedeném věku.

Tento nepřehlédnutelný pokles, ke kterému došlo poprvé v roce 2002 ve srovnání s celým předchozím desetiletím, Nejvyšší státní zastupitelství ČR ve své zprávě o činnosti za rok 2002 vysvětluje takto: 1) došlo k poklesu zastoupení mládeže v populaci obecně; 2) právě na statisticky vyjádřené kriminalitě mladistvých se projevila novela trestního zákona, která od 1.1.2002 mj. radikálně zvýšila hranici škody (na více než dvojnásobek). Výše trestným činem způsobené škody je nejdůležitějším kritériem pro odlišení trestných činů od korespondujících přestupků, které již nejsou ve statistice policie vykazovány. První důvod však, dle našeho mínění, platí pro delší časové období a nelze jim zdůvodnit pokles v jednom roce. Takže spíše platí druhý důvod.

Teprve další roky ukáží, která zdůvodnění poklesu stavu kriminality v letech 2002 a 2003 byla pravdivá a zda křivka dalšího vývoje kriminality začne opravdu směřovat dolů.

Summary :

Criminality 2003

PhDr. Alena Marešová

The publication of the volume of papers on crime in 2003 represents the continuation of a long-established tradition for the IKSP: the annual publication offers a set of evaluations of the overall crime level in the previous year (with reference in the tables to the many years of statistical data on certain forms of crime in the Czech Republic) and provides an in-depth perspective on problems that were typical of a certain form of crime in the relevant year.

In the first contribution the head of the group of authors comments on the basic crime indicators in 2003, changes from the previous period and possible developments in crime in the immediate future. The appendices published at the study's end refer to the opening article.

Ing. Baloun's article forms another section of the statistical quantification of criminogenic factors, this year looking at the structure of communities by their size and the consequent effect on crime. It thus represents the fourth part of the quantification: the first part, published in 2000, examined the influence of poverty on crime, or unemployment in the regions; the second looked at the impact of the density of settlements; the third studied religiosity among the populations of comparable regions.

Dr. Cejp has traditionally addressed the question of organised crime, its state in the Czech Republic and its development up to 2003.

Ing. Kadeřábková's article describes the current state of economic crime and how it differs from previous years.

The final contribution (Dr. Martinková) looks at the issue of victims of crime in the Czech Republic in 2003 and is compiled from the Czech Police's non-standard statistical records requested by us on an annual basis.

The appendices form a separate part to the volume. These are intended *inter alia* to show the continual development of crime generally and the development of specific criminal phenomena.

The basic information referred to in the volume can be summarised briefly as follows: The overall state of crime in the Czech Republic in 2003, as expressed by statistical data and compared with previous years, can be viewed as the continuation of an unremarkable period of stagnation. In 2003, the Police recorded a total of 357 740 crimes, which was about 15 thousand less than in the previous year. Of the crimes recorded in 2003, 135 581 were solved, which was around 16 thousand less than in 2002. Including those additionally solved, the police dealt with 154 thousand crimes for which the culprit was either known or ascertained. This means that the police recorded 36 crimes per 1 000 of the population, with Prague recording a rate of 82 crimes. This reflects Prague's proportion of overall crime, which stands at around 30 %. The amount of crimes solved in Prague also continues to fall. In all, more than three-quarters of crimes committed in Prague in 2003 (mostly property crimes) remained

unsolved, which can be interpreted as meaning that a significant number of crimes committed in Prague during 2003 paid off for their perpetrators. For property crime, which generally involves burglary or 'ordinary' theft, only around 9 % of recorded crimes were solved in Prague. And when we take into account the fact that the majority of petty crimes remains latent (meaning that a proportion of the victims, whether domestic or foreign, do not report the crime to the police) we see that petty crime is one of the most profitable and low-risk occupations in the metropolis. It is clear that Prague is, among other things, still the centre of criminal tourism, and the counter-measures adopted thus far have had little or no effect.

The number of persons apprehended and investigated by the police (what is termed known offenders) for crimes recorded in the solved crimes section for 2003 also shows a reduction, albeit very minor. In comparison with 2002, there were approximately two and a half thousand fewer known offenders. In total, around 121 thousand offenders were apprehended and investigated for about 144 thousand crimes (including additionally solved with additionally ascertained culprit). As a proportion of the number of inhabitants of the Czech Republic, the Czech Police apprehended and investigated 12 persons for every 1 000 inhabitants in 2003.

Of the total number of 121 393 known offenders, 14 577, or 12 %, were women, and 6 923, or 6 %, were foreigners. Compared with 2002, the number of known offenders fell slightly and the number of culprits – foreigners rose slightly (by about 700 persons).

If we look specifically at under-age offenders (younger than 18 years of age), meaning juveniles and children up to 15, from the number of all known offenders, it is evident that in the past two years there has been a radical fall in crimes committed by them (recorded by the police) and a fall in the number of persons apprehended and investigated in this age group.

This marked reduction, which was first registered in 2002 in comparison with the previous decade, was explained by the Supreme Public Prosecutor's Office of the Czech Republic in its report on activities for 2002 as follows: 1) a general fall in the numbers of juveniles as a proportion of the population; 2) the amendment to the penal code, which from 1 January 2002 radically increased the level for damage (by more than double), impacted on the statistics for juvenile crime. The amount of damage caused by crime is the most important criterion in distinguishing crimes from corresponding misdemeanours, which are not recorded in police statistics any more. In our opinion, the first reason applies for a longer time period and cannot therefore explain a reduction over one year. We thus favour the second reason.

Only future years will show which reason for the fall in crimes in 2002 and 2003 will be correct and whether the curve for the future development of crime will really begin to go down.

Translation : Marvel

Celková kriminalita v České republice

(Policíí ČR evidované trestné činy. Zdroj: policejní statistika od doby počítačového zpracování dat)

Zpracovala A. Marešová

Tabulka č. 1

Rok	Zjištěné trestné činy	Objasněné tr.činy	Procento
1973	109 355	92 685	85,00%
1974	109 573	92 536	84,45
1975	110 957	96 725	87,17
1976	106 602	93 753	87,94
1977	103 083	89 956	87,26
1978	103 251	89 798	86,97
1979	98 091	83 825	85,45
1980	103 219	86 653	83,95
1981	110 312	90 906	82,40
1982	120 444	97 847	81,23
1983	117 001	96 939	82,85
1984	120 918	100 672	83,25
1985	121 272	100 665	83,00
1986	122 122	101 000	82,70
1987	120 260	99 006	82,32
1988	119 675	97 064	81,10
1989	120 768	93 542	77,45
1990	216 852	83 237	38,38
1991	282 998	94 115	33,25
1992	345 140	108 380	31,40
1993	398 505	126 442	31,72
1994	372 427	136 935	36,76
1995	375 630	151 842	40,42
1996	394 267	162 929	41,32
1997	403 654	169 177	41,90
1998	425 930	185 093	43,46
1999	426 626	193 354	45,32
2000	391 469	172 245	43,99
2001	358 577	166 827	46,52
2002	372 341	151 492	40,69
2003	357 740	135 581	37,90

Trestná činnost v České republice v roce 2003 podle policejního územního členění
 Zpracovala: A. Marešová

Tabulka č. 2

	Tr.činy evidované policí	Počet obyvatel k 31.12.2003	Tr.činy na 1000 obyvatel	Pořadí podle zamořenosti území
Česká republika	357 740	10 211 455	35,03	
Praha	99 119	1 165 581	85,04	1
Středočeský kraj	38 567	1 135 795	33,96	5
Jihočeský kraj	15 837	625 541	25,32	9
Plzeňský kraj	16 236	550 113	29,51	8
Karlovarský kraj	10 609	304 249	34,87	4
Ústecký kraj	30 934	820 868	37,68	2
Liberecký kraj	15 667	427 722	36,63	3
Králohradecký kraj	12 822	547 563	23,42	11
Pardubický kraj	10 540	505 486	20,85	12
Vysočina kraj	8 693	517 511	16,80	14
Jihomoravský kraj	34 463	1 122 570	30,70	6
Olomoucký kraj	15 822	636 313	24,86	10
Moravskoslezský kraj	37 391	1 260 277	29,67	7
Zlínský kraj	11 040	591 866	18,65	13

Kriminalita od roku 1987 z pohledu policejní statistiky, státních zastupitelství a soudů
Zpracovala A. Marešová

Tabulka č. 3

Rok	Policí zjištěné trestné činy	Policí objasněné trestné činy	Stíháno osob	Obžalované osoby	Soudy odsouzené osoby
1987	120 260	99 006	71 716	59 379	53 366
1988	119 657	97 064	72 887	51 782	47 887
1989	120 768	93 542	65 959	48 523	41 005
1990	216 852	83 237	55 317	26 341	16 521
1991	282 998	94 115	63 194	44 114	27 837
1992	345 1400	108 380	66 565	48 556	31 017
1993	398 505	126 442	82 575	57 917	35 148
1994	372 427	136 935	85 929	65 139	51 931
1995	375 630	151 842	105 169	84 006	54 957
1996	394 267	162 929	109 204	85 377	57 974
1997	403 654	169 177	108 275	84 066	59 777
1998	425 930	185 093	106 488	73 905*	54 083*
1999	426 626	193 354	127 887	84 973	62 595
2000	391 469	172 245	110 808	86 074	63 211
2001	358 577	166 827	110 461	84 855	60 182
2002	372 341	151 491	93 378	77 210	65 098
2003	357 740	135 581	92 958	78 726	66 131

Vysvětlivky:

Stíháno – počet osob, jejichž stíhání vedené podle § 160 trestního řádu bylo ve sledovaném roce ukončeno

Obžalováno – počet osob, na něž byla podána obžaloba podle § 176 trestního řádu

Odsouzeno – počet osob pravomocně odsouzených

* V roce 1998 v důsledku amnestie prezidenta bylo v přípravném řízení ukončeno více než 27 tisíc trestních věcí a zastaveno stíhání více než 15 tis. osob. Projevilo se to jak snížením počtu obžalovaných osob, tak i následně osob odsouzených. Největší dopad měla amnestie na počty obžalovaných mladistvých pachatelů a obžalovaných žen.

Přehled o počtu vražd a pokusů o ně na území ČR od roku 1974
 Ze statistik Policie ČR zpracovala A. Marešová

Tabulka č. 4

Rok	Celkový počet	Objasněné trestné činy	Z toho pokusů	Novorozených dětí
1974	151	-	50	16
1975	137	-	36	14
1976	114	-	32	9
1977	101	-	33	11
1978	120	-	31	13
1979	130	-	37	12
1980	124	-	44	5
1981	135	-	39	7
1982	161	-	57	21
1983	173	-	67	12
1984	147	-	56	15
1985	142	-	45	12
1986	129	-	38	12
1987	139	-	35	12
1988	100	-	33	1
1989	126	119	41	5
1990	212	184	55	7
1991	194	174	61	9
1992	258	219	78	8
1993	278	229	83	6
1994	286	237	82	4
1995	277	239	96	3
1996	267	226	91	4
1997	291	252	101	3
1998	313	272	135	1
1999	265	236	89	4
2000	279	228	101	6
2001	234	208	84	1
2002	234	210	92	1
2003	232	199	66	3

Pozn.: včetně příprav – cca 4-8 skutků ročně.

Přehled o počtu policíí evidovaných loupeží (§ 234 TZ)

Zpracovala A. Marešová

Tabulka č. 5

Rok	Zjištěné trestné činy	Objasněné trestné činy
1973	522	445
1974	483	402
1975	469	389
1976	408	322
1977	641	547
1978	664	558
1979	602	540
1980	735	645
1981	643	534
1982	712	601
1983	893	732
1984	815	695
1985	944	816
1986	870	754
1987	800	683
1988	799	675
1989	789	631
1990	3 855	1 475
1991	4 142	1 515
1992	3 855	1 475
1993	4 109	1 530
1994	3 826	1 767
1995	3 978	1 752
1996	4 218	1 965
1997	4 751	2 006
1998	4 306	1 861
1999	4 817	1 900
2000	4 644	1 811
2001	4 372	1 813
2002	5 434	2 450
2003	5 468	2 334

Srovnání počtu vězňů v jednotlivých evropských státech a vybraných mimoevropských státech v poměru k počtu trvale tam žijících obyvatel
(vězni jsou zde jak věznění obvinění, tak i odsouzení) ¹³

S využitím údajů Home Office zpracovala Dr. A. Marešová

Tabulka č. 6

Země	1996	1997	1998	1999	2000	Změny 1996- 2000 v proc.	Počty vězňů na 100tis.	Pořadí podle počtu vězňů na obyv.
Anglie a Wales ²	55537	61 940	65 771	65 594	65 666	18	124*	23
Belgie ⁴	7 935	8 522	7 860	8 143	8 524	7	83	13
Bulharsko ⁵	nezjiš.		11 541			-		
ČR ⁶	20 860	21 560	22 067	23 060	21 358	2	208*	28
Dánsko	3 194	3 170	3 340	3 496	3 240	1	61	6
Estonsko ⁷	4 224	4 638	4 791	4 379	4 679	11	325	31
Finsko ⁶	3 248	2 836	2 772	2 663	2 887	-11	56	3
Francie	54 014	54 442	53 607	53 948	48 835	-10	80	12
Holandsko	13 261	13 618	13 333	13 231	13 847	4	87	15
Irsko	2 139	2 424	2 620	2 741	2 887	35	76	10
Itálie ⁶	48 747	50 527	49 173	53 296	54 479	12	94	17
Kypr	235	263	226	247	288	23	43	1
Litva ⁶	12 200	13 628	14 404	14 412	9 516	22	257	30
Lotyšsko	nezjiš.		10 070					
Lucembursko	427	443	392	386	400	-6	92	16
Maďarsko ⁶	12 763	13 405	14 366	15 110	15 757	23	157	26
Malta	189	254	260	230	257	36	68	8

¹³ Srov. Barclay, G., Tavarcs, C.: International comparisons of criminal justice statistics 2000, Home Office a Statistical Bulletin, Issue 05/02, ISSN 1358-510X, Table C a Table 3, s. 7, 18-19

Počty vězňů, pokud není uvedeno jinak, představují stav vždy k 1. září

² Statistika uvádí počty vězňů k 31. srpnu

⁴ Statistika uvádí denní průměr počtu vězňů osob

⁵ Stav vězňů k 31. lednu

⁶ Stav k 31. prosinci

⁷ Stav vězňů k 1. lednu

Tabulka č. 6

Země	1996	1997	1998	1999	2000	Změny 1996-2000 v procentech	Počty vězňů na 100 tis. obyvatel	Pořadí podle počtu vězňů na obyv.
Německo ⁵	71 675	75 026	78 324	79 666	79 507	11	97	18
Norsko ⁴	2 602	2 536	2 466	-	-	-8	56	3
Polsko ²	57 320	57 424	59 180	54 842	65 336	14	170 *	27
Portugalsko	13 743	14 167	14 330	13 086	12 728	-7	124	23
Rakousko ³	6 778	6 946	6 891	6 877	6 861	1	84	14
Rumunsko	43 609	44 227	51 310	51 396	49 682	14	222	29
Rusko ⁶	1,051 515	1,009 863	1,009 172	1,060 085	-	4	729	34
Řecko	5 270	5 577	7 129	7 525	8 038	53	76	10
Severní Irsko ³	1 640	1 555	1 454	1 158	1 011	-38	60	5
Skotsko	5 862	6 084	6 018	6 029	5 868	0	115	21
Slovensko	8 168	7 656	6 897	6 904	7 136	-13	132*	24
Slovinsko	614	768	793	935	1 136	85	57	4
Španělsko ⁶	42 105	42 756	44 370	44 197	45 309	8	114	20
Švédsko ⁸	5 768	5 221	5 290	5 484	5 678	-2	64	7
Švýcarsko ⁹	5 479	5 428	5 648	5 818	5 727	5	79	11
Turecko	-	60 606	60 391	67 581	49 512	-	74	9
Austrálie ¹⁰	18 193	19 128	19 906	21 538	21 714	19	113	19
Kanada ¹¹	38 574	38 775	37 793	37 384	-	-3	123	22
Japonsko ²	48 395	50 600	52 830	54 811	59 982	24	47	2
Nový Zéland ³	4 983	5 152	5 450	5 661	5 720	15	149	25
Jižní Afrika ⁴	118 731	134 202	141 441	154 576	166 334	40	385	32
USA ¹⁰	1,646 020	1,743 643	1,802 187	1,860 520	1,931 859	17	685*	33

* - u takto označených údajů jsou k dispozici počty vězňů na 100 000 obyvatel

⁵ Stav vězňů k 31. lednu

⁴ Statistika uvádí denní průměr počtu vězňů na 100 000 obyvatel

² Statistika uvádí počty vězňů k 31. srpnu

³ Statistika uvádí roční průměr počtu vězňů na 100 000 obyvatel

⁶ Stav k 31. prosinci

⁸

⁹ Stav k 20. březnu

¹⁰ Stav k 30. červnu

¹¹ Roční průměr za finanční rok, tj. od 1. dubna do 31. března

Příloha č. 1

MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TRESTNÉ ČINNOSTI v r. 2003 V ČESKÉ REPUBLICE.

Zpracováno IKSP z údajů Policie ČR /formulář o trestném činu, pol. 08/. Jedná se o "objekty napadení-osoby /muže,ženy/" plus osoby tvořící "objekty napadení - skupiny osob" x/.

HESLO TAKTICKO STATISTICKÉ KLASIFIKACE	§§ TR.ZÁK.	POČET OBĚTÍ S NÁSLEDKY TRESTNÝCH ČINŮ				
		ÚMRTÍ	ZRANĚNÍ	JINÝ NÁSL.	BEZ NÁSL.	CELKEM OBĚTÍ
Krádež	247	0	129	18 887	2864	21880
Loupež	234	8	1247	3829	884	5968
Loupeže ve finanč.instituc.	234	0	4	73	23	100
Vydírání	235	0	229	1307	778	2314
Vražda	219	159	80	6	19	264
Vražda novoroz. matkou	220	3	0	0	0	3
Úmyslné ublíž. na zdraví (vč. pohlavní nemocí)	221, 222	52	6574	498	212	7336
Ohrožování pohl. nemocí	226	0	0	1	0	1
Ublížení na zdraví z nedbalosti	223,224,201	90	309	22	4	425
Pohlav.zneuž.v závislosti	242/2, 243	0	1	83	33	117
Pohlavní zneuž. ostatní	242	0	6	597	244	847
Znásilnění	241	0	95	435	119	649
Obchodování se ženami	246	0	0	45	8	53
Únos	216	0	1	6	8	15
Omez.a zbav.osob.svob.	231, 232	1	99	301	168	569
Útisk	237	0	2	30	7	39
Braní rukojmí	234a	0	0	9	0	9
Týrání svěřené osoby	215	0	78	94	16	188
Opuštění dítěte	212	0	0	10	4	14
Násilí na veřej. činiteli (členu policie a ostat.)	153,154/1,15 5 156/1,2	0	429	614	536	1579
Nebezpečné vyhrožování	197a	1	467	1468	1078	3014
Ostatní násilné tr. činy	230,233	1	7	62	33	103
Ostatní trestná činnost	xx/	26	213	341	170	750
OBĚTÍ CELKEM		341	9970	28718	7208	46237

x/ Policie ČR vykazuje pro své potřeby vedle "objektů napadení-osob/mužů, žen/" zvlášť "objekty napadení - skupiny osob".

xx/ §§ tr. zák.: 154/2, 164, 165, 167,168,169a, 169b, 172,174,175,177,179,180-184,189,190,194a, 200,206-209,239/1,240/1,253,255,259,262-265.

Příloha č. 2

MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TRESTNÉ ČINNOSTI v ČR v r. 2003**VĚK "OBJEKTU NAPADENÍ-OSOB: ŽEN"**

Zpracováno IKSP z údajů Policie ČR / formulář o tr. činu, pol. 08/.

Týká se "objektů napadení-osob /mužů, žen/" x/.

Heslo takticko statistické klasifikace	§§ TR.ZÁK.	Ženy - věk obětí v letech						Nezjiš - těno	Celkem - obětí
		0-18	18-30	30-40	40-60	60 a více			
Krádež	247	784	3298	1573	3676	2005	12	11348	
Loupež	234	128	593	268	597	352	6	1944	
Loupeže ve finanč.institucích	234	0	16	10	19	1	0	46	
Vydírání	235	82	192	109	109	27	2	521	
Vražda	219	3	16	18	20	18	2	77	
Vražda novorozence matkou	220	2	0	0	0	0	0	2	
Úmyslné ublížení na zdraví (vč. pohlavní nemoci)	221, 222	130	564	531	633	117	0	1975	
Ohrožování pohl. nemocí	226	0	0	0	0	0	0	0	
Ublížení na zdraví z nedbalosti	223, 224, 201	23	20	20	42	23	0	128	
Pohlavní zneuž. v závislosti	242/2, 243	82	1	0	0	0	0	83	
Pohlavní zneužívání ostatní	242	628	4	0	0	0	1	633	
Znásilnění	241	152	264	100	81	14	0	611	
Obchodování se ženami	246	0	2	0	0	0	0	2	
Únos	216	6	0	0	0	0	0	6	
Omez.a zbav.osob.svobody	231, 232	73	162	64	62	8	0	369	
Útisk	237	0	5	4	2	2	0	13	
Braní rukojmí	234a	0	0	0	0	0	0	0	
Týrání svěřené osoby	215	49	2	0	0	1	0	52	
Opuštění dítěte	212	2	0	0	0	0	0	2	
Násilí na veřejném činiteli (členu policie a ostat.)	153,154/1 155,156/1, 2	0	19	9	12	1	0	41	
Nebezpečné vyhrožování	197a	31	387	418	525	97	2	1460	
Ostatní násilné trestné činy	230, 233	0	3	0	0	0	0	3	
Ostatní trestná činnost	xx/	64	34	40	52	9	0	199	
OBĚTI CELKEM		2239	5582	3164	5830	2675	25	19515	

x/ Z technických důvodů nejsou v tabulce uvedeni jedinci, kteří tvořili "objekty napadení-skupiny osob".

Policie ČR vykazuje pro své potřeby vedle "objektů napadení - osob /mužů,žen/" zvlášť "objekty napadení- skupiny osob". Z údajů policie u "objektů napadení - skupin osob" není možné vždy jednoznačně určit, kolik těmto osobám je let.Viz blíže text týkající se obětí trestné činnosti.

xx/ §§ tr.zák.:154/2, 164, 165, 167,168,169a, 169b, 172,174,175,177,179,180-184,189,190,194a, 200,206-209,239/1,240/1,253,255,259,262-265.

Příloha č. 3

MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TRESTNÉ ČINNOSTI v ČR v r. 2003
VĚK "OBJEKTU NAPADENÍ-OSOB: MUŽU".

Zpracováno IKSP z údajů Policie ČR /formulář o tr. činu, pol. 08/.

Týká se "objektů napadení-osob/mužů,žen/" x/.

Heslo takticko statistické klasifikace	§§ TR. ZÁK.	Muži - věk obětí v letech						
		0-18	18-30	30-40	40-60	60 a více	Nezjiš- těno	Celkem obětí
Krádež	247	801	3172	1528	2962	1457	15	9935
Loupež	234	665	1086	492	708	202	3	3156
Loupeže ve finanč.institucích	234	0	1	1	2	0	0	4
Vydírání	235	237	377	225	236	36	4	1115
Vražda	219	3	26	31	55	14	2	131
Vražda novoroz. matkou	220	1	0	0	0	0	0	1
Úmyslné ublížení na zdraví (vč.pohlav.nemocí)	221, 222	485	1826	871	1135	208	4	4529
Ohrožování pohl. nemocí	226	1	0	0	0	0	0	1
Ublížení na zdraví z nedbalosti	223, 224, 201	47	58	42	81	22	0	250
Pohlav. zneuž. v závislosti	242/2, 243	24	0	0	0	0	0	24
Pohlavní zneužívání ostatní	242	116	1	0	0	0	0	117
Znásilnění	241	11	14	5	1	0	1	32
Obchodování se ženami	246	1	0	0	0	0	0	1
Únos	216	7	0	0	0	0	0	7
Omez.a zbav.osob. svobody	231,232	47	40	14	19	6	0	126
Útisk	237	2	4	3	3	1	0	13
Braní rukojmí	234a	0	0	2	0	1	0	3
Týrání svěřené osoby	215	50	0	0	2	1	0	53
Opuštění dítěte	212	2	0	0	0	0	1	3
Násilí na veřejném činiteli (členu policie a ostat.)	153,154/1 155,156/1, 2	0	391	187	87	5	20	690
Nebezpečné vyhrožování	197a	56	224	138	271	73	2	764
Ostatní násilné tr. činy	230, 233	0	0	0	1	0	0	1
Ostatní trestná činnost	xx/	50	61	52	105	27	2	297
OBĚTI CELKEM		2606	7281	3591	5668	2053	54	21253

x/ Z technických důvodů nejsou v tabulce uvedeni jedinci, kteří tvořili "objekty napadení-skupiny osob".

Policie ČR vykazuje pro své potřeby vedle "objektů napadení - osob /mužů,žen/" zvlášť "objekty napadení- skupiny osob". Z údajů policie u "objektů napadení - skupin osob" není možné vždy jednoznačně určit, kolik těmto osobám je let.Viz blíže text týkající se obětí trestné činnosti.

xx/ §§ tr. zák.: 154/2, 164, 165, 167,168,169a, 169b, 172,174,175,177,179,180-184,189,190,194a, 200,206-209,239/1,240/1,253,255,259,262-265.

Příloha č. 4

MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TR. ČINNOSTI v r. 2003 v ČR - VĚK "OBJEKTU NAPADENÍ-OSOB(MUŽU, ŽEN)", kt. PČR vykazuje ve formul.o tr.činu, pol. 08.Týká se "objektů napad.-osob/mužů,žen/". Z tech.dův. nejsou započítány osoby v"objektech napad.-skupinách osob".

Heslo takticko statistické klasifikace	§§ TR.ZÁK.	Věk obětí v letech									Nezjiš- těno	Celkem obětí
		od 0 do 18 let			od 18 do 60 let			nad 60 let				
		muži	ženy	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy	Celkem		
Krádež	247	801	784	1585	7662	8547	16209	1457	2005	3462	27	21283
Loupež	234	665	128	793	2286	1458	3744	202	352	554	9	5100
Loupeže ve finanč. institucích	234	0	0	0	4	45	49	0	1	1	0	50
Vydírání	235	237	82	319	838	410	1248	36	27	63	6	1636
Vražda	219	3	3	6	112	54	166	14	18	32	4	208
Vražda novorozence matkou	220	1	2	3	0	0	0	0	0	0	0	3
Úmysl.ublíž.na zdraví (i pohl. nem.)	221, 222	485	130	615	3832	1728	5560	208	117	325	4	6504
Ohrožování pohlav. nemocí	226	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Ublíž. na zdraví z nedbalosti	223, 224,201	47	23	70	181	82	263	22	23	45	0	378
Pohlavní zneuž. v závislosti	242/2, 243	24	82	106	0	1	1	0	0	0	0	107
Pohlavní zneužívání ostatní	242	116	628	744	1	4	5	0	0	0	1	750
Znásilnění	241	11	152	163	20	445	465	0	14	14	1	643
Obchodování se ženami	246	1	0	1	0	2	2	0	0	0	0	3
Únos	216	7	6	13	0	0	0	0	0	0	0	13
Omez. a zbav. osobní svobody	231, 232	47	73	120	73	288	361	6	8	14	0	495
Útisk	237	2	0	2	10	11	21	1	2	3	0	26
Braní rukojmí	234a	0	0	0	2	0	2	1	0	1	0	3
Týrání svěřené osoby	215	50	49	99	2	2	4	1	1	2	0	105
Opuštění dítěte	212	2	2	4	0	0	0	0	0	0	1	5
Násilí na veřej.činiteli (čl.pol. a ost.)	153,154/1,155,156/1,2	0	0	0	665	40	705	5	1	6	20	731
Nebezpečné vyhrožování	197a	56	31	87	633	1330	1963	73	97	170	4	2224
Ostatní násilné trestné činy	230, 233	0	0	0	1	3	4	0	0	0	0	4
Ostatní trestná činnost	xx/	50	64	114	218	126	344	27	9	36	2	496
OBĚTÍ CELKEM		2606	2239	4845 x/	16540	14576	31116 x/	2053	2675	4728 x/	79	40768

x/ Nejsou započítáni jedinci, u kterých v "objektech napadení-osobách(muži, ženy)" nebyl zjištěn věk.

xx/§§TZ:154/2,164,165,167,168,169a,169b,172,174,175,177,179,180-184,189,190,194a,200,206-209,239/1,240/1,253,255,259,262-265.

Příloha č. 5

MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TR. ČINNOSTI v r. 2003 v ČESKÉ REPUBLICE.**POČTY OSOB V "OBJEKTECH NAPADENÍ - SKUPINÁCH OSOB" A POČTY SKUPIN.**

Zpracováno IKSP z údajů Policie ČR /formulář o tr. činu, pol. 08/ x/.

Heslo takticko statistické klasifikace	§§ TR.ZÁK.	Počet objektů napadení- skupin	Počet jedinců ve skupinách osob				
			Následky trestného činu				Celkem osob
			úmrť	zranění	jiný násl.	bez násl.	
Krádež	247	270	0	3	536	58	597
Loupež	234	344	1	117	588	162	868
Loupeže ve finančních institucích	234	15	0	3	34	13	50
Vydírání	235	200	0	20	370	288	678
Vražda	219	22	25	20	0	11	56
Vražda novorozence matkou	220	0	0	0	0	0	0
Úmyslné ublížení na zdraví (vč. pohlavní nemocí)	221,222	352	2	602	135	93	832
Ohrožování pohlavní nemocí	226	0	0	0	0	0	0
Ublížení na zdraví z nedbalosti	223, 224,201	20	7	35	4	1	47
Pohlavní zneužívání v závislosti	242/2, 243	5	0	0	10	0	10
Pohlavní zneužívání ostatní	242	34	0	0	65	32	97
Znásilnění	241	3	0	0	6	0	6
Obchodování se ženami	246	8	0	0	43	7	50
Únos	216	1	0	0	0	2	2
Omezování a zbav. osob. svobody	231, 232	27	0	4	48	22	74
Útisk	237	3	0	0	13	0	13
Braní rukojmí	234a	1	0	0	6	0	6
Týrání svěřené osoby	215	32	0	20	52	11	83
Opuštění dítěte	212	4	0	0	7	2	9
Násilí na veřejném činiteli (členu policie a ostat.)	153, 154/l, 155, 156/1,2	379	0	171	352	325	848
Nebezpečné vyhrožování	197a	328	0	72	375	343	790
Ostatní násilné trestné činy	230, 233	26	0	6	60	33	99
Ostatní trestná činnost	xx/	90	2	53	151	48	254
OBĚTÍ CELKEM		2164	37	1126	2855	1451	5469

x/ V tabulce jsou uvedeny počty osob-obětí kriminality, které tvořily PČR zvlášť evidované "objekty napadení-skupiny osob".

Policie ČR vykazuje pro své potřeby vedle "objektů napadení-osob /mužů, žen/" zvlášť "objekty napadení-skupiny osob".

xx/ §§ tr. zák.: 154/2, 164, 165, 167,168,169a, 169b, 172,174,175,177,179,180-184,189,190,194a,200,206-209,239/1,240/1, 253,255,259,262-265.

Příloha č. 6

MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TR. ČINNOSTI v r. 2003 v ČESKÉ REPUBLICE-DĚLENÍ PODLE KRAJU. Zpracováno IKSP z údajů PČR, formulář o tr. činu, pol. 08. Jedná se o "objekty napadení - osoby /muže, ženy/" plus osoby tvořící "objekty napadení - skupiny osob".

Heslo takticko statistické klasifikace	§§ TR.ZÁK.	K R A J									ČR
		PRAHA	STŘEDO- ČESKÝ	JIHO- ČESKÝ	ZÁPADO- ČESKÝ	SEVERO- ČESKÝ	VÝCHODO- ČESKÝ	JIHO- MORAVSKÝ	SEVERO- MORAVSKÝ	Zahra- ničí	
Krádež	247	11462	1283	500	1240	1539	731	2482	2640	3	21880
Loupež	234	1976	524	168	505	904	276	602	1012	1	5968
Loupeže ve finanč. institucích	234	24	7	6	5	10	16	19	13	0	100
Vydírání	235	410	172	186	227	357	155	340	459	8	2314
Vražda	219	49	37	21	28	35	30	42	21	1	264
Vražda novorozence matkou	220	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3
Úmysl.ublíž.na zdr.(vč.pohl.nem.)	221,222	699	494	469	505	1111	542	852	2663	1	7336
Ohrožování pohlavní nemocí	226	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Ublížení na zdraví z nedbal.	223,224,201	41	69	26	31	48	34	64	112	0	425
Pohlavní zneuž. v závislosti	242/2,243	23	21	1	11	22	12	7	20	0	117
Pohlavní zneužívání ostatní	242	72	74	57	93	150	99	125	175	2	847
Znásilnění	241	115	63	40	55	108	48	96	124	0	649
Obchodování se ženami	246	12	7	0	9	18	6	0	0	1	53
Únos	216	0	1	1	1	6	1	3	2	0	15
Omez.a zbav. osobní svobody	231,232	90	61	31	58	117	43	80	81	8	569
Útisk	237	5	4	12	2	2	1	4	9	0	39
Braní rukojmí	234a	6	0	1	0	1	0	1	0	0	9
Týrání svěřené osoby	215	32	25	17	16	18	20	26	34	0	188
Opuštění dítěte	212	0	4	2	0	1	0	3	4	0	14
Násilí na veřejném činiteli (členu policie a ostat.)	153,154/1 155,156/1,2	247	97	112	135	312	112	235	324	5	1579
Nebezpečné vyhrožování	197a	262	213	322	257	464	244	553	699	0	3014
Ostatní násilné tr. činy	230,233	0	2	15	32	16	10	20	8	0	103
Ostatní trestná činnost	x/	181	17	51	62	124	70	110	135	0	750
OBĚTÍ CELKEM		15706	3175	2038	3274	5365	2450	5664	8535	30	46237

x/ §§ TZ:154/2,164,165,167,168,169a,169b,172,174,175,177,179,180-184,189,190,194a,200,206-209,239/1,240/1,253,255,259,262-265.

**MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TRESTNÉ ČINNOSTI VE VĚKU 0-18 LET
V ČESKÉ REPUBLICE V r. 2003 - DĚLENÍ NA MUŽE, ŽENY, OSOBY VE SKUPINÁCH.**

Zpracováno IKSP z údajů Policie ČR z formuláře o tr. činu, pol. 08. Jedná se o
"objekty napadení-osoby/muže,ženy/" plus osoby tvořící "objekty napadení-skupiny osob".

Heslo takticko statistické klasifikace	§§ TR.ZÁK.	Oběti od 0 do 18 let			
		Muži	Ženy	Osoby ve skupinách	Celkem obětí
Krádeže	247	801	784	39	1624
Loupež	234	665	128	225	1018
Loupeže ve finanč.institucích	234	0	0	0	0
Vydírání	235	237	82	111	430
Vražda	219	3	3	0	6
Vražda novorozence matkou	220	1	2	0	3
Úmyslné ublížení na zdraví (vč. pohlavní nemoci)	221, 222	485	130	52	667
Ohrožování pohlavní nemocí	226	1	0	0	1
Ublížení na zdraví z nedbalosti	223, 224,201	47	23	4	74
Pohlavní zneuž. v závislosti	242/2, 243	24	82	8	114
Pohlavní zneužívání ostatní	242	116	628	93	837
Znásilnění	241	11	152	4	167
Obchodování se ženami	246	1	0	0	1
Únos	216	7	6	2	15
Omez. a zbav. osob.svobody	231, 232	47	73	8	128
Útisk	237	2	0	0	2
Braní rukojmí	234a	0	0	0	0
Týrání svěřené osoby	215	50	49	81	180
Opuštění dítěte	212	2	2	9	13
Násilí na veřejném činiteli (členu policie a ostat.)	153, 154/1, 155, 156/1,2	0	0	2	2
Nebezpečné vyhrožování	197a	56	31	15	102
Ostatní násilné tr.činy	230, 233	0	0	0	0
Ostatní trestná činnost	x/	50	64	96	210
OBĚTÍ CELKEM		2606	2239	749	5594

x/ §§ tr. zák.: 154/2, 164, 165, 167,168,169a, 169b, 172,174,175,177,179,180-184,189,190,194a,
200,206-209,239/1,240/1,253,255,259,262-265.

Příloha č. 8

MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TRESTNÉ ČINNOSTI VE VĚKU 0-18 LET (ŽENY) v r. 2003 v ČESKÉ REPUBLICE.

Zpracováno IKSP z údajů Policie ČR z formuláře o trestném činu, pol. 08. Jedná se o "objekty napadení-osoby/muže, ženy/" x/.

Heslo takticko statistické klasifikace	§§ TR. ZÁK.	Věk obětí - ŽENY															OBĚTÍ CELKEM
		od 0 do 6 let					od 6 do 15 let					od 15 do 18 let					
		úmr- tí	zra- nění	jiný násl.	bez násl.	cel- kem	úmr- tí	zra- nění	jiný násl.	bez násl.	cel- kem	úmr- tí	zra- nění	jiný násl.	bez násl.	cel- kem	
Krádež	247	0	0	3	3	6	0	0	110	25	135	0	1	532	110	643	784
Loupež	234	0	0	1	0	1	0	4	36	11	51	0	12	46	18	76	128
Loupeže ve finanč.institucích	234	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vydírání	235	0	0	0	0	0	0	1	36	15	52	0	3	14	13	30	82
Vražda	219	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	3
Vražda novoroz. matkou	220	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Úmysl.ublíž.na zdraví(vč.pohl.nem.)	221, 222	0	5	0	0	5	0	63	4	1	68	0	54	2	1	57	130
Ohrožování pohlavní nemocí	226	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ublíž. na zdraví z nedbalosti	223,224,201	4	4	1	0	9	0	13	0	0	13	0	1	0	0	1	23
Pohlavní zneužívání v závisl.	242/2, 243	0	1	7	2	10	0	0	41	16	57	0	0	12	3	15	82
Pohlavní zneužívání ostatní	242	0	0	12	0	12	0	3	427	168	598	0	0	14	4	18	628
Znásilnění	241	0	1	1	0	2	0	4	42	14	60	0	6	73	11	90	152
Obchodování se ženami	246	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Únos	216	0	0	2	3	5	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	6
Omez.a zbav.osob.svobody	231, 232	0	0	0	0	0	0	4	16	8	28	0	6	24	15	45	73
Útisk	237	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Braní rukojmí	234a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Týrání svěřené osoby	215	0	5	5	0	10	0	17	13	1	31	0	5	3	0	8	49
Opuštění dítěte	212	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
Násilí na veřej.činiteli(čl.pol.,ost.)	153,154/1,155,156/1,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nebezpečné vyhrožování	197a	0	0	0	0	0	0	1	10	2	13	0	2	7	9	18	31
Ostatní násilné tr. činy	230, 233	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní trestná činnost	xx/	0	1	0	0	1	0	6	19	15	40	1	5	13	4	23	64
OBĚTÍ CELKEM		8	17	33	8	66	0	116	755	277	1148	2	95	740	188	1025	2239

x/ Z technických důvodů nejsou v tabulce uvedeny osoby v "objektech napadení-skupinách osob".

xx/ §§ TZ:154/2,164,165,167,168,169a,169b,172,174,175,177,179,180-184,189,190,194a,200,206-209,239/1,240/1,253,255,259,262-265.

Příloha č. 9

MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TRESTNÉ ČINNOSTI VE VĚKU 0-18 LET (MUŽI) v r. 2003 v ČESKÉ REPUBLICE.

Zpracováno IKSP z údajů Policie ČR z formuláře o trestném činu, pol. 08. Jedná se o "objekty napadení-osoby/muže,ženy" x/.

Heslo takticko statistické klasifikace	§§ TR. ZÁK.	Věk obětí - MUŽI															OBĚTÍ CELKEM
		od 0 do 6 let					od 6 do 15 let					od 15 do 18 let					
		úmr- tí	zra- nění	jiný násl.	bez násl.	cel- kem	úmr- tí	zra- nění	jiný násl.	bez násl.	cel- kem	úmr- tí	zra- nění	jiný násl.	bez násl.	cel- kem	
Krádež	247	0	0	2	0	2	0	5	243	51	299	0	6	413	81	500	801
Loupež	234	0	0	0	0	0	0	29	233	73	335	0	51	234	45	330	665
Loupeže ve finanč. institucích	234	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vydírání	235	0	0	0	0	0	0	13	87	46	146	0	17	50	24	91	237
Vražda	219	2	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Vražda novoroz. matkou	220	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Úmysl.ublíž.na zdraví(vč.pohl.nem.)	221, 222	1	8	1	0	10	0	200	14	6	220	0	233	15	7	255	485
Ohrožování pohlavní nemocí	226	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ublíž. na zdraví z nedbalosti	223, 224,201	4	9	1	0	14	3	23	1	0	27	1	5	0	0	6	47
Pohlav. zneužívání v závislosti	242/2, 243	0	0	1	0	1	0	0	9	10	19	0	0	2	2	4	24
Pohlavní zneužívání ostatní	242	0	0	4	1	5	0	3	68	36	107	0	0	4	0	4	116
Znásilnění	241	0	0	0	1	1	0	0	3	3	6	0	1	2	1	4	11
Obchodování se ženami	246	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Únos	216	0	1	2	2	5	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0	7
Omez. a zbav. osobody svobody	231, 232	0	0	0	0	0	0	11	9	16	36	0	2	9	0	11	47
Útisk	237	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	2
Braní rukojmí	234a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Týrání svěřené osoby	215	0	7	3	2	12	0	19	16	1	36	0	1	0	1	2	50
Opuštění dítěte	212	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Násilí na veřej.činiteli(pol. a ostat.)	153,154/1,155,156/1,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nebezpečné vyhrožování	197a	0	0	0	0	0	0	3	18	10	31	0	7	12	6	25	56
Ostatní násilné tr. činy	230, 233	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní trestná činnost	xx/	2	0	0	0	2	0	7	5	8	20	1	7	6	14	28	50
OBĚTÍ CELKEM		10	26	17	6	59	3	313	707	262	1285	2	330	747	183	1262	2606

x/ Z technických důvodů nejsou v tabulce uvedeny osoby v "objektech napadení-skupinách osob".

xx/ §§ TZ.:154/2,164,165,167,168,169a,169b,172,174,175,177,179,180-184,189,190,194a,200,206-209,239/1,240/1,253,255,259,262-265.

**MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TRESTNÉ ČINNOSTI VE VĚKU 0-18 LET
V ČESKÉ REPUBLICE V R. 2003 - DĚLENÍ PODLE VYBRANÝCH VĚKOVÝCH SKUPIN.**

Zpracováno IKSP z údajů PČR z formuláře o tr.činu, položka 08.
Jedná se o "objekty napadení-osoby/muže,ženy". x/

Heslo takticko statistické klasifikace	§§ TR.ZÁK.	Věk obětí v letech		
		od 0 do 15 let	od 15 do 18 let	od 0 do 18 let
Krádež	247	442	1143	1585
Loupež	234	387	406	793
Loupeže ve finanč.institucích	234	0	0	0
Vydírání	235	198	121	319
Vražda	219	5	1	6
Vražda novorozence matkou	220	3	0	3
Úmyslné ublížení na zdraví (vč. pohlavních nemocí)	221, 222	303	312	615
Ohrožování pohlavní nemocí	226	1	0	1
Ublížení na zdraví z nedbalosti	223, 224,201	63	7	70
Pohlavní zneuž. v závislosti	242/2, 243	87	19	106
Pohlavní zneužívání ostatní	242	722	22	744
Znásilnění	241	69	94	163
Obchodování se ženami	246	0	1	1
Únos	216	13	0	13
Omez. a zbavení osob. svobody	231, 232	64	56	120
Útisk	237	1	1	2
Braní rukojmí	234a	0	0	0
Týrání svěřené osoby	215	89	10	99
Opuštění dítěte	212	4	0	4
Násilí na veřejném činiteli (členu policie a ostat.)	153,154/1 155,156/1,2	0	0	0
Nebezpečné vyhrožování	197a	44	43	87
Ostatní násilné tr. činy	230, 233	0	0	0
Ostatní trestná činnost	xx/	63	51	114
OBĚTÍ CELKEM		2558	2287	4845

x/ Z technických důvodů nejsou v tabulce uvedeni jedinci, kteří tvořili "skupiny osob".

Policie ČR

vykazuje pro své potřeby vedle "objektů napadení - osob jednotlivců/mužů,žen/" zvlášť "objekty napadení - skupiny osob". Z údajů policie u "objektů napadení - skupin osob" není možné vždy jednoznačně určit, kolik těmto osobám je let. Viz blíže text týkající se obětí tr. činnosti.

xx/ §§ tr.zák.: 154/2, 164, 165, 167,168,169a, 169b, 172,174,175,177,179,180-184,189, 190,194a,200,206-209,239/1,240/1,253,255,259,262-265.

MINIMÁLNÍ POČTY EVIDOVANÝCH OBĚTÍ TR. ČINNOSTI VE VĚKU NAD 60 LET
V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2003.

Zpracováno IKSP z údajů Policie ČR z formuláře o tr. činu, pol. 08.

Jedná se o "objekty napadení-osoby/muže,ženy/"
plus osoby tvořící "objekty napadení-skupiny osob".

Heslo takticko statistické klasifikace	§§ TR.ZÁK.	Oběti starší 60 let		
		Muži a ženy	Osoby ve skupinách	Celkem obětí
Krádež	247	3462	63	3525
Loupež	234	554	22	576
Loupeže ve finanč.institucích	234	1	0	1
Vydírání	235	63	10	73
Vražda	219	32	4	36
Vražda novorozence matkou	220	0	0	0
Úmyslné ublížení na zdraví (vč. pohlavní nemoci)	221, 222	325	8	333
Ohrožování pohl. nemocí	226	0	0	0
Ublížení na zdraví z nedbalosti	223, 224,201	45	2	47
Pohlavní zneuž. v závislosti	242/2, 243	0	0	0
Pohlavní zneužívání ostatní	242	0	0	0
Znásilnění	241	14	0	14
Obchodování se ženami	246	0	0	0
Únos	216	0	0	0
Omez.a zbav. osobní svobody	231, 232	14	3	17
Útisk	237	3	0	3
Braní rukojmí	234a	1	0	1
Týrání svěřené osoby	215	2	2	4
Opuštění dítěte	212	0	0	0
Násilí na veřejném činiteli (členu policie a ostat.)	153, 154/I, 155,156/1,2	6	2	8
Nebezpečné vyhrožování	197a	170	35	205
Ostatní násilné tr. činy	230, 233	0	0	0
Ostatní trestná činnost	x/	36	0	36
OBĚTÍ CELKEM		4728	151	4879

x/ §§ tr. zák.: 154/2, 164, 165, 167,168,169a, 169b, 172,174,175,177,179,180-184,
189,190,194a,200,206-209,239/1,240/1,253,255,259,262-265.

Kriminalita v roce 2003

Autoři   Alena Marešová
                      Vladimír Baloun
                      Martin Cejp
                      Drahuše Kadeřábková
                      Milada Martinková

Vydavatel: Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Určeno: Pro odbornou veřejnost

Tiskárna: Vydavatelství KUFR
                      František Kurzweil
                      Naskové 3
                      Praha 5

Dáno do tisku: Březen 2005

Vydání: První

Náklad: 170 výtisků

ISBN -7338-038-2

